

## II

(Nem jogalkotási aktusok)

## HATÁROZATOK

## A BIZOTTSÁG HATÁROZATA

(2011. április 5.)

**a holland állam által (a Fortis Bank Nederland és az ABN AMRO N egyesülését követően létrejött) ABN AMRO Group NV javára tett C 11/09 (korábbi NN 53b/08, NN 2/10 és N 19/10) sz. intézkedésekről**

(az értesítés a C(2011) 2114. számú dokumentummal történt)

(Csak az angol nyelvű szöveg hiteles)

(EGT-vonatkozású szöveg)

(2011/823/EU)

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 108. cikke (2) bekezdésének első albekezdésére,

miután felkérte az érdekelteket, hogy terjesszék be észrevételeiket <sup>(1)</sup> a szerződés 108. cikke (2) bekezdésének megfelelően, és figyelembe véve ezen észrevételeket,

mivel:

### 1. ELJÁRÁS

(1) 2008. október 3-án a holland állam 12,8 milliárd euróért megvásárolta a Fortis Bank Nederland bankot (a továbbiakban: FBN) <sup>(2)</sup> (nevezetesen a Fortis SA/NV pénzügyi holdingtársaság banki tevékenységet folytató hollandiai leányvállalatát), beleértve az ABN AMRO Holdingnak az FBN tulajdonában álló eszközeit (a továbbiakban: ABN AMRO N). Ugyanebben az ügyletben a holland állam a Fortis SA/NV banki tevékenységet folytató belgiumi leányvállalatának, a Fortis Bank SA/NV-nek a helyébe lépett mint hitelező az FBN-nek nyújtott, 16,1 milliárd euro névértékű kölcsönök tekintetében <sup>(3)</sup>. A holland állam emellett egy 45 milliárd eurós rövid távú likviditási hitelt is nyújtott az FBN-nek, továbbá vállalta, hogy kártalanítja a Fortis SA/NV-t a konzorciumi részvényesi megállapodásból (a továbbiakban: -KRM) eredően őt terhelő

költségeikért és kötelezettségeikért. A KRM tartalmazta annak a három pénzügyintézetnek (Fortis SA/NV, Banco Santander és Royal Bank of Scotland (a továbbiakban: RBS) vagy a három „konzorciumi tag”) a jogait és kötelezettségeit, amelyek korábban közös ajánlatot nyújtottak be az ABN AMRO Holdingra az újonnan létrehozott jogi személy, az „RFS Holdings”-on keresztül. 2008. október 7-én a holland állam értesítette a Bizottságot a 2008. október 3-án hozott intézkedéseiről (nevezetesen az FBN 12,8 milliárd euróért történő megvásárlásáról, a 16,1 milliárd euro névértékű hosszú távú kölcsönök megújításáról, valamint a 45 milliárd eurós rövid távú likviditási hitelről – a továbbiakban: a 2008. október 3-i összevont ügyletek) mint állami támogatásnak nem minősülő intézkedésekről annak érdekében, hogy meggyőződjön azok jogbiztonságáról. Mivel az említett intézkedések addigra már bevezetésre kerültek, a Bizottság az ügyet „NN” regisztrációs számmal (NN53b/08) vette nyilvántartásba.

(2) Az FBN 2008. október 3-i megvásárlásához vezető tárgyalások során a holland állam a(z) [...] <sup>(\*)</sup> által készített értékelési jelentésre hivatkozott, amelynek egy példányát 2008. október 15-én elküldte a Bizottságnak.

<sup>(1)</sup> HL C 124., 2009.6.4., 19. o. és HL C 95., 2010.4.15., 10. o.

<sup>(2)</sup> A Fortis SA/NV vállalat Fortis Holding néven is ismert. A Fortis SA/NV pénzügyi válság előtti – viszonylag bonyolult – szerkezetének leírását a 2008. december 3-i határozat 6. pontja tartalmazza. A Fortis SA/NV holdingtársaság a Fortis Bank SA/NV jogi személybe csoportosította banki tevékenységeit. A Fortis Bank SA/NV pedig többek között az FBN tulajdonosa volt.

<sup>(3)</sup> Ún. „nováció”, azaz egy jogügylet, amelyben egy megállapodásban részt vevő egyik fél helyére egy új fél lép, a megállapodásban rögzített összes többi feltétel azonban változatlan marad.

(3) A 2008. október 30-án kelt levelében a Bizottság tájékoztatta a holland pénzügyminisztériumot az előzetes véleményéről, amely szerint a 2008. október 3-i intézkedések az FBN-nek nyújtott állami támogatásnak tűnnek. 2008. november 20-án találkozóra került sor a Bizottság szolgálataival és a holland állam között.

<sup>(\*)</sup> [...] Szakmai titoktartási kötelezettség alá esik.

- (4) 2008. november 21-én a holland állam hivatalosan úgy döntött, hogy nem tartja külön az FBN-t és az ABN AMRO N-t, hanem inkább egyesíti a két vállalatot (a továbbiakban: az összefonódás) a Fortis SA/NV korábbi terveinek megfelelően.
- (5) 2008. december 3-án a Bizottság határozatot hozott <sup>(4)</sup> (a továbbiakban: a 2008. december 3-i határozat), amelyben kinyilvánította, hogy a holland állam által a Fortis Bank SA/NV javára állami támogatásként hozott 2008. október 3-i intézkedések összeegyeztethetők a közös piaccal. Az említett határozat 4 preambulumbekzdése azonban kifejezetten tartalmazza, hogy a Bizottság egy külön eljárásban fogja megállapítani, hogy a 2008. október 3-án bevezetett intézkedések tartalmaznak-e az FBN-nek nyújtott támogatást.
- (6) 2008. december 17-én a holland állam tájékoztatta a Bizottságot a szándékáról, hogy az FBN-től 6,5 milliárd euróért megvásárolja az ABN AMRO N-t. Az adásvételre 2008. december 24-én került sor. 2009. február 2-án a holland hatóságok a jogbiztonság érdekében értesítették a Bizottságot az adásvételről mint állami támogatást nem képező intézkedésről.
- (7) 2008. december 24-én az RBS, a Banco Santander és a holland állam aláírta a KRM módosítását, amely szerint a KRM-ben a Fortis SA/NV helyébe a holland állam lép.
- (8) 2009. március 6-án a holland állam egy átvilágítási jelentést <sup>(5)</sup> küldött a Bizottságnak a megvásárolt vállalatokról, amely jelentést a(z) [...] készítette a holland állam megbízásából.
- (9) 2009. április 8-i határozatával (a továbbiakban: 2009. április 8-i határozat) a Bizottság C11/09 (korábbi NN53b/08) ügyszámon kezdeményezte a szerződés 108. cikkének (2) bekezdésében meghatározott eljárást az FBN-nek és az ABN AMRO N-nek állítólagosan nyújtott támogatásról.
- (10) 2009. május 6-án a Bizottság panaszlevelet kapott a Van Lanschot Banktól (a továbbiakban: a panaszos), az FBN és az ABN AMRO N hollandiai versenytársától. A levelet a Bizottság 2009. július 22-én továbbította a holland államnak, és észrevételeket kért. A holland állam 2009. augusztus 20-án kérte a határidő meghosszabbítását, és 2009. szeptember 22-én részletes választ küldött a panaszra. 2009. augusztus 21-i és 2009. augusztus 28-i levelében a panaszos további információkat adott meg. Ezeket a leveleket a Bizottság 2009. szeptember 23-án továbbította a holland államnak, amely 2009. október 29-én válaszolt azokra.
- (11) 2009. május 15-én a holland állam egy levelet küldött a Bizottságnak, amelyben választ adott egy sor, a 2009. április 8-i határozatban felmerült kérdésre. Részletesebb érdemi választ – amelyre több időt kért – 2009. augusztus 11-én küldött a holland állam a Bizottságnak.
- (12) Egy 2009. június 15-án küldött nem hivatalos, valamint az azt követően 2009. június 16-án a Bizottsággal tartott találkozón a holland állam tájékoztatta a Bizottságot arról a szándékáról, hogy 2,5 milliárd euro értékű feltőkésítési tervet kíván bevezetni, amely lehetővé teszi az ABN AMRO N számára a különválást anyavállalatától, az ABN AMRO Banktól <sup>(6)</sup>. Ezen a találkozón a holland állam jelezte, hogy a 2,5 milliárd euro összegű első tőkejuttatás után további, még nem számszerűsített intézkedésekre lesz szükség.
- (13) A 2009. április 8-i határozatában a Bizottság felkérte a holland pénzügyi felügyeletet (a továbbiakban: DNB), hogy tegyen észrevételeket az FBN, illetve az ABN AMRO N stabilitásáról. A Bizottság egy 2009. június 18-án keltezett levélben kapta meg a kért információkat, majd 2010. január 5-én frissített információkat is kapott. A holland állam 2010. január 20-án továbbított egy a DNB-től kapott levelet az ABN AMRO N részére is.
- (14) 2009. július 6-án az ABN AMRO Bank – az ABN AMRO N anyavállalata – egy levelet küldött a Bizottságnak, amelyben észrevételeket fűzött a 2009. április 8-i határozathoz. A levelet a Bizottság 2009. július 22-én továbbította a holland államnak, amely 2009. szeptember 22-én válaszolt arra.
- (15) 2009. július 9-én a holland állam tájékoztatta a Bizottságot, hogy az FBN teljes egészében visszafizette a rövid távú kölcsönt, amelyet a 2008. október 3-án nyújtott, 45 milliárd euro értékű likviditási hitelkeretben kapott a holland államtól.
- (16) 2009. július 15-én a holland állam tájékoztatta a Bizottságot az FBN tervéről, amely szerint meg kívánja vásárolni a Fortis Clearing Americas (a továbbiakban: FCA) vállalatot a Fortis Bank SA/NV-től.

<sup>(4)</sup> NN42/08 (Be), NN46/08 (Lux), NN53a/08 (NL) állami támogatási ügy, HL C 80., 2009.4.3., 8. o.

<sup>(5)</sup> Az átvilágítási jelentés öt kötetből áll: 1. ABN AMRO, 2. Fortis Bank Netherlands, 3. Fortis Insurance Netherlands, 4. Fortis Corporate Insurance, 5. Subject Matter Memos.

<sup>(6)</sup> Az ABN AMRO Holding pénzügyi holdingtársaság üzleti tevékenységét majdnem teljes egészében a kizárólagos tulajdonában álló leányvállalatán, az ABN AMRO Bankon, vagy annak saját leányvállalatain keresztül folytatta. A részletes ábrát, amely a vállalat helyzetét mutatja be az RFS Holdings által történő felvásárlás időpontjában, lásd a 41 preambulumbekzdésben található 1. ábrán.

- (17) 2009. július 17-én a holland állam hivatalos értesítést küldött egy 2,5 milliárd euro értékű feltőkésítési intézkedésekről szóló tervéről, <sup>(7)</sup> amelynek része egy nemteljesítéskori csereügylet (a továbbiakban: CDS) 1,7 milliárd eurós tőkeátvételi hatással (a továbbiakban: a tőkeátvételi eszköz vagy „CRI”) és egy 800 millió euro összegű kötelezően átváltandó értékpapír (a továbbiakban: MCS). Az intézkedéseket először N429/09 ügyszámon vették nyilvántartásba, azonban mivel azok bevezetésére azelőtt került sor, hogy a Bizottság határozatot hozott volna rájuk vonatkozóan, az ügy a bejelentett támogatások nyilvántartásából átkerült a be nem jelentett támogatások nyilvántartásába (NN 2/10 ügyszám alá).
- (18) 2009. szeptember 10-én a holland állam egy nem hivatalos dokumentumot küldött a Bizottságnak, amelyben friss információkat szolgáltatott a különválasztás folyamatáról, valamint jelezte, hogy a további (nem számszerűsített) állami támogatásról szóló intézkedések elkerülhetetlenek lesznek.
- (19) A Bizottsággal 2009. november 9-én tartott egyeztetésen a holland állam jelezte, hogy az FBN-nek és az ABN AMRO N-nek további, 4,39 milliárd euro értékű intézkedésekre lesz szüksége, és ezzel az intézkedések összértéke (beleértve a 2009. július 17-én bejelentett intézkedések értékét is) 6,89 milliárd euróra fog emelkedni. Az intézkedések további részleteit a 2009. szeptember 10-i nem hivatalos dokumentum 2009. november 10-én kelt függeléke, valamint a 2009. november 13-án kelt kiegészítő magyarázó feljegyzés tartalmazta.
- (20) 2009. november 26-án a holland állam benyújtott a Bizottsághoz [...] jelentését, amely észrevételeket tartalmazott a 2008. december 24-i ügyletről. A jelentés háttéranyagokat is tartalmazott a(z) [...] magyarázatával.
- (21) 2009. december 4-én a holland állam benyújtotta a Bizottsághoz az ABN AMRO Group, az FBN és az ABN AMRO N egyesülése nyomán létrejött új jogalany szerkezetátalakításáról szóló terv (a 2009. decemberi szerkezetátalakítási terv) első változatát <sup>(8)</sup>. A terv ismertette az új jogalany stratégiáját, valamint pénzügyi előrejelzéseket is tartalmazott egy alapeseti forgatókönyvhöz.
- (22) 2010. január 14-én a holland állam hivatalosan is bejelentette a 2009 júliusában már bejelentett intézkedések kiegészítéseként nyújtott 4,39 milliárd eurós állami támogatásról szóló intézkedéseket. A Bizottság N19/10 ügyszám alatt vette nyilvántartásba az új intézkedéseket.
- (23) 2010. február 5-i határozatában (a továbbiakban: 2010. február 5-i határozat) a Bizottság úgy döntött, hogy a C11/09 számú vizsgálati eljárást kiterjeszti az NN2/10 és N19/10 ügyszámon bejegyzett intézkedésekre is. A határozatban a Bizottság ideiglenesen, 2010. július 31-ig megmentési támogatási intézkedéseként jóváhagyta az említett intézkedéseket. A holland állam egy levelet küldött a Bizottságnak, amelyben árvezetési tilalom betartására vonatkozó, 2010 végéig érvényes kötelezettséget vállalt.
- (24) 2010. március 23-án a Bizottság választ kapott a holland államtól – amely a korábban a határidő meghosszabbítását kérte – a 2010. február 5-én kelt határozatra. A holland állam további információkat is szolgáltatott az új ABN AMRO Group 2009. decemberi szerkezetátalakítási tervéről, így többek között pénzügyi előrejelzéseket a legrosszabb esetre vonatkozó forgatókönyvhöz is.
- (25) A Bizottság 2010. április 8-án további kérdéseket tett fel, amelyekre 2010. május 7-én kapott válaszokat. A holland állam további információkat is adott a Bizottságnak a 2010. május 26-án végrehajtott egyesülési jogorvoslat <sup>(9)</sup> nyomán keletkezett keresztkötelezettségekről. Ugyanezen a napon a Bizottság elektronikus levelet küldött az utólagos kérdéseivel, amelyekre 2010. június 9-én kapott válaszokat.
- (26) 2010. július 20-án a holland állam kérte a Bizottságtól az NN2/10 és N19/10 ügyszám alatt bejegyzett megmentési támogatási intézkedések ideiglenes jóváhagyásának meghosszabbítását. A holland állam egy levelet is küldött, amelyben meghosszabbította az árvezetési tilalom betartására vonatkozó kötelezettségvállalását 2011. június 30-ig vagy a Bizottság végleges határozata elfogadásának dátumáig.
- (27) 2010. július 30-án a Bizottság úgy döntött, hogy meghosszabbítja az NN2/10 és N19/10 ügyszámok alatt bejegyzett megmentési támogatási intézkedések ideiglenes jóváhagyását addig, ameddig be nem fejezi a C11/09 számú vizsgálatát.
- (28) 2010. augusztus 20-án a holland állam egy dokumentumot küldött a Bizottságban, amelyben részletesen ismertette a kilépési stratégiáját.
- (29) 2010. október 5-én a holland állam üzleti tervet nyújtott be az ABN AMRO Group magántőke-üzletágára vonatkozóan. 2010. január 10-én hasonló tervet nyújtott be a Bizottsághoz az ABN AMRO Group „energia, áruk és szállítás” divíziójára vonatkozóan.
- (30) 2010. október 15-én az ABN AMRO Group bejelentette, hogy 2010. október 31-én érvényesíti a tőkeátvételi eszköz megszüntetésére vonatkozó vételi opcióját.

<sup>(7)</sup> Nem hivatalosan már június közepén bejelentették a 12 preambulumbekezdésben említettek szerint.

<sup>(8)</sup> 2010. november 8-án benyújtottak egy frissített változatot a 13 preambulumbekezdésben említettek szerint.

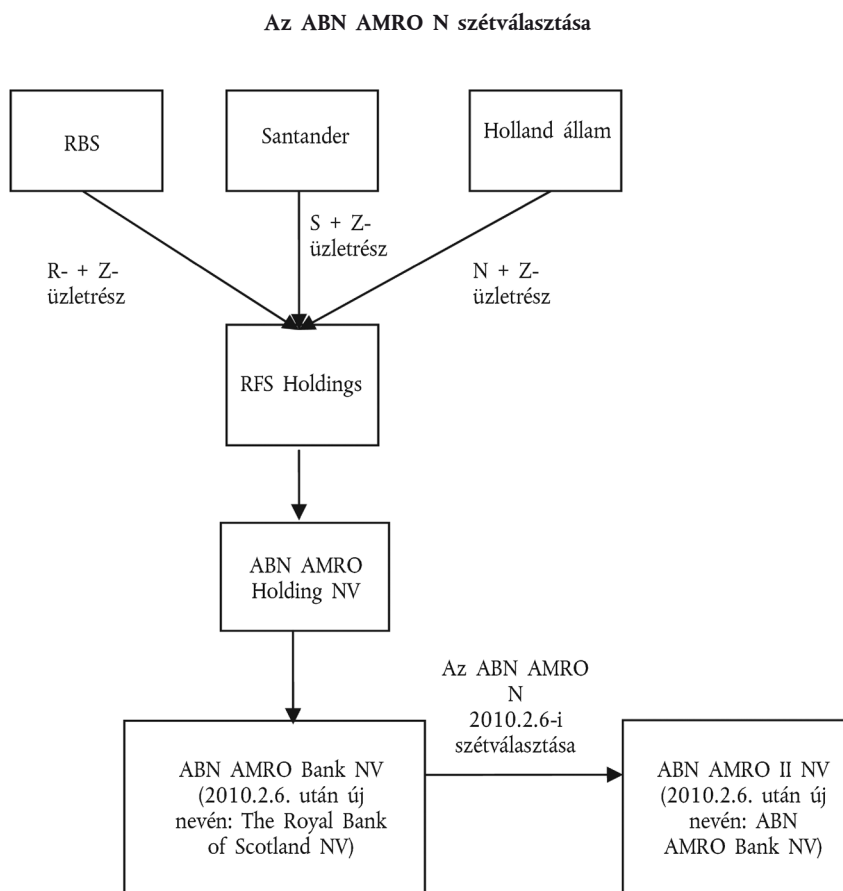
<sup>(9)</sup> Az ABN AMRO N két vállalatot (nevezetesen a New HBU-t és az IFN-t) eladta a Deutsche Banknak annak érdekében, hogy megoldja azokat a problémákat, amelyek az ABN AMRO N és az FBN egyesülése nyomán a holland bankpiacon létrejött összefonódás eredményeképpen keletkeztek. Ezzel kapcsolatban további információk a 44 és 45 preambulumbekezdésekben olvashatók.

- (31) 2010. november 8-án a holland állam egy frissített, 2010. október 29-en kelt változatot (a továbbiakban: a 2010. novemberi szerkezetátalakítási terv) küldött az ABN AMRO Group 2009. december 4-i szerkezetátalakítási tervéből. 2011. január 10-én a holland állam egy dokumentumot küldött, amelyben ismertette, hogy az ABN AMRO Group miként módosította a 2010. november 8-i előrejelzéseit a 2009. december 4-i eredeti előrejelzéseikhez képest.
- (32) Az eljárás során számos információcserére, telekonferenciára és találkozóra került sor a holland állam, az ABN AMRO N és az FBN, valamint az Európai Bizottság képviselői között.
- 2. A KEDVEZMÉNYEZETEK ÉS AZ INTÉZKEDÉSEK RÉSZLETES LEÍRÁSA**
- 2.1. Az ABN AMRO Group létrehozása**
- (33) 2007 tavaszán a konzorcium tagjai létrehozta egy új jogi személyt, az „RFS Holdings” társaságot az ABN AMRO Holding megvásárlására.
- (34) A konzorcium tagjainak az volt a szándéka, hogy az ABN AMRO Holdingot szétválasztják három külön részre, és a szétválasztási eljárással kapcsolatos intézkedéseket a KRM-ben rögzítették.
- (35) A felosztás megkönnyítése érdekében a konzorciumi tagok ún. követő üzletrészeket (a továbbiakban: tracking share) hoztak létre, amelyek az egyes konzorciumi tagokhoz került társaságok üzleti tulajdonrészét képviselték. Ennek eredményeként az RBS, a Banco Santander és a Fortis SA/NV lett az ún. R-üzletrész, S-üzletrész, illetve N-üzletrész (a továbbiakban: ABN AMRO R, ABN AMRO S és ABN AMRO N) üzleti <sup>(10)</sup> tulajdonosa.
- (36) Az ABN AMRO R-hez tartozott többek között a Global Business & Markets üzleti egység (a továbbiakban: BU), a BU Asia, a BU Global Transaction Services és a nemzetközi hálózat, míg az ABN AMRO S magába foglalta többek között a BU Latin Americát és a BU Antonvenetát (Olaszország).
- (37) Az ABN AMRO N-hez tartozott a BU Netherlands és a BU Private Banking, valamint az International Diamond and Jewelry Group is.
- (38) Azokat az egységeket, amelyeket nem sorolták az egyes konzorciumi tagokhoz, egy ún. ABN AMRO Z-üzletrészbe (a továbbiakban: ABN AMRO Z) vonták össze, amely továbbra is ellátta például a központi irodai feladatokat. Mindegyik konzorciumi tagnak arányos részesedése <sup>(11)</sup> volt az ABN AMRO Z-ben.
- (39) 2008. október 3-án a holland állam 12,8 milliárd euro ellenében megvásárolta az FBN-t a Fortis Bank SA/NV-től. A vásárlás eredményeként a holland állam az ABN AMRO N közvetett tulajdonosa is lett, mivel az FBN – a Fortis Bank SA/NV-n belül – az ABN AMRO N jog szerinti tulajdonosa volt. 2008. október 3-án a holland állam kötelezettséget vállalt arra is, hogy megtéríti a Fortis SA/NV-nek minden olyan költségét, amely a KRM-ben való további részvétele miatt ráhárul. 2008. december 24-én az RBS, a Banco Santander és a holland állam aláírta a KRM módosítását, amely szerint a KRM-ben a Fortis SA/NV helyébe a holland állam lép.
- (40) 2008. december 24-én a holland állam 6,5 milliárd euróért megvásárolta az ABN AMRO N-t az FBN-től, és ezzel az ABN AMRO N közvetlen tulajdonosa lett. A vásárlást megelőzően a holland állam közvetett módon, az FBN-en keresztül birtokolta az ABN AMRO N-t.

<sup>(10)</sup> Az ún. követő üzletrészeknek nem volt jogállása.

<sup>(11)</sup> RBS (38,28 %), Santander (27,91 %) és Fortis SA/NV (33,81 %).

(41) 1. ábra:



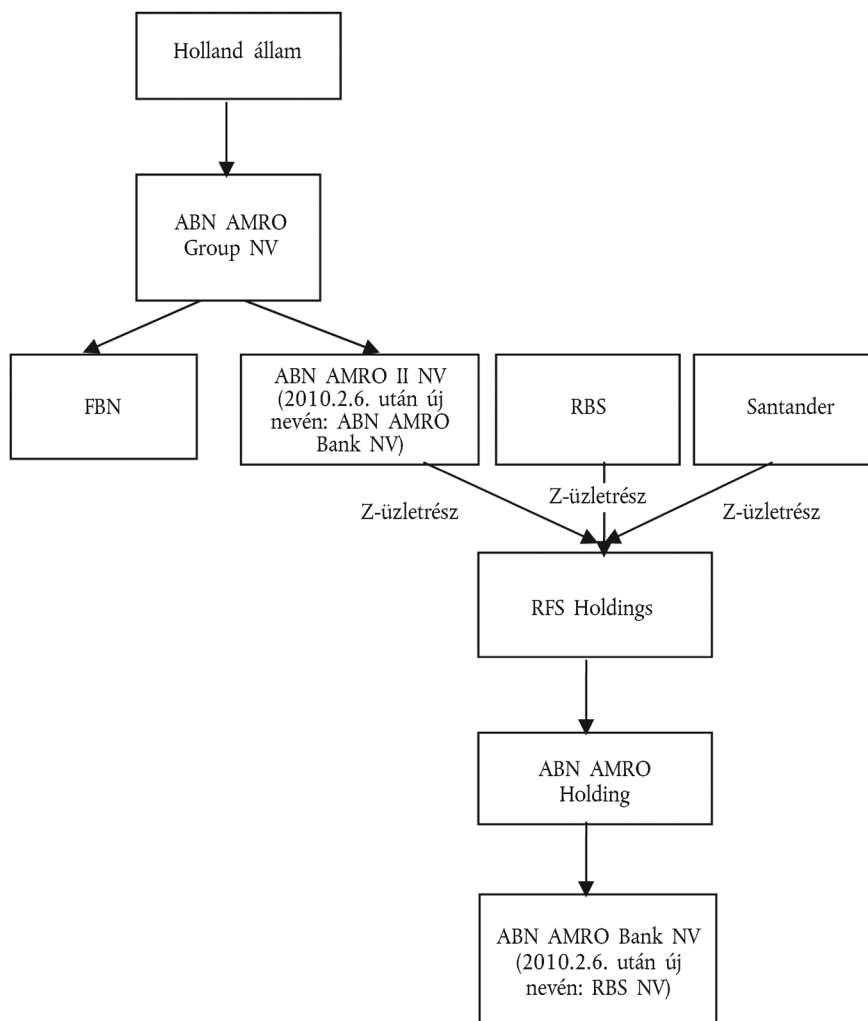
- (42) 2008. november 21-én a holland állam úgy döntött, hogy az ABN AMRO N-t egyesíti az FBN-nel (ami a Fortis SA/NV meg nem valósított szándéka volt). Az egyesítést csak úgy lehetett megvalósítani, ha az ABN AMRO N-t leválasztják anyavállalatáról, az ABN AMRO Bankról. Első lépésként az ABN AMRO N tevékenységeit áthelyezték az ABN AMRO Bankon belül létrehozott új jogi személyhez, az ABN AMRO II-höz.
- (43) 2010. február 6-án az ABN AMRO II-t a 41 preambulumbekkezdésben foglaltak szerint különválasztották és átnevezték ABN AMRO Bankká. Ezzel egy időben a korábban ABN AMRO Banknak nevezett jogi személyt átkeresztelték „The Royal Bank of Scotland NV”-vé (a továbbiakban: RBS NV) (lásd a fenti ábrán).
- (44) Mielőtt az ABN AMRO Bank egyesülhetett az FBN-nel, először egyesülési jogorvoslatot kellett végrehajtani. Amikor 2007-ben a Fortis SA/NV megvásárolta az ABN AMRO N-t, a Bizottság azt a következtetést vonta le<sup>(12)</sup> (a továbbiakban: egyesülési határozat), hogy az ABN AMRO N és az FBN egyesülése összefonódási problémákhoz vezethet a holland bankpiacon, különösen annak kereskedelmi banki és faktorálási szegmenseiben.
- (45) Az összefonódási problémák orvoslása érdekében a Fortis SA/NV vállalta, hogy egy sor tevékenységét (nevezetesen az IFN faktorálási divíziót és a „New HBU” kereskedelmi banki tevékenységét) eladja a Deutsche Banknak. Amikor a holland állam megvásárolta az FBN-t és az ABN AMRO N-t 2008. október 3-án, a Fortis SA/NV még nem hajtotta végre a New HBU és az IFN Deutsche Banknak történő tervezett eladását. Miután a holland állam úgy döntött, hogy véghezviszi az FBN és az ABN AMRO N egyesítését, újrakezdte a tárgyalásokat a Deutsche Bankkal<sup>(13)</sup>. A New HBU és az IFN eladása a Deutsche Banknak 2010. április 1-jén zárult le.

<sup>(12)</sup> A további részleteket lásd: A Bizottság határozata (2007. október 3.) az M/4844 – Fortis/ABN AMRO Assets számú ügyben – HL C 265., 2007.11.7., 2. o.

<sup>(13)</sup> 2009. december 23-án az ABN AMRO Bank és a Deutsche Bank üzletrész-adásvételi megállapodást írt alá a New HBU és az IFN adásvételéről. A vételár elérte a 700 millió eurót, és az ügylet magába foglalt egy garanciát is a New HBU hitelvesztéséig 75 %-ára („hitelernyő”), legfeljebb 1,6 milliárd euro értékben.

- (46) A New HBU teljes eszközállományának értéke [10 - 20] milliárd euro, teljes munkaidős egyenértéke (a továbbiakban: FTE) pedig hozzávetőleg [1 000 - 1 500] volt. A New HBU-hoz tartozott a Hollandsche Bank Unie (a továbbiakban: HBU) (az ABN AMRO N tulajdonában álló kereskedelmi bank), az ABN AMRO néhány értékesítési irodája (13 az összesen 78-ból), valamint az ABN AMRO néhány, vállalati ügyfelekkel foglalkozó egysége (a továbbiakban: Corporate Client Unit) (2 az összesen 5-ből).
- (47) Az ABN AMRO Bank és az FBN hivatalosan 2010. július 1-én egyesült, aminek nyomán létrejött az ABN AMRO Group a 49 preambulumbekkezdésben látható 2. ábrán bemutatottaknak megfelelően.
- (48) Az ABN AMRO Z-ben tulajdonolt részesedésének irányítását a holland állam átadta az új ABN AMRO Banknak, mivel nem kívánt erőforrásokat biztosítani az említett részesedés napi irányításához. Ennek ellenére a holland állam az ABN AMRO Z jog szerinti tulajdonosa maradt, így az ABN AMRO Z összes lehetséges nyereségére jogosult, illetve összes lehetséges veszteségéért felelős<sup>(14)</sup>.
- (49) 2. ábra:

**Az ABN AMRO Group létrehozása**



<sup>(14)</sup> A Bizottságnak címzett, 2010. május 26-án kelt levelében a holland állam a következőképpen írta le az ABN AMRO Z vállalatirányítási helyzetét: „Ez azt jelenti például, hogy amennyiben egy eszköz értékesítésére kerül sor, és az értékesítés nyomán szabályozói tőketöbblet keletkezik, akkor az RFS Holdings köteles lesz ... a tőketöbbletet hazatelepíteni a konzorciumi tagok részére. Egy eszközön keletkezett veszteség vagy egy új vagy megnövekedett kötelezettség elismerése esetén a konzorciumi tagok kötelesek lesznek pótolni a szabályozói tőkében keletkezett hiányt. A Z-üzletrész felett ennek megfelelően közvetlenül a konzorciumi tagok rendelkeznek.”

## 2.2. Kedvezményezett

### 2.2.1. Az ABN AMRO N és az ABN AMRO Z gazdasági tevékenységei

- (50) Az ABN AMRO N – önmagában Hollandia harmadik legnagyobb bankja a Rabobank és az ING után – részei a BU Netherlands és a BU Private Banking voltak.
- (51) Az első üzleti egység, a BU Netherlands lakossági és kereskedelmi banki szolgáltatásokat kínált egy 510 bankfiókból és 78 tanácsadási fiókból álló hálózaton, valamint egyéb csatornákon, például az interneten, ATM-eken <sup>(15)</sup> és telefonos ügyfélszolgálati irodákon (ún. call centereken) keresztül. A BU Netherlands durván 19 000 FTE-t alkalmazott.
- (52) A lakossági banki szolgáltatások területén a BU Netherlands nagy fogyasztói kedveltséggel rendelkezett, ami „tömeges értékesítés” (több mint [3,5 - 5] millió ügyfél) és kiemelt ügyfeleknek szánt banki szolgáltatások (a továbbiakban: preferred banking) (több mint [250 000 - 420 000] ügyfél) szegmensekre oszlott <sup>(16)</sup>, és termékek széles skáláját kínálta (például megtakarítások, befektetések, jelzáloghitelek, biztosítás, hitelkártyakölcsönök és hitelkártyás fizetés).
- (53) A kereskedelmi banki szolgáltatások területén az ABN AMRO N [300 000 - 400 000] kkv-t <sup>(17)</sup> és [9 000 - 21 000] nagyobb vállalati ügyfelet (noha a KRM-ben rögzített feltételek alapján az ABN AMRO Bank nagyobb ügyfelei az RBS-hez tartoztak) szolgált ki termékek széles választékával (például hitelek, fizetés- és készpénzkezelés,

megtakarítások, vagyongazdálkodás, kockázat- és biztosításkezelés, összetett pénzügyi megoldások és termékek, lízingelés és faktorálás).

- (54) A másik üzletág, a BU Private Banking 1 millió eurónál nagyobb befektethető eszközzel rendelkező egyéneket vett célba különféle eszközekezelési és vagyontervezési termékekkel. A BU Private Banking fejlett hálózatot épített ki hollandiai és franciaországi szerves növekedése és németországi (Delbrück Bethmann Maffei) és belgiumi (Bank Corluy) cégvásárlásai révén. A BU Private Bankinghez tartozott a francia Neulize Vie biztosítási közös vállalkozás is.
- (55) A 2008. október 3-án a holland állam által megvásárolt vállalatok közé tartozott az International Diamond and Jewelry Group is, az ékszergyártásban és gyémántkereskedelemben érdekelt cégekkel foglalkozó divízió.
- (56) Az ABN AMRO Z nem rendelkezett vagyoni eszközökkel, azonban többek között voltak adókövetelése, számos üzleti részesedése (többek közötti a Saudi Hollandi Bankban), valamint nála volt a fennmaradó magántőke-portfólió is. Ami a kötelezettségeket illeti, egy rendelkezés volt érvényben az Egyesült Államok igazságügyi minisztériumával szembeni kötelezettségek rendezéséről, illetve egyéb megállapodások (részben személyzeti jellegű) és vállalati eszközök vállalatközi finanszírozása. A 11 lábjegyzetben említetteknek megfelelően a holland állam tulajdonában álló részesedés az ABN AMRO Z 33,81 %-át teszi ki.
- (57) Az alábbi 1. táblázat az ABN AMRO N néhány főbb forma pénzügyi adatát foglalja össze:

1. táblázat

Az ABN AMRO N főbb pénzügyi adatai (millió euro)	2008	2009
Teljes működési bevétel <sup>(1)</sup>	5 189	4 899
Nettó nyereség	471	(117)
Tőkearányos nyereség	6,7 %	- 2,7 %
Költség/bevétel arány	73 %	77,5 %
Eszközök összesen	183 539	202 084
Saját tőke összesen	7 044	4 278 <sup>(2)</sup>
RWA <sup>(3)</sup>	91 700	74 973 <sup>(4)</sup>
Tőke megfelelési mutató	9,4 %	10,2 % <sup>(5)</sup>

<sup>(15)</sup> Kézpénzkiadó automata.

<sup>(16)</sup> Az ABN AMRO „kiemelt ügyfeleknek nyújtott banki szolgáltatások” egysége a jómódú ügyfelek tömeges szegmensét célozta meg, olyanokat, akik több mint 50 000 eurós likvid eszközzel és több mint 5 000 euro nettó havi jövedelemmel rendelkeznek.

<sup>(17)</sup> Kis- és közepes méretű vállalkozások.

Az ABN AMRO N főbb pénzügyi adatai (millió euro)	2008	2009
Össztőkehányad vagy BIS-arány (fizetőképességi mutató)	12,6 %	14,8 %
Stabil finanszírozás/nem likvid eszközök	107 %	110 %

Forrás: ABN AMRO Bank NV, 2009. évi jelentés, ex ABN AMRO Z és magántőke-konzolidáció, de beleértve a New HBU-t is.

(<sup>1</sup>) Főleg „nettó kamatbevétel” és „jutalékokból és díjakból származó nettó bevétel”.

(<sup>2</sup>) A 2009. évi eredményeiről 2010. március 26-án kiadott sajtóközleményében az ABN AMRO közölte, hogy 2009-ben saját tőkéje 2,7 milliárd euróval, 4,3 milliárd euróra csökkent a 2008. december 31-i adathoz képest, aminek fő oka az ABN AMRO Holdingon belüli tőkeátcsoportosítás volt a holland állam által az ABN AMRO Z-ben tulajdonolt részesedés tőkekövetelményeinek kielégítése érdekében (lásd A. intézkedés a későbbiekben).

(<sup>3</sup>) Kockázattal súlyozott eszközérték.

(<sup>4</sup>) Ez a szám már tartalmazza az RWA-nak a tőkeátvételi eszköz miatti csökkenését.

(<sup>5</sup>) A 2009. évi eredményről 2010. március 26-án kiadott sajtóközlemény tartalmazta, hogy a tőkearányok emelkedését (2009-ben 2008-hoz képest) elsősorban a következő tőkeintézkedések okozták: „2009. augusztus 31-én a pénzügyminisztérium 800 millió euro értékű, az ABN AMRO Bank által kibocsátott, kötelezően átváltható tier-1 értékpapírt vásárolt. Ugyanezen a napon hitel-nemteljesítési csereügyletről szóló megállapodást kötött a pénzügyminisztériummal, melynek értelmében az ABN AMRO Bank hitelvédelmet vásárolt egy 34,5 milliárd euro értékű lakáscélú jelzáloghitel-portfólióra. 2009. december 23-án a holland állam két kötelezően átváltható értékpapírt vásárolt. 2009 decemberében egy 967 millió euro értékű kötelezően átváltható értékpapírt kibocsátására került sor a korábbi ABN AMRO Bank javára. Az akkori ABN AMRO II N.V. – ma ABN AMRO Bank N.V. – 833 millió euro összegű kötelezően átváltható értékpapírt bocsátott ki közvetlenül az EC Remedy vállalatértékesítéssel várhatóan keletkező veszteségek fedezésére. Ez az eszköz 2010 januárjától szabályozói tőkének minősül. A jogi szétválást követően a három kötelezően átváltható értékpapírt átváltása a részvénytőke 2,6 milliárd eurós megnövekedését fogja eredményezni.”

- (58) A 2009-es pénzügyi évre az ABN AMRO N 117 millió eurós veszteségről számolt be. A veszteséget a hitelezési értékvesztés emelkedése, a kamatkülönbözetre nehezedő nyomás, a holland betétbiztosítási rendszerrel kapcsolatos magasabb költségek, valamint a különválás és integrációs költségei okozták (<sup>18</sup>). A különválási és integrációs költségeket levonva, az ABN AMRO N kis összegű, 25 millió eurós nettó nyereséget könyvelhetett volna el 2009-re.

#### 2.2.2. Fortis Bank Nederland (FBN)

- (59) Az FBN önmagában a negyedik legnagyobb bank volt a holland piacon (a Rabobank, az ING és az ABN AMRO N után, de az SNS REAAL előtt).
- (60) A holland állam (és korábban a Fortis SA/NV) 92,6 %-os közvetlen részesedéssel rendelkezett az FBN-ben, míg a Fortis FBN(H) FBN(H) Preferred Investments BV birtokolta a fennmaradó 7,4 %-ot elsőbbségi részvények formájában. A holland államnak 70 %-os részesedése volt az említett befektetési társaságban, míg a fennmaradó 30 % több magánbefektető kezében volt (<sup>19</sup>). A magánkézben lévő elsőbbségi részvények névértéke 210 millió eurót tett ki, a (nem halmozódó) osztalék pedig 5,85 % volt (<sup>20</sup>).
- (61) Az FBN tevékenységei három szegmensre oszlott: lakossági banki szolgáltatások, magánbanki szolgáltatások és kereskedelmi banki szolgáltatások.
- (62) A lakossági banki tevékenységekhez tartoztak a hagyományos lakossági banki tevékenységek (157 fiókból álló hálózattal, [2 - 3] millió egyéni ügyféllel és [20 000 - 60 000] kkv-ügyféllel), de a Directbank is (amely jelzáloghiteleket kínált közvetítőkön keresztül), valamint az Alfam és az ICS által nyújtott fogyasztásfinanszírozási, illetve fizetőkártyás termékek.
- (63) A magánbanki szolgáltatásokat elsősorban a Fortis Mees Pierson márkanév alatt fejlesztették ki, és vagyonkezelési szolgáltatásokat nyújtottak (vagyontervezés, befektetés, kölcsönnyújtás és biztosítás) szegmentált alapon [15 000 - 40 000] ügyfélnek egész Hollandiában.

(<sup>18</sup>) A nettó kamatbevétel 3 223 millió euróról (2008) 2 994 millió euróra (2009) csökkent, főleg a 2009 első felében a kamatkülönbözetre nehezedő nyomás miatt. A nem kamat jellegű bevételek 61 millió euróval, azaz 3 %-kal, 1 905 millió euróra csökkentek, míg a hitelezési értékvesztés a 2008. évi 776 millió euróról 1 172 millió euróra nőtt 2009-ben (forrás: 2009 első félévének eredményeiről 2010. március 26-án kiadott sajtóközlemény).

(<sup>19</sup>) [...].

(<sup>20</sup>) 2013. január 1-jén, majd azt követően ötévente az osztalék újraszámításra és újbeállításra kerül a következőképpen: irányadó kamatláb + haszonkulcs, ahol az irányadó kamatláb egyenlő az öt éves euróban denominált kamatcsereügylet + haszonkulcs, amely tükrözi az akkor fennálló piaci feltételeket.



- (64) A „Merchant Banking” üzletágban az FBN hét alüzletágot különböztetett meg: A „Commercial Banking” (a továbbiakban: kereskedelmi banki szolgáltatások) üzletágban (1) az FBN 23 üzleti centrumot működtetett, amelyek különféle szolgáltatásokat nyújtottak legfeljebb 250 millió eurós forgalmú vállalatoknak. A több mint 250 millió eurós forgalmú vállalatokat és az állami szektort egy másik alüzletág, a „Corporate & Public Banking” (a továbbiakban: vállalatoknak és állami szervezeteknek nyújtott szolgáltatások) (2) szolgálta ki. A többi alüzletág: „Investment banking” (befektetési banki szolgáltatások) (3) <sup>(21)</sup>, „Specialised Financial Services” (a továbbiakban: szakosodott pénzügyi szolgáltatások) (4) <sup>(22)</sup>, „Energy, Commodities & Transportation” (a továbbiakban: energia, áruk és szállítás) (5), „Global Markets & Institutional Banking” „globális piacok és intézményi banki szolgáltatások” (6) <sup>(23)</sup> és „Clearing Funds & Custody” (a továbbiakban: klíring és letétkezelés) (7) <sup>(24)</sup>.
- (65) Az FBN főbb pénzügyi adatait az alábbi 2. táblázat foglalja össze:

2. táblázat

Az FBN főbb pénzügyi adatai (millió euro)	2006	2007	2008 <sup>(1)</sup>	2009
Teljes működési bevétel	3 473	3 553	3 096	2 171
Nettó nyereség	1 157	1 296	- 18 486	406
Tőkearányos nyereség (norm.) <sup>(2)</sup>	20,1 %	8,9 %	4,9 %	0,7 %
Költség/bevétel arány	50,5 %	54,2 %	64,9 %	84,2 %
Eszközök összesen	209 749	272 378	184 203	189 785
Saját tőke összesen	5 910	21 763	2 944	4 716
RWA	66 995	75 850	70 932	53 730 <sup>(3)</sup>
Tőke megfelelési mutató	8,6 %	11,2 %	7,4 %	12,5 %
Össztőkehányad	10,5 %	11,2 %	11,2 %	16,7 %
Hitel/betét hányad		167 %	237 %	208 %

Forrás: Az FBN 2008./2009. évi éves jelentései.

<sup>(1)</sup> A 2008. évi beszámoló már figyelembe vette az ABN AMRO N-nek a holland állam részére történő értékesítést.

<sup>(2)</sup> A normalizált tőkearányos nyereség nem tartalmazza a rendkívüli tételeket.

<sup>(3)</sup> Bázis II 80 %-os legalacsonyabb Bázis I kamattal.

- (66) 2008-ban az FBN 16,5 milliárd eurós veszteséget könyvelt el, azonban ennek a veszteségnek a nagy része rendkívüli tételekhez kapcsolódott. A vállalat 16,8 milliárd eurós nettó veszteséget volt kénytelen elkönyvelni az RFS Holdingsban tulajdonolt részesedésén és annak értékesítésén, továbbá 922 millió euro értékű (adózás előtti) értékvesztést a Prime Fund Solutions üzletágán a Madoff-csalás miatt <sup>(25)</sup>. Az egyszeri tételek nélküli nettó eredmény – az említett elemeket kivéve – elérte a 604 millió eurót, ami majdnem kizárólag 2008 első félévében realizálódott.
- (67) 2009-ben az FBN 406 millió euro nettó nyereséget realizált, amit két rendkívüli bevétel (egy 362,5 milliós készpénzkifizetés a Fortis Capital Company vállalatnak), valamint egy 16 millió euro összegű, a Madoff-üggyel kapcsolatos tartalék-visszafizetés segített elő. Az egyszeri tételek nélküli nettó eredmény 27 millió euróra csökkent <sup>(26)</sup> (a 2008. évi 604 millió euróról).

<sup>(21)</sup> A befektetési banki szolgáltatások közé tartozott többek között az üzleti hitelezés, az ingatlanfinanszírozás, a vállalatfelvásárlások és tőkeáttétel finanszírozása, a tanácsadás, a strukturált pénzügyek és részvénytőke.

<sup>(22)</sup> A speciális pénzügyi szolgáltatások közé tartozott többek között a faktorálás, a kereskedelmi szolgáltatások, valamint a készpénzforgalom- és működőtőke-kezelés.

<sup>(23)</sup> A „Global Markets & Institutional Banking” üzletághoz tartozott többek között a forex, a pénzpiacok, a részvénytőke, a fixjövedelem- és értékpapír-finanszírozás.

<sup>(24)</sup> A Clearing Funds & Custody üzletág szolgáltatásai közé tartoztak többek között az alkuszi szolgáltatások, a klíring és letétkezelési szolgáltatások, valamint a Prime Fund Solutions („PFS”) is (tőkeadminisztráció, áthidaló kölcsönök/tőkeáttétel finanszírozása és a fedezeti alapoknak nyújtott banki szolgáltatások).

<sup>(25)</sup> Az FBN-t nem érintette közvetlenül a Madoff-csalás, azonban részt vett olyan fedezettel biztosított tőkeáttétel finanszírozásban, amelyet egyes, a Madoff által kezelt számlákba befektető fedezeti alapoknak nyújtott.

<sup>(26)</sup> 2009-ben a nettó kamatbevétel 1 584 millió euróról 1 150 millió euróra esett a megtakarítások és kibocsátott kölcsönök finanszírozási költségeinek megemelkedése miatt, és a jutalékokból és díjakból származó nettó bevétel is csökkent (a 2009. évi 724 millió euróról 823 millió euróra 2008-ban). Miközben az összkidadások értéke a 2008. évi 2 010 millió euróról 1 827 millió euróra csökkent 2009-ben, az értékvesztés 2009-ben az előző évi 331 millió euróról 412 millió euróra csökkent abban az évben. Az eredményeket befolyásoló egyéb elemek voltak az Intertrust értékesítéséből származó nyereség (81 millió euro), a holland DSB bank csődjével kapcsolatos tartalékok (15 millió euro), valamint a szétválási és egyesülési költségek (66 millió euro).

## 2.2.3. ABN AMRO Group

- (68) Az FBN és az ABN AMRO Bank (azaz az ABN AMRO N tevékenységeinek) egyesülése nyomán 2010. július 1-jén létrejött ABN AMRO Group két külön üzletágba, a „Retail and Private banking” (a továbbiakban: lakossági és magánbanki szolgáltatások), valamint a „Commercial and Merchant banking” (a továbbiakban: kereskedelmi banki szolgáltatások) üzletágba csoportosítja valamennyi tevékenységét. A csoport 2008-ban 7,15 milliárd euro pro forma működési bevételt realizált, és összesen 360 milliárd euro értékű pro forma eszközállománnyal rendelkezett. A legutóbbi adatok szerint<sup>(27)</sup> az ABN AMRO Group IFRS szerinti<sup>(28)</sup> összítőkértéke 11,7 milliárd euro.
- (69) Az ABN AMRO Group jól diverzifikált vállalat 4,2 milliárd eurós működési bevétellel a „Retail and Private banking” üzletágban, illetve 2,8 milliárd eurós bevétellel a „Commercial and Merchant banking” üzletágban. Földrajzi tekintetben az ABN AMRO Group bevételeinek nagy része (nevezetesen a teljes bevétel [65 - 95] %-a) Hollandiában keletkezik.
- (70) A „lakossági és magánbanki szolgáltatások” szegmensben az egyesített ABN AMRO Group [15 - 20] %-os<sup>(29)</sup>, a „tömeges értékesítés” és a „kiemelt ügyfeleknek szánt banki szolgáltatások”<sup>(30)</sup> szegmensben pedig [15 - 20] %-os piaci részesedéssel rendelkezik, így ebből a szempontból a hollandiai bankpiac harmadik legnagyobb szereplője. A privát banki szolgáltatások (amely ABN AMRO Mees Pierson néven működik) területén az ABN AMRO Group messze a legnagyobb a holland piacon mintegy [30 - 40] %-os részesedésével<sup>(31)</sup>. A „Commercial and Merchant banking” szegmensben az ABN AMRO Group részesedése [15 - 25] % körüli.<sup>(32)</sup>
- (71) Az ABN AMRO Groupnak már nem tagja a New HBU és az IFN faktorálási üzletága, amelyeket az egyesülési jogorvoslat keretében 2010. április 1-jén értékesítettek.
- (72) A szerkezetátalakítási folyamat részeként az FBN két kisebb üzletágát (nevezetesen az Intertrustot és a Prime Fund Solutionst (a továbbiakban: PFS) szintén értékesítették, így azok már nem képezik az ABN AMRO Group részét.

<sup>(27)</sup> 2010. 3. negyedév végi állapot (forrás: 2010. november 19-i sajtóközlemény).

<sup>(28)</sup> Nemzetközi pénzügyi beszámolási standardok.

<sup>(29)</sup> Lásd a 2009. december 4-i szerkezetátalakítási terv 14. oldalán, a Milward Brown/Teletrack adatai alapján.

<sup>(30)</sup> A kiemelt ügyfeleknek szánt banki szolgáltatások tehető fogyasztók piaci szegmensét célozza, ide tartoznak azok a háztartások is, amelyek éves bevétele meghaladja az 50 000 EUR-t és/vagy 50 000 EUR és 1 millió EUR közötti szabadon felhasználható eszközökkel rendelkeznek.

<sup>(31)</sup> Lásd 2009. december 4-én kelt szerkezetátalakítási terv 15. oldalát, többek között a BCG Wealth Management 2007. évi adatbázisából származó, a kezelt eszközökre („AUM”) vonatkozó adatok alapján.

<sup>(32)</sup> A piaci részesedésre vonatkozó adat már figyelembe veszi a New HBU és az IFN értékesítését; lásd a 2009. december 4-én kelt szerkezetátalakítási terv, a TNS/NIPO/Financial Monitor for Commercial Banking and Corporate Clients adatai alapján.

- (73) 2009 szeptemberében az FBN (és partnere, a Banque Générale du Luxembourg (a továbbiakban: BGL)<sup>(33)</sup> eladta az Intertrustot a magántőkére szakosodott Waterlandnek. Az Intertrust a vagyonkezelési és vállalatirányítási világpiac legnagyobb szereplőinek egyike. 1 000 szakembert foglalkoztat 19 országban, működés bevétele és kockázattal súlyozott eszközértéke (RWA) pedig [...] milliárd, illetve [...] milliárd euro.
- (74) 2010 májusában az FBN bejelentette, hogy a PFS-t eladja a Credit Suisse-nek. A PFS finanszírozási szolgáltatásokat nyújt az alternatív vagyonkezelési ágazatnak, beleértve az adminisztrációt, a banki szolgáltatásokat, a letétkezelést és a finanszírozást. Ügyfelei között vannak „butik” vagyonkezelők és nagy globális intézmények, például nyugdíjalapok és önálló vagyonkezelő alapok is. A PFS felelt az FBN által 2008-ban elkönyvelt, a Madoff-csalással kapcsolatos 922 millió euro értékű, adózás utáni tartalékért. A PFS bevétele [...] milliárd euro, kockázattal súlyozott eszközértéke [...] milliárd euro.
- (75) 2011. március 4-én az ABN AMRO Group közzétette a 2010-es pénzügyi évre vonatkozó eredményét, amely 414 millió eurós nettó veszteséget mutatott. A különválasztási és integrációs költségeket figyelmen kívül hagyva, az ABN AMRO Group 1 077 millió euro mögöttes nyereségről számolt be. A 2010. december 31-i állás szerint az ABN AMRO Group Core Tier 1-, Tier 1- és összítőkehánnyada 10,4 %, 12,8 %, illetve 16,6 % volt. A holland állammal történő egyeztetés után az ABN AMRO Group a beszámolóban szereplő éves profit 40 %-ának osztalékként való kifizetését célzó osztalékfizetési politikáról határozott.

### 2.3. A 2009. decemberi szerkezetátalakítási terv és a 2010. novemberi módosított szerkezetátalakítási terv leírása

- (76) A holland állam 2009. december 4-én nyújtotta be a Bizottsághoz a 2009. decemberi szerkezetátalakítási tervet. További információkat 2010 márciusában szolgáltatott<sup>(34)</sup>. Az FBN és az ABN AMRO N egyesülés a 2009. decemberi szerkezetátalakítási tervben kidolgozott üzleti koncepció lényeges pontját képezi. A 2009. decemberi szerkezetátalakítási terv nyomán létrejövő új bank, az ABN AMRO Group a hollandiai középpiaci szegmensre fog összpontosítani<sup>(35)</sup>, és a „lakossági és privát banki szolgáltatások”, valamint aktív lesz a „Commercial and Merchant Banking” területén.

<sup>(33)</sup> Luxemburg egyik legnagyobb bankjaként a BGL az FBN testvérvállalata volt a Fortis SA/NV-ben. 2009 májusában lett a BNP Paribas Group tagja.

<sup>(34)</sup> A 2009. évi szerkezetátalakítási tervből lényeges információk hiányoztak, így például a legrosszabb forgatókönyvhöz szükséges pénzügyi előrejelzések. A hiányzó információkat 2010. március 23-án pótolták.

<sup>(35)</sup> A működési bevétel durván [65 - 95] %-a Hollandiában fog keletkezni.

- (77) A 2009. decemberi szerkezetátalakítási terv abból a megállapításból indul ki, hogy a tőkeszükséglet nem az FBN és az ABN AMRO N mögöttes teljesítményével függött össze, hanem azoknak az anyavállalataiktól való különválásának, valamint a fúzió előre fizetendő egyesítési költségeinek finanszírozási szükségletével.
- (78) Az állami támogatás nélküli alternatív forgatókönyvben a 2009. decemberi szerkezetátalakítási terv elismeri, hogy a Benelux államok kormányainak összehangolt munkája nélkül a Fortis SA/NV összeomlott volna, és magával rántotta volna az FBN-t és az ABN AMRO N-t is.
- (79) A 2009. decemberi szerkezetátalakítási terv pénzügyi előirányzatokat tartalmaz a 2009 és 2012 közötti időszakokra, üzletágak szerinti lebontásban (Retail Banking, Private Banking NL, Private Banking International and Commercial & Merchant Banking). Kifejezetten a 2012. évre az ABN AMRO Group egy kivetített érték szerinti (a továbbiakban: run-rate) nyereséget is kalkulált, amely nyereség nem foglalja magába az átmenettel járó költségeket, és feltételezi, hogy a költségszinergiák már a teljes évre vonatkozóan elszámolásra kerültek. Ezeket az előrejelzéseket egy alapeseti forgatókönyvhöz és egy legrosszabb eseti forgatókönyvhöz adták meg.
- (80) 2010. november 8-án a holland állam módosította a 2009. decemberi szerkezetátalakítási tervben a 2012-ig tartó időszakra megadott pénzügyi előrejelzéseket, 2013-ra vonatkozó további előrejelzéseket belefoglalva a 2010. novemberi szerkezetátalakítási tervbe.

## Alapeseti forgatókönyv

- (81) Az alapeseti forgatókönyvben a holland állam abból a feltételezésből indul ki, hogy az üzleti volumen az inflációval párhuzamosan nőni fog. A feltételezések szerint a munkaerőköltségek évente [1 - 6] %-kal, az egyéb költségek kisebb mértékben, évente [1 - 5] %-kal fognak emelkedni. A holland állam arra is számít, hogy az ABN AMRO Group hitelezési veszteségekre képzett tartalékai a 2009-es évben tapasztalt magas szintről elkezdenek csökkenni.
- (82) Az alapeseti forgatókönyvben a 2010. novemberi szerkezetátalakítási tervben az ABN AMRO Group [...] millió eurós nettó negatív eredményt realizál 2010-ben, hogy aztán 2011-től kezdve újra nyereséget érjen el (nevezetesen [...] millió euro nyereséget 2011-ben).
- (83) 2012-ben és 2013-ban a várakozások szerint az ABN AMRO Group nettó nyeresége [...] millió euróra, illetve [...] millió euróra fog nőni, ami kb. [...] %-os tőkearányos nyereséget<sup>(36)</sup> (a továbbiakban: RoE) jelent. Az ABN AMRO Group nyereségességét a magasabb működési bevétel (amelynek javulnia kell a 2009. évi gyenge adat után), a rendes ügymenet mellett a költségeket évente adózás előtti 1,1 milliárd euróval csökkentő költségcsökkentő program, valamint a hitelezési veszteségekre képzett tartalékok 2009. évi csúcspontokról történő normalizálódása segíti elő. 2013-ban az ABN AMRO Group költség/bevétel aránya az előrejelzések szerint [...] % lesz.
- (84) Alapeseti forgatókönyv

## 3. táblázat

	2009 (tényleges)	2010 (E <sup>(1)</sup> )	2011 (E)	2012 (E)	2012. évi kivetített érték (a továbbiakban: run rate) (E)	2013 (E)
<b>Működési bevétel</b>	<b>7 039</b>	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
Nettó kamatbevétel	4 528	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
Díjakból és jutalékokból származó nettó bevétel	1 933	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
Egyéb bevétel	849	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
<b>Működési kiadások</b>	<b>- 5 568</b>	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
Szokásos üzleti tevékenységek működési kiadásai	- 5 258	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
Átmenettel járó működési kiadások	- 310	(...)	(...)	(...)		
<b>Működési eredmény</b>	<b>1 471</b>	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
Hitelezési értékvesztés	- 1 585	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
Adózás előtti eredmény	- 114	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
Adók és kisebbségi részesedések	45	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)

<sup>(36)</sup> A tőkearányos nyereség a saját tőke százalékában kifejezett nettó bevétel összege.

	2009 (tényleges)	2010 (E <sup>(1)</sup> )	2011 (E)	2012 (E)	2012. évi kivetített érték (a továbbiakban: run rate) (E)	2013 (E)
<b>Nettó eredmény</b>	<b>- 68</b>	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
<b>Nettó eredmény egyszeri tételek nélkül (kivéve átmeneti költségek)</b>	<b>163</b>	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)

(1) „E”: becslés.

#### Legrosszabb eseti forgatókönyv

- (85) A 2010. novemberi szerkezetátalakítási tervben felvázolt legrosszabb forgatókönyv szerint a holland állam az alapeseti forgatókönyvben leírtaknál óvatosabb feltételezésekből indult ki. Az alapesetnél 7,5 %-kal alacsonyabb kamatkülönbözetekkel, a jutalékok és díjak tekintetében óvatosabb előrejelzésekkel (évi 4 %-os növekedés az alapeseti 7 %-kal szemben), kisebb szinergiákkal (- [...] millió eurós hatás a 2013. évi nyereségre) és a hitelezési veszteségekre képzett tartalékok visszafizetési arányában jelentkező 15 %-os csökkenéssel (- [...] millió eurós hatás a 2013. évi nyereségre) számolt.
- (86) Noha ezek a konzervatívabb számok alacsonyabb eredményhez vezetnének, az ABN AMRO Group még mindig nyereséget tudna kimutatni. A legrosszabb forgatókönyv [...] millió és [...] millió euro összegű, egyszeri tételek nélküli nettó eredményt jelez előre 2012-re, illetve 2013-ra (az alapeseti [...] millió, illetve [...] millió euróhoz képest).

#### Kilépés

- (87) A 2009. decemberi szerkezetátalakítási tervében a holland állam érintette a kilépési stratégiáját is, kiemelve, hogy nem szándékozik az ABN AMRO Group hosszú távú befektetője maradni.
- (88) 2010. augusztus 20-i levelében a holland állam további részletekkel szolgált a kilépési stratégiájára vonatkozóan. A holland állam közölte, hogy IPO<sup>(37)</sup> formájában végrehajtandó értékesítést fontolgat, azonban egyéb lehetőségeket is mérlegel, így például egy befektetőnek vagy piaci szereplőnek történő zártkörű értékesítést. 2010. augusztus 20-án kelt levelében a holland állam jelzi, hogy a [0 - 50] - [10 - 60] % közötti első üzletrészt legkorábban talán [...] évben kínálja IPO-ra, amit egy újabb [0 - 50] - [10 - 60] %-os másodlagos kibocsátás követne 2015-ben. A holland állam a [2 - 5] %-os finanszírozási költséggel növelt eredeti befektetését szeretné visszakapni. A holland állam szándéka, hogy legfeljebb [25 - 65] %-ra csökkentse részesedését az ABN AMRO Groupban, lehetőleg [2014 - 2018] végéig. Végül, a holland állam teljes mértékben elkötelezett egy teljes kilépés mellett. Az IPO-val kapcsolatos végleges döntést

a holland pénzügyminiszternek kell meghoznia, és ez a piaci körülményektől, az ABN AMRO Group „IPO-készenlététől” és a várható bevételtől fog függni. 2011. január 24-én a holland kormány nyilvánosan is ismertette a kilépési stratégiáját<sup>(38)</sup>.

#### Tőke megfelelés

- (89) A 2009. decemberi szerkezetátalakítási terv (és a 2010. novemberi szerkezetátalakítási terv is) azt mutatja, hogy az összes állami támogatási intézkedés végrehajtása után az ABN AMRO Group tőkésítése megfelelő lesz. A szerkezetátalakítás időszakában a tervezett Tier 1 tőkehányadoknak bőven [...] % felett kell maradnia 2009 és 2012 között, majd 2013-ban tovább kell emelkednie [...] %-ra.

#### Értékesítések

- (90) 2009. decemberi szerkezetátalakítási tervében a holland állam közölte, hogy az ABN AMRO Group már több vállalkozást értékesített. Amellett, hogy az egyesülési jogorvoslati folyamat során eladta a New HBU-t és az IFN-t, az ABN AMRO N és az FBN értékesítette az Intertrustot és a PFS-t is.
- (91) Az ABN AMRO Grouphoz képest az Intertrust és a PFS együttesen [0 - 5] %-ot, [0 - 5] %-ot, illetve [0 - 5] %-ot képvisel az előre jelzett teljes működési bevételben, költségekben és kockázattal súlyozott eszközértékben.
- (92) A szerkezetátalakítási folyamat során az FBN egy akvizíciót is végrehajtott, hogy korrigáljon egy a Fortis SA/NV felbomlásából eredő érdekeltérést. Az FBN volt a „Brokeage, Clearing and Custody” üzletág, valamint az ahhoz tartozó összes iroda jog szerinti tulajdonosa, kivéve a chicagói irodát, amely a Fortis Bank SA/NV része maradt. A különválással kapcsolatos érdekeltérés korrigálása érdekében az FBN 2009. július 31-én megvásárolta a Fortis Clearing Americas chicagói fiókját a Fortis Bank SA/NV-től [...] millió USA-dollár ellenében.

#### 2.4. Az intézkedések leírása

- (93) Az egyes állami támogatási intézkedések azonosítására a Bizottság ugyanazokat a betűkódokat alkalmazza, mint a 2010. február 5-i határozatában.

<sup>(37)</sup> Elsődleges nyilvános tőzsdéi forgalomba hozatal, azaz egy vállalat első nyilvános értékesítése. Az IPO után a vállalat részvényeit nyilvános tőzsdén jegyzik.

<sup>(38)</sup> <http://www.rijksoverheid.nl/nieuws/2011/01/24/exitbeleid-financiele-deelneming.html>

## 2.4.1. A 2009. április 8-i határozatban vizsgált intézkedések

(94) 2008. október 3-án a holland állam 12,8 milliárd euro ellenében megvásárolta az FBN-t (beleértve az ABN AMRO N-t is) a Fortis Bank SA/NV-től (a továbbiakban: X. intézkedés). A Bizottság nem nyitotta meg az eljárást ezen intézkedés tekintetében, amely önmagában nem jelentette állami támogatás nyújtását az FBN számára, még úgy sem, hogy az FBN számára biztosított ügylet részét képezte (lásd a 2009. április 8-i határozat 32 preambulumbekzdését).

(95) Amikor a holland állam megvásárolta az FBN-t, ez utóbbi erősen a Fortis Bank SA/NV-től függött a finanszírozását illetően. Az FBN és a Fortis Bank SA/NV teljes különválásának biztosítása érdekében a holland államnak meg kellett szüntetnie az FBN és a Fortis Bank SA/NV közötti finanszírozási kapcsolatot. A meglévő viszony felszámolása céljából 2008. október 3-án a holland állam 45 milliárd eurós rövid távú likviditási hitelt nyújtott az FBN-nek (a továbbiakban: Y1. intézkedés). Ennek segítségével az FBN vissza tudta fizetni a Fortis Bank SA/NV-nek a 34 milliárd eurós rövid távú hiteleit. A holland állam az FBN-nek nyújtott, 16,1 milliárd névértékű hosszú távú hitelügyletben is felváltotta a Fortis Bank SA/NV-t mint hitelezőt egy ún. „adósságmegújítás” keretében (a továbbiakban: Y2. intézkedés) <sup>(39)</sup>.

(96) Az Y1. intézkedésben foglalt rövid távú likviditási hitel 2009. június végéig érvényben maradt. Amíg az intézkedés érvényben volt, a díjazás több alkalommal módosult. A 2008. október 6. és 2008. október 23. közötti időszakban a holland állam rövid távú kölcsönt nyújtott az FBN-nek EONIA kamattal <sup>(40)</sup> (legfeljebb 5 milliárd euro összegű egynapos kölcsönhöz) vagy EURIBOR kamattal <sup>(41)</sup> (legfeljebb 40 milliárd euro összegű, hosszabb távú likviditáshoz) további haszonkulcs nélkül. 2008. október 23. után volt egy rövid időszak (2008. november 5-ig), amikor a holland állam EONIA + 50 bázispontot és EURIBOR + 50 bázispontot alkalmazott. Ebben a második időszakban a megállapodás még mindig legfeljebb 5 milliárd euro összegekről szól az egynapos likviditás, illetve 40 milliárd euróról a hosszabb távú likviditás esetében. A 2008. november 5. és 2009. március 1. közötti időszakban a holland állam EONIA + 25 bázispontra módosította a díjazást az egynapos kölcsönök esetében, valamint EURIBOR + 25 bázispontra a 3 hónapnál rövidebb lejáratú <sup>(42)</sup> kölcsönök, illetve EURIBOR + 50 bázispontra a három hónapnál hosszabb

lejáratú kölcsönök esetében <sup>(43)</sup>. 2009. március 1-je után a holland állam egy kétlépéses rendszert dolgozott ki, hogy ösztönözze az FBN az államtól való függésének csökkentését. A finanszírozás első részletét (lejáratától függetlenül) EURIBOR + 25 bázispont kamattal bocsátották rendelkezésre, azonban e küszöbérték túllépése után az FBN csak EURIBOR + 50 bázispont kamattal kaphatott további likviditási kölcsönt <sup>(44)</sup>. A teljes likviditási hitel összegét és az első küszöbértéknek megfelelő összeget fokozatosan csökkentették. 2009. július 9-én a holland állam tájékoztatta a Bizottságot, hogy az FBN visszafizette az államnak valamennyi rövid távú kölcsönét.

(97) A holland állammal szemben megújított hosszú távú kölcsönök (Y2. intézkedés) összege 16,1 milliárd eurót tett ki, beleértve a 8,15 milliárd euro Tier 2 tőkét (ebből 3 milliárd euro felső Tier 2) és 7,95 milliárd euro értékű előresorolt kölcsönt.

(98) 2008. december 24-én a holland állam megvásárolta az FBN-től az ABN AMRO N-t 6,5 milliárd euróért (a továbbiakban: Z. intézkedés). A holland állam nem készpénzben fizette ki a vételárat, hanem elengedte a 6,5 milliárd eurós hosszú távú tartozást, amelyre 2008. október 3-án, az Y2. intézkedés keretében végrehajtott összevont ügyletekben tett szert. Más szóval, a holland állam lemondott az FBN-nel szembeni 6,5 milliárd eurós követeléséről, és így fizetett az ABN AMRO N-ért <sup>(45)</sup>.

## 2.4.2. A 2010. február 5-i határozatban vizsgált intézkedések

(99) A 2010. február 5-i határozatban <sup>(46)</sup> foglalt intézkedések közül néhányról 2009 júliusában értesítették a Bizottságot, a többiről 2010 januárjában. 2009 júliusában a holland állam bejelentett egy tőkeátvételi eszközt (a továbbiakban: CRI-t) (a továbbiakban: A. intézkedés 1,7 milliárd eurós tőkeátvételi hatással), egy 500 millió euro értékű kötelezően átváltható értékpapírt (a továbbiakban: MCS) (a továbbiakban: B1. intézkedés) és egy 300 millió euro értékű második MCS-részletet (a továbbiakban: B2. intézkedés).

(100) 2010 januárjában a holland állam újabb, 4,39 milliárd euro értékű tőkeintézkedéseket jelentett be. A holland állam újabb, 2,28 milliárd euro értékű MCS-instrumentumokat jegyzett, hogy fedezhesse a különválás további költségeit (780 millió euro, „B3. intézkedés”), a New

<sup>(39)</sup> A meglévő hitelszerződése valamennyi szerződéses eleme változatlan maradt, kivéve a hitelező nevét.

<sup>(40)</sup> Eonia® (Euro OverNight Index Average, egynapos euro index átlag) egy érvényes egynapos kamatláb, amelyet a bankközi piacon az egynapos fedezetlen kölcsönügyletek súlyozott átlagaként számolnak ki, és amelyet az euróövezetben a részt vevő EURIBO-bankok kezdeményeztek.

<sup>(41)</sup> Euribor® (Euro Interbank Offered Rate, európai irányadó bankközi kamatláb) az a kamatláb, amelyen az Európai Monetáris Unióban egy első osztályú („prime”) bank egy másiknak bankközi lekötött euro-betéteket kínál.

<sup>(42)</sup> Az a nap, amikor egy adósság visszafizetése esedékessé válik.

<sup>(43)</sup> 2009. november elején a likviditási hitel összege még mindig 45 milliárd euro volt (5 milliárd euro egynapos és 40 milliárd euro hosszabb távú likviditás). 2008. november 14-től kezdődően azonban a hitelkeret összege 39 milliárd euróra csökkent (még mindig 5 milliárd euro egynapos, de már csak 34 milliárd euro hosszabb távú likviditás).

<sup>(44)</sup> Például 2009 márciusában a likviditási hitel maximális összege 34 milliárd euro volt, amelyből az első 24 milliárdot EURIBOR + 25 bp, a fennmaradó 10 milliárd eurót EURIBOR + 50 bp mellett bocsátották rendelkezésre.

<sup>(45)</sup> Az összeg 4,9 milliárd euro értékű Tier 2 kölcsönt (ebből 3 milliárd euro felső Tier 2) és 1,6 milliárd euro összegű előresorolt kölcsönt tartalmazott.

<sup>(46)</sup> HL C 95., 2010.4.15., 10. o.

HBU értékesítéséből származó tőkehiányt (300 millió euro, „B4. intézkedés”) és az integrációs költségeket (1,2 milliárd euro, „B5. intézkedés”). Annak érdekében, hogy az FBN Tier 1 tőkéje megfelelhessen a szabályozói követelményeknek, a holland állam emellett a már a tulajdonában lévő FBN-Tier 2 tőkéből 1,35 milliárd eurót átváltott Tier 1 tőkévé (a továbbiakban: C. intézkedés). A holland állam szintén kifizetett 740 millió eurót készpénzben a többi konzorciumi tagnak (a továbbiakban: D. intézkedés) a KRM-ben előre jelzetteknek megfelelően, hogy rendezze a csak a különválási folyamat során felmerülő problémákat. Végül, a holland állam egy garanciát is kibocsátott a New HBU értékesítéséből származó kereszt-kötelezettségekre (a továbbiakban: E. intézkedés).

*Tőkeátvételi eszköz (A. intézkedés, 1,7 milliárd euro tőkeegyenértéke)*

- (101) A holland állam hitelkockázati fedezetet is eladott egy CDS-en keresztül az ABN AMRO N egyik hollandiai jelzáloghitel-portfóliójára, amely az ABN AMRO N teljes lakáshitel-portfóliójának mintegy [30-80] %-át képezte. Az intézkedés hatására csökkent az ABN AMRO N kockázattal súlyozott eszközértéke.
- (102) A hitelkockázati fedezet ellentételezéseként a holland állam 51,5 bázispontnak megfelelő éves díjat kapott (amely a portfólió értékének százalékában került kiszámításra mindegyik referencia-időszak kezdetekor).
- (103) Ezt a díjat a tőkeegyenérték-költség módszerrel számították ki. A holland állam megállapította, hogy az ABN AMRO N mennyi tőkét tudna felszabadítani a tőkeátvételi eszköznek köszönhetően (nevezetesen 1,7 milliárd eurót a CRI megállapodás bevezetésekor még alkalmazott Bazel I-követelmények alapján), majd a tőkeátvételen 10 %-os hozamot (nevezetesen 10 %-ot az 1,7 milliárd euróra), amely összeg a portfólió 34,5 milliárd eurós kezdeti értékének 51,5 bázispontjának felelt meg.
- (104) Az ABN AMRO N minden évben megtartott egy 20 bázispontos első veszteségrészletet (a portfólió kezdeti értékének százalékos arányában kiszámítva).
- (105) Az ABN AMRO N a fennmaradó kockázatból megtartott egy 5 %-os vertikális szeletet.
- (106) A hitelvédelmi instrumentum árazását nem igazítanak ki azt követően, hogy az ABN AMRO N teljes mértékben bevezeti a Bazel II-tőkekövetelményeket, noha a CRI tőkeátvételi hatása ekkor lényegesen csökkenne.
- (107) Elviekben a CDS-szerződés hét éves lejáratú volt, azonban az ABN AMRO N-nek vételi opciói voltak, amely lehetővé tette számára, hogy felmondja a szerződést több előre meghatározott referencianapon (például 2010. október, 2011. január és 2012. január) <sup>(47)</sup>.

- (108) A KRM értelmében a három konzorciumi partnernek kellett biztosítania, hogy az ABN AMRO Z tőkésítése megfelelő maradjon. Ebben a helyzetben a holland államnak 2,2 milliárd euróval kellett hozzájárulnia az ABN AMRO Z tőkehiányához. A CRI célja az volt, hogy lehetővé tegye az ABN AMRO N számára a részvételt ebben az ABN AMRO Z-nek szánt 2,2 milliárd eurós hozzájárulásban.
- (109) A holland állam a nem hagyományos CRI-megoldást részesítette előnyben a hagyományos tőkeemelés helyett, mivel a szétválás előtt nem tudott tőke-hozzájárulásokat elkülöníteni az ABN AMRO Bankban. Más szóval, mivel az ABN AMRO N nem volt külön jogalany, az ABN AMRO Bank számára juttatott tőkéből a másik két konzorciumi tag is részesedhetett volna. Ennek az intézkedésnek súlyos következményei lettek volna, különösen fokozott kényszerhelyzetben.
- (110) A különválás után az ABN AMRO N külön jogi személy lett (az új ABN AMRO Bank). A holland állam továbbra is viselte a KRM szerinti kötelezettségét az ABN AMRO Z 2,2 milliárd eurós tőkehiányának pótlására. A holland állam úgy döntött, hogy az ABN AMRO N az MCS-instrumentumokból származó készpénzből (nevezetesen a B3. intézkedést, amennyiben az kapcsolódik az 500 millió euro értékű óvatossági különbözethez („prudential margin”) és az 1,2 milliárd euro értékű B5. intézkedéshez) 1,7 milliárd eurót injektáljon az ABN AMRO Z-be. Eközben megtartotta a CRI-t az új ABN AMRO Bankban, hogy fedezhesse az 500 millió eurós óvatossági különbözetest és az 1,2 milliárd eurós integrációs költségeket.
- (111) 2010. október 15-én az ABN AMRO Bank és a holland állam bejelentette, hogy 2010. október 30-ával megszüntetik a CRI-t. Mivel időközben az ABN AMRO Bank bevezette a Bazel II-követelményeket, a CRI valóban kevésbé érdekessé és kevésbé szükségessé vált <sup>(48)</sup>.

*Kötelezően átváltható értékpapír az ABN AMRO Z tőkehiányának részbeni fedezésére (B1. intézkedés, 500 millió euro)*

- (112) Mivel a CRI nem volt elég az ABN AMRO Z teljes 2,2 milliárd eurós tőkehiányának fedezésére, a holland állam egy MCS-en keresztül további tőkét nyújtott az ABN AMRO Banknak.
- (113) Ezt az MCS-t a hibrid Tier 1 tőke kategóriába sorolták, 10 %-os osztalékszelvénnyel rendelkező, és automatikusan az ABN AMRO II-részvényekké vált, amikor az ABN AMRO N különvált az ABN AMRO Banktól. Ettől a pillanattól kezdve core Tier 1 tőkének minősült. Az

<sup>(47)</sup> Az intézkedésről további részletek a 2010. február 5-i határozat 2.2.1 pontjában olvashatók, HL C 95., 2010.4.15., 10. o.

<sup>(48)</sup> Amint azt a holland pénzügyminiszter jelezte is a holland parlamentnek küldött 2010. október 15-i levelében: <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-31789-40.html>.

átváltásra névértéken került sor<sup>(49)</sup>. Az intézkedés következtében az ABN AMRO II (új nevén ABN AMRO Bank) 500 millió euróval járulhatott hozzá az ABN AMRO Z-hez.

*Kötelezően átváltható értékpapír a különválási költségek fedezésére (B2. és B3. intézkedés, összesen 1,08 milliárd euro)*

(114) Az ABN AMRO N és az ABN AMRO Bank különválásával kapcsolatos költségek fedezésére a holland állam újabb MCS-t jegyzett. A durván 300 millió eurós első részletet (B2. intézkedés) 2009 júliusában, a fennmaradó részt (nevezetesen 780 millió eurót) 2010 januárjában jelentették be (B3. intézkedés).

(115) Az 1,08 milliárd eurós teljes összegnek (nevezetesen a B2. és a B3. intézkedésnek együttesen) az alábbi költségeket kellett fedeznie:

— 480 millió euro jól meghatározott különválási költségek;

— 90 millió euro egy money market desk felállításához; valamint

— 500 millió euro összegű óvatossági különbözet biztosításához.

(116) A holland állam tovább bontotta a 480 millió eurós különválási költségeket. Ezek keresztkötelezettségek kockázatához ([0 - 200] millió euro), a kockázatátruházási eszközök („risk allocation letters”) megszüntetéséhez ([0 - 200] millió euro), értékpapírosított váltók („securitisation notes”) visszavásárlásához ([0 - 200] millió euro), az ABN AMRO N ügyfeleinek kereskedéssel összefüggő piaci kockázatának az ABN AMRO R-től történő átruházásához ([0 - 200] millió euro), a tőkeátvételi eszközök megszüntetéséhez ([0 - 200] millió euro), valamint a szétválás és felszámolás egyéb költségeihez ([0 - 300] millió euro) kapcsolódtak.

(117) Anyavállalatától, az ABN AMRO Banktól való különválása után az ABN AMRO II-nek saját money market desket kellett felállítania, ami 90 millió euro költséggel járt.

(118) Végül, a holland állam 500 millió eurós tőkeinjekciót hajtott végre annak biztosításához, hogy az ABN

AMRO N a szabályozói minimumkövetelményeknél némileg magasabb különbözetet alkalmazva tudjon működni.

*Kötelezően átváltható értékpapír a New HBU eladása miatti tőkehiány fedezésére (B4. intézkedés, 300 millió euro)*

(119) Az FBN és az ABN AMRO N csak azt követően tudott egyesülni, hogy az egyesülési határozatban azonosított összefonódási problémák megoldódtak. A holland állam ezért úgy döntött, hogy a New HBU-t és az IFN-n eladja a Deutsche Banknak. Az ügylet eredményeként azonban további 470 millió eurós tőkehiány keletkezett, amelyet az ABN AMRO N nem volt képes teljes mértékben egyedül kezelni. A holland állam úgy döntött, hogy segít, és 300 millió eurós tőkeinjekciót hajtott végre MCS formájában<sup>(50)</sup>.

*Kötelezően átváltható értékpapír az integrációs költségek fedezésére (B5. intézkedés, 1,2 milliárd euro)*

(120) Az egyesülés végrehajtásához az ABN AMRO N-nek és az FBN-nek (az egyesülést követően az ABN AMRO Groupnak) 1,2 milliárd (adózás után) előre fizetendő egyesülési költséget kellett kifizetnie a munkaerő-elbocsátási költségekkel, az ICT-platfomok összevonásával és a fiókhálózat szerkezetátalakításával összefüggésben. Mivel az ABN AMRO N és az FBN nem tudta egyedül finanszírozni ezeket a költségeket, a holland állam úgy döntött, hogy tőkeinjekciót hajt végre MCS formájában<sup>(51)</sup>.

*Az FBN Tier 2 hibrid tőkéjének konvertálása core Tier 1 tőkévé (C. intézkedés, 1,35 milliárd euro)*

(121) Az FBN köteles volt növelni Tier 1 tőkéjét, miután a DNB<sup>(52)</sup> jelezte, hogy mintegy 1,26 milliárd eurós Tier 1 tőkehiány van. Miután különvált anyavállalatától, a Fortis SA/NV-től, az FBN-nek 90 millió eurót kellett költenie a treasury desk, a Bázellel kapcsolatos modellek, engedélyek és tanácsadási szolgáltatások létrehozásával kapcsolatos költségek fedezésére.

<sup>(50)</sup> A holland állam a Parlamentnek címzett, 2009. november 19-i közleményében jelezte <http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/kamerstukken/2009/11/20/ec-remedy-en-herkapitalisatie-abn-amro-en-fortis-bank-nederland.html>), hogy az összesen 470 millió euro értékű negatív tőkehatás a vételár és a könyv szerinti érték (180 millió euro) közötti negatív különbség és a Deutsche Banknak nyújtott hitelnyelő költségei (740 millió euro) miatt keletkezett amit részben az átruházott RWA tőkeátvételével (450 millió euro) kompenzáltak. A holland állam a dokumentumban közölte, hogy a teljes tőkehatás fokozatosan csökkenni fog (elsősorban a hitelnyelővel védett hitelporfólió lejáratá miatt). Egy év után a tőkehatás csak 180 millió euro lesz (az ügylet időpontjában fennálló 470 millió euro helyett).

<sup>(51)</sup> Amikor a holland állam tőkét adott MCS formájában (B1. – B5. intézkedések) az ABN AMRO II különválása után, az MCS-t azonnal részvényekké konvertálta, így *de facto* készpénzes tőke-hozzájárulást hajtott végre.

<sup>(52)</sup> 2009. december 17-én kelt és 2010. január 5-én regisztrált levelében a DNB azt írta a Bizottságnak, hogy 2009. szeptember 3-án tájékoztatta az FBN-t a „2009. évi felügyeleti vizsgálat és értékelési folyamat” eredményeiről. A DNB úgy döntött [...], hogy az FBN-nek 2008. december 31-én 1,26 milliárd euro Tier 1 tőkehiánya van. Ezzel egy időben a DNB az FBN minimális Tier 1 hányadát [...] %-ra állította be.

<sup>(49)</sup> Az MCS szerződéses feltételei szerint amennyiben a különválás előtt tőkeproblémák jelentkeztek volna, akkor az MCS átalakult volna nem kumulatív módosított értékpapírokká („Non-Cumulative Modified Securities”). Az eredeti értékpapírokhöz képest az egyetlen különbség az lett volna, hogy az osztalékszelvevények a továbbiakban nem halmozódtak volna. Az IFRS értelmében a nem kumulatív módosított értékpapírok saját tőkének minősültek volna.

- (122) A holland állam ezt a kiegészítő tőkét 1,35 milliárd névértékű Tier 2 adósság Tier 1 tőkévé konvertálásával biztosította. Ennek következtében a tranzakció nem járt újabb készpénzmozgással <sup>(53)</sup>.

*Fizetési kötelezettségek a konzorciumi tagok felé (D. intézkedés, 740 millió euro)*

- (123) Amikor 2007-ben a konzorciumi tagok az ABN AMRO Holding akvizíciójáról tárgyaltak, észrevették, hogy nem minden tény ismert az adott időpontban. A KRM ezért számos általános elvet tartalmazott egyes fizetési kötelezettségek teljesítésére vonatkozóan, amelyek csak a különválási folyamat során váltak nyilvánvalóvá. A pontos összegeket egy tárgyalási folyamat eredményezte, amelyben a holland állam (és előtte a Fortis SA/NV) is részt vett.

- (124) A 740 millió euro teljes összeg a következőkhöz kapcsolódik.

(...)

A készpénzkiáramlást részben kompenzálja az a tény, hogy a holland állam [...] kapott a többi konzorciumi tagtól a meg nem térülő költségekkel összefüggésben.

- (125) A többi konzorciumi taggal szembeni fizetési kötelezettségek egyenlegének (nevezetesen 740 millió eurónak) a kifizetésére készpénzben került sor, részben közvetlenül a többi konzorciumi tag részére, részben az ABN AMRO Bank (ma RBS NV) részére.

*Keresztkötelezettségek (E. intézkedés, 950 millió euro)*

- (126) Még a New HBU értékesítése után is az ABN AMRO Bank (ma RBS NV) és az ABN AMRO II (vagy jogutódai) a New HBU hitelezőinek adóssai maradnak, ha a New HBU nem tudja teljesíteni a saját hitelezői felé fennálló kötelezettségeit. A New HBU-nak hasonlóképpen kereszt-

kötelezettségei lesznek az ABN AMRO Bank és az ABN AMRO II hitelezői felé. Mivel a keresztkötelezettségek a New HBU értékesítéséből származtak, ami az ABN AMRO II és részvényesei döntésének következménye volt, az ő feladatuk volt az is, hogy megoldást találjanak. A javasolt megoldás szerint a holland állam és a Deutsche Bank (vagyis a New HBU vevője) megállapodik, hogy a New HBU és az ABN AMRO II kártalanítják egymást ezekért a keresztkötelezettségekért úgy, hogy biztosítékot nyújtanak egymásnak annak érdekében, hogy a keletkező szabályozói tőkekövetelményt a kívánt 20 %-ra csökkentsék. A megállapodás eredményeként az ABN AMRO II-nek legfeljebb 950 millió euro összegű biztosítékot kellett nyújtania a New HBU-nak (ami az idő múlásával csökken a mögöttes kötelezettségek lejáratával) a New HBU-nak az ABN AMRO II-vel és az ABN AMRO Bankkal (ma RBS NV) szemben fennálló kötelezettségeiért. Mivel az ABN AMRO II-nek nem voltak meg az eszközei az ABN AMRO Bankkal (ma RBS NV) szembeni kötelezettséghez szükséges biztosítékhoz, az állam viszontgaranciát nyújtott az ABN AMRO Bank (ma RBS NV) adósságára vállalt garancia formájában.

- (127) A holland állam úgy árazta be ezt a kockázatot, mintha az az ABN AMRO Bank (ma RBS NV) alárendelt kölcsönére vállalt állami garancia lett volna. Az árat – az Európai Központi Bank (a továbbiakban: ECB) feltőkésítésre vonatkozó ajánlása alapján <sup>(54)</sup> – 200 bázispont plusz a medián CDS-különbözetként <sup>(55)</sup> határozták meg.

- (128) A 4. táblázat az ebben a határozatban vizsgált intézkedéseket foglalja össze. Az „Indok” oszlop megegyezik a 2010. február 5-i határozat (57) pontjában megadott 1. táblázatban szereplővel. A 110 preambulumbekzdésben említetteknek megfelelően, az ABN AMRO N és az ABN AMRO Bank 2010. február 6-i különválását követően az intézkedéseket és az intézkedések célkitűzéseit módosították. Konkrétabban, attól a naptól kezdve az A. intézkedést alkalmazták a B3. intézkedés (amennyiben az érinti az óvatossági különbözetet) és a B5. intézkedés célkitűzéseire, illetve fordítva.

4. táblázat

Állami támogatási intézkedések	Leírás	Méret (milliárd euro)	Indok	Az intézkedés kedvezményezettjeként megadott jogi személy
<b>A 2009. április 8-i határozatban vizsgált intézkedések</b>				
Y1	ST finanszírozás	45		FBN
Y2	LT finanszírozás	16,1		FBN (a Fortis Bank SA/NV részére történő visszafizetés lehetővé tételére)

<sup>(53)</sup> 2008. október 3-án a holland állam 16,1 milliárd euro értékű hosszú távú adósságot vett át az FBN-től (Y2. intézkedés). A Tier 2 kölcsönök a kezdeti 8,15 milliárd euróról 1,9 milliárd euróra csökkentek (mínusz 4,9 milliárd euro a Z. intézkedés és mínusz 1,35 milliárd a C. intézkedés miatt). Az előresorolt kölcsönök 7,95 milliárd euróról 5,95 milliárd euróra csökkentek a Z. intézkedés miatt (mínusz 1,6 milliárd euro), valamint azért, mert 0,4 milliárd euro értékű kölcsön lejárt (2010. május 4-i állapot).

<sup>(54)</sup> Az Európai Központi Bank feltőkésítésre vonatkozó ajánlásán alapuló árazás, amely az alábbi linken található: [www.ecb.eu/pub/pdf/other/recommendations\\_on\\_pricing\\_for\\_recapitalisationsen.pdf](http://www.ecb.eu/pub/pdf/other/recommendations_on_pricing_for_recapitalisationsen.pdf)

<sup>(55)</sup> A CDS tárgy/referencia-időszak 2007. január – 2008. augusztus.



Állami támogatási intézkedések	Leírás	Méret (milliárd euro)	Indok	Az intézkedés kedvezményezettjeként megadott jogi személy
Z	ABN AMRO N akvizíciója	6,5		FBN (adósságról való lemondással fizetett vételár)

#### 2009. júliusban bejelentett és 2009. júliusban/augusztusban végrehajtott tőkeintézkedések

A. intézkedés	Tőkeátvételi eszköz	CDS-védelem 34,5 milliárd euro értékű portfólión (amelynek tőkeátvételi hatása 1,7 milliárd euro)	Az ABN AMRO Z tőkehiányának pótlása	ABN AMRO Bank (ma RBS NV) és átkerült az ABN AMRO II-höz (ma ABN AMRO Bank) a szétválás napján
B1. intézkedés	MCS	0,5		
B2. intézkedés	MCS	0,3	Különválási költségek első részlete	ABN AMRO Bank NV (ma RBS NV) és átkerült az ABN AMRO II-höz (ma ABN AMRO Bank a szétválás után)

#### 2010. januárban bejelentett további tőkeintézkedések

B3. intézkedés	MCS	0,78	Különválási költségek második részlete és 0,5 milliárd euro értékű óvatossági különbözet	967 millió euro kifizetve az ABN AMRO Banknak (ma RBS NV), majd továbbítva az ABN AMRO II-nek (ma ABN AMRO Bank) a különválás után, a fennmaradó rész közvetlenül az ABN AMRO II-nek kifizetve
B4. intézkedés	MCS	0,3	Az új HBU értékesítésének tőkehatása	
B5. intézkedés	MCS	1,2	Integrációs költségek	
C. intézkedés	Tier 2 átváltása törzsrészcénné	1,35	Tier 1-tőkehiány az FBN-nél	FBN
D. intézkedés	Készpénzkifizetés a konzorciumi partnereknek	0,74	A CSA-ból származó fizetési kötelezettségek	Más konzorciumi partnerek/ABN AMRO Bank (ma RBS NV)
E. intézkedés	Garancia 950 millió euro értékű kötelezettségre	0,95	Az új HBU értékesítéséből származó keresztkötelezettségek	ABN AMRO II (ma ABN AMRO Bank)

### 3. AZ ELJÁRÁS MEGINDÍTÁSÁNAK INDOKLÁSA

#### 3.1. Az eljárás megindításának indoklása a 2009. április 8-i határozatban

(129) 2009. április 8-i határozatában a Bizottság eljárást indított, mivel alapos okkal feltételezte, hogy az Y1., Y2. és Z. intézkedések <sup>(56)</sup> állami támogatást jelentenek az FBN

<sup>(56)</sup> Az X. intézkedés tekintetében, a 2009. április 8-i határozata 32 preambulumbekendésében a Bizottság jelezte, hogy noha az X. intézkedés önmagában nem nyújtott állami támogatást az említett bankoknak, ennek ellenére egy sor olyan integrált ügylet részét képezte, amely ezeknek a bankoknak nyújtott állami támogatást tartalmazott.

és az ABN AMRO N javára. A Bizottság meggyőződése szerint ezek az intézkedések lehetővé tették az FBN és az ABN AMRO N számára a piacon maradási és tevékenységeik folytatását. A Bizottság okkal feltételezte, hogy ezek az intézkedések szelektíven előnyösek az FBN és az ABN AMRO N számára.

(130) 2009. április 8-i határozata 29 és (30) preambulumbekendésében a Bizottság megállapította, hogy az X., Y1. és Y2. intézkedések ugyanannak az adásvételi szerződésnek a részét képezték, amelynek célja az FBN leválasztása volt a Fortis SA/NV többi részéről. A 2008. december 3-i határozatban a Bizottság már arra a következtetésre

jutott, hogy a 2008. október 3-i szerződés aláírásával a holland állam nem rendes piacgazdasági befektetőként járt el.

- (131) A 2009. április 8-i határozat 33 preambulumbekzdésében a Bizottság azzal érvelt, hogy az Y1. intézkedés egyértelműen előnyös volt az FBN számára, mivel az olyan finanszírozási összeghez jutott, amit a piacon nem kapott volna meg, lévén hogy akkoriban a piacokat a teljes zűrzavar jellemezte. Figyelembe véve ezeket a szélsőséges piaci körülményeket, a Bizottság azt is kétségbe vonta, hogy a holland állam által kért kamatlábak elfogadhatók lettek volna egy magánbefektető számára. A Bizottság azt is megállapította, hogy új finanszírozójának stabilitása előnyösnek tűnt az FBN számára. Az FBN már nem függött egy olyan szorult helyzetben, likviditási kényszerben lévő vállalatától, mint a Fortis SA/NV, ehelyett a holland államtól kapott finanszírozást.
- (132) A Bizottság kétségbe vonta az Y1. intézkedés összeegyeztethetőségét a Bizottság közleményével – Az állami támogatásokról szóló szabályoknak a pénzügyi intézetek vonatkozásában a jelenlegi pénzügyi világválsággal összefüggésben tett intézkedésekre történő alkalmazása (a továbbiakban: a bankokról szóló közlemény) <sup>(57)</sup>, mivel az sem arányos nem volt, sem a szükséges minimális mértékre nem korlátozódott. A 2009. április 8-i határozat 52 preambulumbekzdésében a Bizottság további konkrét aggályokat fogalmazott meg a következő elemek összeegyeztethetőségére vonatkozóan: (1) az FBN által fizetett ellentételezés, (2) a maximális időtartam, ameddig az FBN kaphatta a finanszírozást, (3) az érintett instrumentumok maximális lejáratát és (4) a likviditási hitel mértéke.
- (133) A Bizottság azt is jelezte, hogy az Y2. intézkedést tartalmazhatott állami támogatási elemeket, ha a Fortis Bank SA/NV a felvásárláskor olyan helyzetben volt, hogy kérhette a hosszú távú kölcsönök azonnali visszafizetését abban az esetben, ha az FBN-nél tulajdonosváltás következne be. Ha valóban volt tulajdonossal összefüggő visszavásárlási/visszafizetési kitétel, az Y2. intézkedés lehetővé tette az FBN számára, hogy a válság előtti kamatok mellett nyújtott hosszú távú kölcsönök előnyét élvezze. Az Y2. intézkedés azzal járt, hogy az FBN nem köteles alternatív finanszírozási lehetőségeket keresni az akkori piaci feltételek mellett. Ezen túlmenően, mivel a Fortis Bank SA/NV jogában állt kérni a visszafizetést, megkérdőjelezhető volt a holland állam azon döntése, hogy rövid távú kölcsönök helyett hosszú távú kölcsönöket nyújtott. A 2009. április 8-i határozatában ezért a Bizottság aggályainak adott hangot amiatt, hogy az Y2. intézkedés a feltétlenül szükségesnél hosszabb időtartamra nyújtott állami támogatást tartalmazott. Annak érdekében, hogy olyan helyzetbe kerüljön, hogy értékelhesse az Y2. intézkedésnek az állami támogatással kapcsolatos következményeit, a Bizottság további tájékoztatást kért a holland államtól a hosszú távú kölcsön-szerződések korai visszafizetésére vonatkozó szerződéses feltételeiről.
- (134) 2009. április 8-i határozatának 54 preambulumbekzdésében a Bizottság szintén kétségbe vonta, hogy a holland állam megfelelő intézkedéseket tett-e az indokolatlan versenytorzulás korlátozása érdekében a bankokról szóló közlemény (27) pontjának megfelelően.
- (135) A Bizottságot az is aggasztotta, hogy az ABN AMRO N hasznát húzta – valószínűleg közvetetten – az FBN számára biztosított likviditási intézkedésekből. A Bizottság ezért arra kérte a holland államot, hogy adjon további tájékoztatást az ABN AMRO N finanszírozási helyzetéről és finanszírozási stratégiájáról.
- (136) A Z. intézkedést illetően a Bizottság megkérdőjelezte, hogy a holland állam piaci árat fizetett az FBN-nek az ABN AMRO N felvásárlásáért. A Bizottság megállapította, hogy a holland állam többet fizetett annál, mint amit a saját értébecslője [...] a 2 preambulumbekzdésben említett jelentésében a 2008. október 3-i, „az aktuális piaci feltételek” szerinti értébecslésében megadott. Ezen túlmenően a Bizottság megállapította, a holland állam nem alkalmazott korrekciós tényezőt a részvénypiaci hanyatlás kifejezésére, amely 2008 októbere és decembere között következett be, és amely különösen erőteljes volt a banki részvények tekintetében. Ha a holland állam az indokoltnál többet fizetett az ABN AMRO N megvásárlásáért, akkor a Z. intézkedés az FBN feltőkésítését segítő állami támogatásnak minősült.
- (137) Általánosságban a Bizottság azt is megállapította a 2009. április 8-i határozatában, hogy a holland állam addig az időpontig még nem nyújtotta be a DNB-nek az FBN-re és az ABN AMRO N-re vonatkozó értékelését. Ezenkívül, a holland állam részletes pénzügyi előrejelzéseket tartalmazó életképesség-helyreállítási tervet vagy szerkezetátalakítási tervet sem nyújtott be. Mivel sem életképességi terv, sem szerkezetátalakítási terv nem állt rendelkezésre, a Bizottság nem tudta megállapítani, hogy az X., Y1., Y2. és Z. intézkedések eredményeként az ABN AMRO N és az FBN elegendő tőkével rendelkezik-e és képes-e elfogadható szintű nyereséget realizálni.

### 3.2. Az eljárás kiterjesztésének indoklása a 2010. február 5-i határozatban

Állami támogatás megléte a Szerződés 107. cikke (1) bekezdéses szerint

(138) Amikor 2009. július 17-én és 2010. január 15-én a holland állam az FBN és az ABN AMRO N javára történő további, nem állami támogatást képező intézkedéseket jelentett be, a Bizottság aggályát fejezte ki amiatt, hogy e további intézkedések némelyike az FBN-nek és az ABN AMRO N-nek nyújtott további állami támogatást jelent.

(139) 2010. február 5-i határozatában a Bizottság megállapította, hogy a KRM értelmében a holland államra egy sor kötelezettség hárult, amelyek nem az ABN AMRO N kötelezettségei voltak. A holland állam által a KRM szerinti kötelezettségeinek (különösen az ABN AMRO Z költségeinek viselésére, illetve az ABN AMRO N és az

<sup>(57)</sup> HL C 270., 2008.10.25., 8. o.

ABN AMRO Bank szétválasztására vonatkozó kötelezettségek) teljesítése érdekében tett intézkedések első látásra nem minősültek az ABN AMRO N-nek nyújtott állami támogatásnak.

(140) A Bizottság jelezte, hogy az A. és a B1. intézkedés elsődleges célja láthatólag az volt, hogy fedezze az ABN AMRO Z tőkehiányát, ugyanakkor a Bizottság számára nem volt világos, hogy ez nem járt-e közvetett haszonnal az ABN AMRO N gazdasági tevékenységei számára. Ebben a tekintetben a Bizottság szerette volna megtudni, hogy az ABN AMRO N és az ABN AMRO Z – amelyeknek nem volt külön jogállása – megfelelően el voltak-e különítve egymástól. A Bizottság az ABN AMRO Z tőkehiányának okairól, valamint például az Unicredito részvényeinek az ABN AMRO Z-től az ABN AMRO N-re történő átruházásáról is további információkat kívánt kapni. Ezenfelül kérdései voltak az ABN AMRO N által a központi irodai feladatok végzéséért az ABN AMRO Z-nek fizetett díjazásról is. A Bizottság azt gyanította, hogy – legalábbis is részben – az ABN AMRO Z alultőkésítése azzal a ténnyel van összefüggésben, hogy az ABN AMRO N nem piaci árat fizetett az ABN AMRO Z-nek a központi irodai szolgáltatásokért.

(141) Noha az ABN AMRO N és az ABN AMRO Bank szétválasztása a holland állam KRM szerinti kötelezettsége, a Bizottság nem zárhatta ki, hogy a szétválás költségeit finanszírozó állami feltőkésítés esetlegesen állami támogatásnak minősül. A Bizottság megállapította, hogy a szétválasztási költségként kategorizált költségek közül szűkebb értelemben nem mindegyik kötődik a KRM-ben leírt szétválasztási kötelezettségekhez. A Bizottság észrevette, hogy a „szétválasztási költségek” kategóriában van egy 500 millió eurós összeg, amelynek az ABN AMRO Group számára az előírt mértékűt meghaladó óvatossági különbözetet kellett biztosítania.

(142) A Bizottság megállapította, hogy a holland állam segítette az FBN-nek és az ABN AMRO N-nek megfizetni az egyesüléssel kapcsolatos költségeket. Az egyesülés következtében keletkező összefonódási problémák megoldása érdekében az ABN AMRO N úgy döntött, hogy eladja az IFN-t és a New HBU-t, ami újabb tőkehiányhoz vezetett. A Bizottság megállapította, hogy az FBN és az ABN AMRO N profitálni tudott az egyesülésből (például egyesülési szinergiák, a holland piacon nagyobb piaci részesedést birtokló, erősebb vállalat előnyei, ...), miközben a holland állam finanszírozta az előre fizetendő költségeket. Ebben a tekintetben a Bizottság megállapította, hogy a holland államnak nem volt törvényi kötelezettsége az említett költségek megfizetésére, mivel azok a holland állam 2008. november 21-én hozott, az FBN és az ABN AMRO N egyesítéséről szóló döntésből, és nem a CSA-ból eredtek.

(143) A Bizottság tudomásul vette azt a tényt, hogy az egyesülés és a szétválás konkrét körülményei keresztkötelezettségeket eredményeztek (E. intézkedés). A holland vállalati törvény értelmében az ABN AMRO Bank (ma RBS NV) és az ABN AMRO II felelős maradt a New HBU hitelezőivel szemben abban az esetben, ha a New HBU (vagy új tulajdonosa, a Deutsche Bank) nem teljesíti a fizetési kötelezettségeit. A New HBU-nak hasonló kötelezettségei voltak az ABN AMRO Bank (ma RBS NV) és az ABN AMRO II hitelezőivel szemben). A Bizottság nem zárhatta ki, hogy a kártalanítási megoldás, amely azzal járt, hogy a holland állam által az ABN AMRO Bank (ma RBS NV) hitelezőinek nyújtott, 200 bázispontnak plusz a medián CDS-különbözetnek megfelelő prémiummal egyenértékű kezességvállalás állami támogatásnak minősül.

Összeegyeztethetőség az értékvesztett eszközökről szóló közleménnyel

(144) A Bizottság aggályokat fogalmazott meg a tőkeátvételi instrumentum kialakításával kapcsolatban (A. intézkedés). A Bizottság elfogadta, hogy az A. intézkedés lényegét tekintve különbözik az értékvesztett eszközökkel kapcsolatos egyéb intézkedésektől, mivel nem azért vezették be, hogy az ABN AMRO N-t védjék a rendkívül bizonytalan értékelésű toxikus eszközök értékének további romlásától. Ennek ellenére a Bizottság véleménye szerint ahhoz, hogy összeegyeztethető legyen a belső piaccal, az A. intézkedésnek meg kell felelnie a Bizottság által a közösségi bankszektor értékvesztett eszközeinek kezeléséről kiadott közlemény<sup>(58)</sup> (a továbbiakban: értékvesztett eszközökről szóló közlemény) általános elveinek. Konkrétabban, elegendő bizonyítéknak kell lennie a megfelelő árazásra, ami azt jelenti, hogy a bank nem ruházhatja át az államra a várható veszteségeket. Ebben a tekintetben a Bizottság azt is szerette volna megérteni, hogy egy sor konkrét szerződéses feltétel (például a visszakövetelési mechanizmus és a vertikális szelet) milyen hatással lesz a tényleges pénzforgalomra és árazásra. Végül, a Bizottságnak kétségei voltak afelől is, hogy van-e elég ösztönző annak biztosításához, hogy az ABN AMRO N megszünteti az instrumentumot, mielőtt arra már nem lesz feltétlenül szükség.

Összeegyeztethetőség a szerkezetátalakításról szóló közleménnyel

(145) A Bizottságnak kételyei voltak afelől, hogy a 2009. decemberi szerkezetátalakítási terv teljesítette-e a Bizottság által a pénzügyi szektor életképességének helyreállításáról és a jelenlegi válságban hozott szerkezetátalakítási intézkedéseknek az állami támogatási szabályok alapján végzett értékeléséről szóló közleményben<sup>(59)</sup> (a továbbiakban: szerkezetátalakításról szóló közlemény) megfogalmazott kritériumoknak az életképesség, a tehermegosztás és az indokolatlan versenytorzulás tekintetében.

<sup>(58)</sup> HL C 72., 2009.3.26., 1. o.

<sup>(59)</sup> HL C 195., 2009.8.19., 9. o.

A hosszú távú életképesség helyreállítása

(146) A Bizottság elismerte, hogy első látásra az ABN AMRO Group elegendő bevételt fog realizálni ahhoz, hogy fedezze az összes működési költségét (beleértve az értékvesztést is) és elfogadható sajáttőke-arányos nyereséget érjen el. A Bizottság azonban azt is megállapította, hogy az ABN AMRO Group sajáttőke-arányos nyeresége nagymértékben függ számos kulcsfontosságú feltételezés megvalósulásától. Először, ha az ABN AMRO Group költséghatékonyra kíván válni és elfogadható költség/bevétel arányt kíván elérni, akkor elengedhetetlen, hogy végrehajtsa az előirányzott szinergiákat (nevezetesen 1,1 milliárd euro adózás előtti összeget a 2013. évi [...] milliárd eurós nettó nyereséghez képest). Másodsor, amint azt a 2010. február 5-i határozat 118 preambulumbekzdésében a Bizottság jelezte, az ABN AMRO Group életképessége szempontjából szintén alapvető fontosságú, hogy képes legyen javítani nettó kamatkülönbözetét az FBN és az ABN AMRO N által 2008 második félévében és 2009 első félévében elért alacsony szinthez képest. Az említett 2010. február 5-i határozatában a Bizottság megjegyezte, hogy további részletekre van szükség ezekkel a kérdésekkel kapcsolatban ahhoz, hogy meg tudja állapítani, valóban sikerült-e helyreállítani a hosszú távú életképességet.

(147) A Bizottság azt is megállapította, hogy a 2009. decemberi szerkezetátalakítási terv még nem tartalmaz pénzügyi előirányzatokat a legrosszabb eseti forgatókönyvhöz a szerkezetátalakításról szóló közlemény (13) pontjában előírtaknak megfelelően. A Bizottság ezért olyan pénzügyi előirányzatokat kért a legrosszabb forgatókönyvhöz, amelyek segítségével ellenőrizni tudja, hogy az ABN AMRO Group miként fog teljesíteni nehezebb piaci körülmények között.

(148) A Bizottság azt is megállapította, hogy a 2009. decemberi szerkezetátalakítási terv kevés információt tartalmaz a kisebb alegységekről, így nem tudja megítélni, hogy az életképességgel kapcsolatos problémákkal megfelelően foglalkoztak-e az adott szinten. Konkrétabban, a Bizottság kétségbe vonta, hogy az FBN egyik üzletágának, a 2008-ban a Madoff-üggyel összefüggésben nagy veszteségekről beszámoló PFS-nek az életképessége kellően garantált-e.

A feltétlenül szükséges mértékűre/saját hozzájárulásra korlátozott támogatás

(149) A Bizottság megkérdejelezte, hogy az állami támogatás az ABN AMRO Group életképességének helyreállításához feltétlenül szükséges mértékűre korlátozódott-e. Erre vonatkozóan a Bizottság megállapította, hogy az ABN AMRO Group korábban jelezte, kisebb kiegészítő felvásárlásokat kíván végrehajtani, amelyeket szükségesnek tart a Fortis SA/NV és az ABN AMRO Holding szétválásának folyamata alatt elvesztett termékkompetenciái

újraépítéséhez. A 2010. február 5-i határozatában a Bizottság azzal érvelt, hogy az állami támogatást nem lehet felvásárlások vagy új befektetések finanszírozására fordítani, kivéve abban az esetben, ha azok elengedhetetlenek egy vállalkozás életképességének helyreállításához. A Bizottság arra kérte a holland államot, hogy mutassa be részletesebben az ABN AMRO Group akvizíciós politikáját és nyújtsa be többek között egy részletes felsorolást azokról a tevékenységekről, amelyeket az ABN AMRO Groupnak életképességi okokból újra kell építenie.

(150) A Bizottság azt is kétségbe vonta, hogy az FBN és az ABN AMRO N összes hibridtőke-befektetője kivette-e a részét a szerkezetátalakításból. A Bizottság aggályait fejezte ki amiatt, hogy például az FBN elsőbbségi részvényeinek tulajdonosai<sup>(60)</sup> nem járultak hozzá kellőképpen annak biztosításához, hogy a holland állam beavatkozására a feltétlenül szükséges mértékűre korlátozódjon.

(151) Az állami támogatásnak az időtartam tekintetében is a feltétlenül szükséges mértékűre kell korlátozódnia. Erre vonatkozóan a Bizottság megállapította, hogy egy sor intézkedésre van szükség az átmeneti problémák kezeléséhez, azonban kétségbe vonta, hogy a holland állam megtette-e a megfelelő lépéseket annak biztosításához, hogy az intézkedéseket felszámolja, amint azokra már nincs szükség.

(152) Az A. intézkedést illetően a Bizottság megállapította, hogy a CRI már nem lesz vonzó, miután az ABN AMRO N-nek lehetőséget kap a Bazel II követelmények bevezetésére. Noha a CRI olyan vételi feltételeket tartalmazott, amelyek lehetővé tették a szerződés idő előtti megszüntetését, a Bizottság megállapította, hogy a holland állam kilépésére nincs egyértelmű időrend.

(153) A Bizottság az 500 millió euro összegű óvatossági különbözetre vonatkozóan is megállapította, hogy a szándék az, hogy az ABN AMRO Group ezt az összeget saját finanszírozású tőkével váltja fel. A Bizottság itt is megjegyezte, hogy ennek időzítésére semmilyen utalás nem történt.

(154) Az 1,2 milliárd euro összegű egyesülési költségekre (nevezetesen a B5. intézkedésre) vonatkozóan a Bizottság megállapította, hogy a holland állam állítása szerint ezek évi 1,1 milliárd euro értékű (adózás előtt) fontos szinergiákhoz vezetnek, amelyekből elvileg vissza lehet fizetni az állami támogatást. A Bizottság mégis azt állapította meg, hogy a holland állam nem vezetett be semmilyen mechanizmust a visszafizetésre. A New HBU eladásával összefüggő tőkehiányt illetően a Bizottság arra a következtetésre jutott, hogy a hitelnyőhöz kapcsolódó tőkekövetelmények gyors ütemben csökkenni fognak a kölcsönök lejáratí idejének közeledtével. A Bizottság itt is hangsúlyozta, hogy az állami támogatást vissza kell fizetni, amikor arra már nincs szükség.

<sup>(60)</sup> A további információkat lásd a 60 preambulumbekzdésben.

### A versenytorzulás korlátozása

- (155) A versenytorzulás szempontjából a Bizottság megjegyezte, hogy az FBN és az ABN AMRO N tőkeszükségletei bizonyos mértékig a korábbi anyavállalatokról történő különválásból, valamint az előre fizetendő egyesülési költségekből, és nem a túlzó kockázatvállalásból vagy magán az FBN-en és az ABN AMRO N-en belüli hibás vállalatirányításból eredtek. Ezt figyelembe véve a Bizottság arra a következtetésre jutott, hogy további értékesítésekre valószínűleg nem lesz szükség.
- (156) Ugyanakkor azonban a Bizottság kételyeit adott hangot arra vonatkozóan, hogy a 2009. decemberi szerkezetátalakítási terv megfelelő magatartási intézkedést tartalmaz-e annak biztosításához, hogy az FBN és az ABN AMRO N az állami támogatást nem fogja arra használni, hogy versenytársai rovására növekedjen, például nem fenntartható árképzési politika bevezetésével vagy más pénzüntézetek felvásárlásával, ami gyengítené a támogatásban nem részesülők versenyzési, befektetési és innovációs, továbbá elriasztaná a befektetőket a holland bankpiacra történő belépéstől.
- (157) A kilépés tekintetében a Bizottság azzal érvelt, hogy hasznos lenne, ha a holland állam kidolgozna egy kilépési stratégiát és egyértelműen kommunikálná azt. A holland állam ismételt és erőteljes beavatkozásait a betétesek valóban érezhetik a folyamatos támogatás jeleként.

## 4. AZ ÉRDEKELT FELEK ÉSZREVÉTELEI

### 4.1. A Van Lanschot észrevételeinek első csoportja (2009. május 6-i levél)

- (158) A panaszos azzal érvelt, hogy az állami támogatásnak és az állami tulajdonnak köszönhetően az FBN és az ABN AMRO N (beleértve a leányvállalataikat is, mint például a MoneYou és a Mees Pierson) fenntarthatatlanul magas kamatokat kínált az egyedi megtakarítási és betétszámlákra, ezzel destabilizálva a holland bankpiacot.
- (159) A panaszos véleménye szerint az FBN és az ABN AMRO N által kínált kamatok veszteséget termeltek. Erre vonatkozóan hivatkozott arra a tényre, hogy az EURIBOR kamatok a 2008. szeptemberi 5 %-ról kevesebb mint 2 %-ra csökkentek 2009 januárjára/februárjára, miközben az FBN és az ABN AMRO N által a megtakarítási számlákra kínált kamatok ténylegesen emelkedtek.
- (160) A panaszos felhívja a figyelmet a lakossági banki szolgáltatások piacához képest a holland magánbanki szolgáltatások piacának sajátosságaira, amelyek jellemzően erősítik a végrehajtott intézkedések versenytorzító hatását. A

magánbanki ágazatban a megtakarítási számlák átlagosan nagyobbak, mint a lakossági banki szolgáltatások területén. Az alacsony összegű megtakarítási számlák esetében az ügyfeleket kevésbé érdekli a bankjuk kockázati profilja, mivel védi őket a holland betétgarancia-program (legfeljebb 100 000 euro összegig). A kockázattudatosság azonban erősödik az említett küszöbérték átlépése után, ami meglehetősen gyakori a magánbanki szolgáltatások területén.

- (161) A panaszos azzal is érvelt, hogy az FBN és az ABN AMRO N hallgatólagos állami garancia előnyeit élvezik. A panaszos érvelése szerint az FBN és az ABN AMRO N ügyfelei meg vannak győződve arról, hogy a holland állam nem fogja hagyni, hogy az állami tulajdonú bankok csődbe menjenek.
- (162) A panaszos – aki a válságot állami támogatás nélkül vészelte át – hangsúlyozta, hogy súlyosan érintette őt az FBN és az ABN AMRO N versenytorzító magatartása, mivel hagyományosan, jelentős mértékben a holland megtakarítási piacra hagyatkozott eszközei finanszírozásához<sup>(61)</sup>. Abszolút számokban a panaszos 15 milliárd euro értékű megtakarítást és betétet kezel, ami azt jelentette, hogy a kamatok 1 %-os emelkedése hozzávetőleg évi 150 millió euróba kerülhetett a vállalatnak<sup>(62)</sup>. A költségnövekedés mellett volumenhatás is jelentkezett, ugyanis a Van Lanschot ügyfeleket veszített.

### 4.2. A Van Lanschot utólagos észrevételei (2009. augusztus 21-i és 28-i levelek)

- (163) A panaszos szerint az FBN és az ABN AMRO N szokatlan magatartása még 2009 nyári hónapjaiban is fennállt.
- (164) További érvként a panaszos a hagyományosan stabil holland megtakarítási piacon a volumenek és a piaci részesedés szokatlanul nagy változásaira hivatkozott. Erre vonatkozóan a panaszos felhívta a figyelmet az FBN és az ABN AMRO N sajtóközleményeire, amelyekben 2009 első félévére vonatkozóan 9 milliárd, illetve 21 milliárd betétfolyásról számoltak be.<sup>(63)</sup> A panaszos ezeket a számokat magasnak találta tekintettel arra a tényre, hogy a teljes holland megtakarítási piac értéke körülbelül 287 milliárd eurót tesz ki.
- (165) A szokatlan árpolitika másik illusztrációjaként a panaszos arra a tényre hivatkozott, hogy miközben a megtakarítások után fizetett kamatok a szomszédos országokban – például Belgiumban, Franciaországban és Németországban – követték az EURIBOR kamatlábakat, Hollandiában ezek a kamatlábak makacsul magasán tartották magukat.

<sup>(61)</sup> Ezt illusztrálja a panaszos alacsony hitel/betét hányada is, amely a panasz benyújtásának időpontjában körülbelül 110 % volt.

<sup>(62)</sup> A Van Lanschot nettó nyeresége 215,4 millió euro, 30,1 millió euro és 14,8 millió euro volt 2007-ben, 2008-ban, illetve 2009-ben. 2010 első félévében a vállalat 20,3 millió euro nyereséget könyvelt el.

<sup>(63)</sup> Az ABN AMRO 2009. május 25-i és 2009. augusztus 26-i sajtóközleménye 2009. első negyedévének, illetve második negyedévének eredményeiről, valamint az FBN 2009. augusztus 20-i sajtóközleménye 2009. első negyedévének eredményeiről.

#### 4.3. Az ABN AMRO Bank észrevételei (2009. július 6-i levél)

- (166) A hivatalos vizsgálati eljárást elindító, 2009. április 8-i határozathoz fűzött észrevételeiben az ABN AMRO Bank (azaz az ABN AMRO N anyavállalata) további információkat szolgáltatott finanszírozási helyzetéről és stratégiájáról. Az ABN AMRO Bank tagadta, hogy – közvetlenül vagy közvetve – részesedett volna az FBN-nek nyújtott finanszírozási támogatásokból (Y1. és Y2. intézkedések). Az ABN AMRO Bank hangsúlyozta, hogy diverzifikált finanszírozási stratégiájának köszönhetően nem volt szüksége segítségre ahhoz, hogy saját magát finanszírozza. A bank azt is kiemelte, hogy a likviditásra vonatkozó statisztikai adatai bőven belül maradtak a szabályozói határértékeken, valamint saját belső határértékein is.

### 5. A HOLLAND ÁLLAM ÉSZREVÉTELEI

#### 5.1. A holland állam észrevételei a 2009. április 8-i határozattal kapcsolatban

- (167) A holland állam elismerte, hogy az FBN azért tudta folytatni tevékenységét, mert az állam felvásárolta<sup>(64)</sup>, ugyanakkor azzal érvelt, hogy a felvásárlás összhangban volt az ún. „piacgazdasági befektetési elvvel” (MEIP). Ennek eredményeként, a holland állam szerint nem került sor szelektív előny biztosítására, így állami támogatásra sem. A holland állam azt állította, hogy – noha a 2008. október 3-i összevont ügyletek célja az FBN és az ABN AMRO N, illetve általánosságban a holland bankrendszer destabilizálódásának megelőzése volt – az FBN és az ABN AMRO N üzletrészeinek felvásárlásával kedvező hosszú távú megtérülés elérésére törekedett. A holland állam kiemelte, hogy az FBN-ért (beleértve az ABN AMRO N-t is) fizetett vételár a külső értékbecslői által megállapított értéktartományon belül volt.
- (168) A holland állam azt állította, hogy méltányos piaci árat fizetett az FBN-ért, ugyanakkor hangsúlyozta, hogy még akkor is, ha túl magas árat fizetett volna, az a Fortis SA/NV-nek (az eladó vállalatnak), és nem az FBN-nek nyújtott állami támogatásnak minősült volna.
- (169) Az Y1. intézkedéssel kapcsolatban a holland állam kijelentette, hogy piaci feltételek mellett nyújtott rövid távú finanszírozást az FBN-nek. Azzal érvelt, hogy a válság előtt az FBN-t az anyavállalata finanszírozta EONIA vagy EURIBOR kamatok alkalmazása mellett, további különbözetekek nélkül. A holland állam azzal érvelt, hogy az általa alkalmazott – a 96 preambulumbekkezdésben ismertetett – árképzés összhangban van a piaci gyakorlattal. Konkrétabban, a holland állam azt is kijelentette, hogy a 2008. november 5-ét követő időszakban alkalmazott árképzési rendszere (50 bázispontos különbözettel a három hónaposnál hosszabb hitelekre) a holland garanciaprogramhoz van igazítva<sup>(65)</sup>.

- (170) Az FBN-nek nyújtott likviditási hitelkeret rendelkezésre bocsátási időszakára vonatkozóan a holland állam ismertetette, hogy 2009 januárjában tárgyalásokat kezdett a hitelkeret megszüntetéséről azzal a céllal, hogy erre mielőbb sor kerüljön. Tekintettel erre a célkitűzésre, a holland állam 2009 márciusában egy új, kétlépéses árképzési rendszert vezetett be, amely a finanszírozást drágította abban az esetben, ha annak összege túllépett egy előre meghatározott küszöbértéken. A holland állam azt feltételezte, hogy az FBN havi 4-5 milliárd eurós ütemezésben vissza tudja fizetni a likviditási hitelt, és szándékai szerint 2009 végéig megszünteti a likviditási hitelkeretet. A valóságban az FBN az elvártnál korábban visszafizette a likviditási hitelt. A hitelkeret megszüntetésére már 2009. július 1-jén sor került.

- (171) A holland állam azzal érvelt, hogy a hitelkeretből biztosított likviditás leghosszabb lejáratú ideje arányos. Erre vonatkozóan a holland állam ismertetette, hogy az első időszakban (azaz 2008. október 6. és 23. között) néhány hetet nem meghaladó lejáratú időre adott likviditási hitelt. Amikor a likviditási hitelkeretet a későbbiekben kiigazították, a leghosszabb lejáratú időt kilenc hónapra meghosszabbították a visszafizetések torlódásának elkerülése érdekében.

- (172) A holland állam ismertetette, hogy a likviditási hitelkeret összvolumene (nevezetesen 5 milliárd euro összegű egynapos és 40 milliárd euro összegű hosszabb távú finanszírozás) az FBN valós finanszírozási szükségletein alapul, ezért a feltétlenül szükséges mértékű. A 45 milliárd euro összegű rövid távú likviditási hitelkeret figyelembe vette az FBN készpénzhelyzetének volatilitását, továbbá lehetővé tette az FBN számára azt is, hogy körülbelül 34 milliárd eurót azonnal visszafizessen a Fortis SA/NV-nek.

- (173) A hosszabb távú kölcsönöket (nevezetesen az Y2. intézkedést) illetően a holland állam elismerte, hogy a Fortis Bank SA/NV kérhette volna a fix kamatozású kölcsönök visszafizetését (a változó kamatozásúakét azonban nem)<sup>(66)</sup>. A holland állam ugyanakkor azzal érvelt, hogy csupán felváltotta a Fortis Bank SA/NV-t, a meglévő

<sup>(64)</sup> A holland állam válasza a 2009. április 8-i határozatra, 2009. augusztus 11., 6. oldal.

<sup>(65)</sup> 2009. május 15-i levelében a holland állam jelezte, hogy árképzési rendszerének célja „hogy megelőzze a szélsőséges eltéréseket az FBN-nek nyújtott kölcsönök ára és a garanciaprogram keretében nyújtott garanciáért a bankokkal szemben felszámított árak között”.

<sup>(66)</sup> A fix kamatozású kölcsönök vonatkozó kibocsátási tájékoztató kivonatai szerint: „A kölcsönök nyitott összegyenlege .... első felszólításra esedékessé válik és azonnal megfizetendő ... ha a következő események bármelyike bekövetkezik: d) ha kérelmet nyújtanak be vagy elrendelik vagy érvényes határozatot fogadnak el a hitelfelvevő felszámolására, ... vagy ha a hitelfelvevő megszünteti az üzleti tevékenységét, vagy ha a hitelfelvevő részvényeit átruházásra vagy átadásra kerülnek egy harmadik fél részére, vagy a hitelfelvevő feletti ellenőrzés egyéb módon harmadik félhez került;” (forrás: a holland hatóságok 2009. május 15-i levele, 4. oldal) (kiemelés a Bizottságtól). A 16,1 milliárd euro teljes összegű hosszú távú kölcsönből 7,9 milliárd euro volt fix kamatozású kölcsön.

szerződéseken rögzített feltételeket változatlanul hagyta. A holland állam szerint a Fortis Bank SA/NV és az FBN közötti szerződés piaci magánszereplők között létrejött szokásos piaci szerződés volt. A holland állam azzal érvelt, hogy – mivel egy piacgazdasági befektető helyébe lépett – magatartása automatikusan megfelel a MEIP-nek. Mint ilyen, a holland állam úgy vélte, hogy nem köteles megindokolni, hogy a kamatok miért lehetnek volna magasabbak, vagy hogy miért kellett volna az említett hosszú távú kölcsönöket rövidebb távú kölcsönökre kicserélnie. <sup>(67)</sup>

(174) A holland állam továbbá azzal érvelt, hogy a felvásárlások során gyakran meglehetősen gyakran előfordul, hogy a vállalatok likvid tőkét nyújtanak újonnan megszerzett leányvállalataiknak.

(175) Arra vonatkozóan, hogy az ABN AMRO N kapott-e közvetlen vagy közvetett állami támogatást, a holland állam tagadta, hogy az ABN AMRO N finanszírozást kapott volna tőle vagy az FBN-től. Azzal érvelt, hogy a nagyszámú lakossági és magánbanki ügyféllel rendelkező ABN AMRO N-nek elegendő saját finanszírozási forrása van.

(176) A Z. intézkedésre vonatkozóan a holland állam azt állította, hogy a 6,5 milliárd euro összegű tranzakciós ár méltányos piaci árnak számít. Hangsúlyozta, hogy ez az ár a [4 - 6,5] milliárd eurós „aktuális piaci feltételek” szerint becsült érték és a [6,5 - 9] milliárd eurós gazdasági cikluson átívelő becsült érték között van, amely értéket külső értékbecslői állapították meg 2008. október elején (a 2008. október 3-i tranzakciót megelőzően). Ama tény tekintetében, hogy a felvásárlásra (Z. intézkedés) két és fél hónappal az értékbecslés után került sor, a holland állam úgy vélte, hogy nincs szükség korrekcióra, mivel a 2008. október eleji értékbecslés már tükrözte a bizonytalanságokat <sup>(68)</sup>. A holland állam kijelentette továbbá, hogy más bankoknál általában a befektetési banki szolgáltatások és a toxikus eszközök álltak a bizalmi problémák hátterében, és ez az érintett bankok részvényárfolyamának jelentős mértékű esésében nyilvánult meg. Ezzel szemben az ABN AMRO N, stabil lakossági és kereskedelmi banki profiljával, lényegesen különbözött a többi banktól. A holland állam azzal érvelt, hogy ilyen körülmények között a többi banknál végzetthez hasonló árkorrekciónak semmi értelme nincs.

<sup>(67)</sup> A 2009. április 8-i határozatra adott, 2009. augusztus 11-én kelt holland válasz 7. oldalán: „A holland állam csupán a Fortis Bank SA/NV helyébe lépett egy szerződésben, amely – amint ez már említésre került – két piaci fél között jött létre. Ennek megfelelően a szerződésben szereplő tarifák megfelelnek a piaci áraknak. Nem világos, hogy miért kellene bizonyítani, hogy ezek a tarifák lehettek volna magasabbak, vagy hogy a lejáratú idők lehettek volna rövidebbek, ugyanis a jelenlegi feltételek már összhangban vannak a piaci gyakorlattal.” (holland nyelvű eredeti szöveg, a Bizottság fordítása).

<sup>(68)</sup> A 2008. október 3-án végzett értékbecsléskor az állam külső értékbecslője az éves nyereségre 20 %-os leszámítolási rátát alkalmazott az érintett vállalatok esetében.

(177) A holland állam kiemelte azt is, hogy a többi konzorciumi tagnak és különösen az RBS-nek, jóvá kell hagynia a tranzakciót, továbbá hogy [...]. A holland állam hivatkozik továbbá a Fortis SA/NV 2009. február 11-i brüsszeli részvényesi közgyűlésének benyújtott előzetes szakértői jelentés (166) és (177) pontjaira is <sup>(69)</sup>, azt állítva, hogy ezek a pontok alátámasztják a holland állam érvelését, miszerint 2008. október 3-án méltányos árat fizetett az FBN, ABN AMRO N, Fortis Insurance és Fortis Corporate Insurance vállalatokért, így ez érvényes hivatkozási árnak tekinthető a 2008. decemberi adásvételhez.

(178) A holland állam azzal hajtotta végre a Z. intézkedést, hogy lemondott az FBN-nel szembeni követeléseiről. Ezenfelül, a holland állam kijelentette, hogy a Bizottságnak – amennyiben az arra a következtetésre jut, hogy a Z. intézkedés állami támogatásnak minősül – korrekciót kell végrehajtania. Mivel más bankok hasonló instrumentumaival a névértéknél lényegesen alacsonyabb áron <sup>(70)</sup>, kereskedtek, logikus volt, hogy azoknak az adósságot megtestesítő instrumentumoknak a piaci értéke, amelyekről a holland állam lemondott, szintén névérték alatti. Más szóval, az akkori piaci körülmények azt sugallták, hogy a holland állam nem névértékre, hanem alacsonyabb piaci értékre jogosult. A holland állam azzal érvelt, hogy – figyelembe véve az akkori piaci körülményeket – csupán [4,55 - 5,85] milliárd eurós piaci értékre jogosult (tehát [0,65 - 1,95] milliárd eurós piaci diszkontértékre korrigált 6,5 milliárd euro értékű kölcsön névértékére).

(179) 2009. június 18-án a holland pénzügyminisztérium továbbította a Bizottságnak az FBN-nek a DNB által végzett értékelését a 2009. április 8-i határozatban kértnek megfelelően. [...] <sup>(71)</sup>, <sup>(72)</sup>, <sup>(73)</sup>

(180) A DNB a Bizottságot is tájékoztatta [...] az ABN AMRO N-ről 2010. január 20-i levelében. [...]

## 5.2. A holland állam észrevételei a 2010. február 5-i határozattal kapcsolatban

(181) Általánosságban véve a holland állam azzal érvelt, hogy a megtett intézkedések nem képeznek állami támogatást, mivel:

- i. nem biztosítanak előnyöket sem az ABN AMRO N, sem az FBN számára;

<sup>(69)</sup> [http://www.ageas.com/Documents/FR\\_ER\\_27012009.pdf](http://www.ageas.com/Documents/FR_ER_27012009.pdf).

<sup>(70)</sup> A névérték egy értékpapír nominálértékével egyenlő. Egy névértéken eladott kötvény értéke a lejáratkori visszavásárláskor érvényes értékével egyenlő – ez jellemzően 1 000 euro kötvényenként.

<sup>(71)</sup> [...]

<sup>(72)</sup> [...]

<sup>(73)</sup> Lásd még a 121 és 122 preambulumbekendéseket, valamint a 52 lábjegyzetet.

- ii. nem szükségesek az ABN AMRO N-nek és az FBN-nek a korábbi anyavállalataiktól történő szétválasztásához, és a holland államra a Fortis SA/NV jogutódként a CSA-ból háruló kötelezettségekből következnek, illetve
- iii. magánbefektetői szemszögből gazdaságilag indokoltak.
- (182) A holland állam azzal érvelt, hogy a Bizottságnak a MEIP-et kellene alkalmaznia az általa korábban megtett minden egyes intézkedésre. Különösen az egyesüléssel kapcsolatos intézkedések (nevezetesen a B4. és a B5. intézkedés) tekintetében a holland állam kiemelte, hogy az egyesülés pozitív nettó jelenértéket (a továbbiakban: NPV) mutató befektetés, ezért összegegyeztethető a MEIP-pel.
- (183) Más szóval, a holland állam nem fogadta el a Bizottságnak az 2010. február 5-i határozatának 96 bemutatott előzetes álláspontját, mely szerint a MEIP nem vonatkozik az állam által a 2008. október 3-i összevont tranzakciókat követő intézkedéseire, mivel ezek az intézkedések egy nagyobb megmentési és szerkezetátalakítási művelet részét képezik.
- (184) A holland állam elismerte, hogy az állami támogatásokról szóló szabályok szerint a MEIP nem alkalmazandók akkor, amikor rövid időn belül több, egymáshoz kapcsolódó tőkejuttatásra kerül sor. Ugyanakkor úgy érvelt, hogy ez az elemzés nem állta meg a helyét az FBN és az ABN AMRO N esetében, mivel a 2008. október 3-i összevont ügyletek – az ő véleménye szerint – nem tartalmaztak állami támogatási intézkedéseket, továbbá a későbbi intézkedések nem kapcsolódtak az eredeti ügyletkez.
- (185) A holland állam azzal érvelt, hogy a Bizottságnak figyelembe kellene vennie azokat a konkrét körülményeket, amelyek között a holland államnak kötelessége volt megvásárolnia az FBN-t. A holland állam hangsúlyozta továbbá, hogy a New HBU eladása rendkívül nagy terhet jelentett számára és az ABN AMRO N számára 470 millió eurós negatív tőkehatása miatt.
- (186) A holland állam azt állította, hogy valamennyi intézkedését a bankokról szóló közleményben <sup>(74)</sup> és a Bizottság közleményében – A pénzügyi válságban történő feltőkésítés: a támogatás szükséges minimális szintre történő korlátozása és az indokolatlan versenytorzulás kiküszöbölését célzó biztosítékok <sup>(75)</sup> (a továbbiakban: feltőkésítésről szóló közlemény) – lefektette elvekre alapozta. Általánosságban véve a holland állam úgy érvelt, hogy intézkedései jól célzottak, a felmerült kihívásokkal arányban állnak, és céljuk, hogy a minimálisra csökkentsék a versenytársakat érintő kedvezőtlen utóhatásokat.
- (187) A holland állam úgy érvelt, hogy az A. intézkedés és a B1. intézkedés nem minősül állami támogatásnak, mivel az államnak szerződéses kötelezettsége volt az ABN AMRO Z tőkeproblémáinak megoldása. A KRM értelmében a holland államnak szerződéses kötelezettsége volt az ABN AMRO Holding szétválasztásának végrehajtása. A DNB csak azzal a feltétellel engedélyezte az ABN AMRO II szétválasztásának elindítását, ha az összes konzorciumi tag megfizeti az ABN AMRO Z tőkehiányának ráeső részét. A holland állam elismerte, hogy tőkejuttatásban részesítette az ABN AMRO Z-t az ABN AMRO N-en keresztül, ugyanakkor hangsúlyozta, hogy az ABN AMRO N csupán a közvetítő társaság szerepét tölti be. Az ABN AMRO N végül csak az ABN AMRO Z-n keresztül hajtott végre tőkejuttatást, és az A. intézkedés nem részesítette szelektív előnyben az ABN AMRO N-t.
- (188) Arra vonatkozóan, hogy az ABN AMRO Z tőkehiánya az ABN AMRO N számára biztosított szelektív előnyök eredménye volt-e, a holland állam kijelentette, hogy a konzorciumi tagok már az ABN AMRO Holdings általuk történő felvásárlásakor biztosították (lásd a 33 preambulumbekezdést), hogy a 35 meghatározott különböző követő üzletrészek („tracking shares”) tevékenységei megfelelően elkülönülnek egymástól. Ez a megállapodás azt jelentette, hogy az ABN AMRO N és az ABN AMRO Z tevékenységei között egyértelmű különbség van. Az ABN AMRO N-nek például saját vállalatirányítási struktúrája volt és saját jelentéstételi eljárást működtetett. A holland állam felhívta a Bizottság figyelmét arra a tényre is, hogy az ABN AMRO N 2010. február 6-tól külön jogállással rendelkezett <sup>(76)</sup>.
- (189) A holland állam bizonyítékot szolgáltatott arról is, hogy az ABN AMRO Z tőkehiánya már a 2008. október 3-i felvásárlásakor fennállt. Az ABN AMRO Z nyitóegyenlege már 2008. október 3-án 7,4 milliárd euro negatív értéket mutatott, és a Fortis SA/NV része ebben körülbelül 2,5 milliárd eurót tett ki. A tőkehiány forrásaira vonatkozóan a holland állam elismerte, hogy az ABN AMRO Z 1 milliárd euro értékű Unicredito-részvényt ruházott át a tevékenységet végző követő üzletrészekre (beleértve az ABN AMRO N-re átruházott mintegy 300 millió eurót is), azonban információkkal igazolta, hogy az Unicredito-részvények átruházására 2008 februárjában, jóval a holland állam beavatkozása előtt került sor. Az Unicredito-részvények átruházása ezért nem minősült állami támogatásnak.
- (190) A központi irodai feladatokkal összefüggésben az ABN AMRO Z-re háruló költségek tekintetében a holland állam kiemelte, hogy ezek a költségek drámai módon csökkentek azt követően, hogy a 33 preambulumbekezdésben leírtaknak megfelelően a konzorciumi tagok felvásárolták az ABN AMRO Holdingot. Mivel a konzorciumi tagoknak nem állt érdekében egy nagy összevont központi iroda fenntartása, logikus volt, hogy ezeket a költségeket a lehető legalacsonyabb szinten tartják. A holland állam által bemutatott adatok azt mutatták,

<sup>(74)</sup> HL C 270., 2008.10.25., 8. o.<sup>(75)</sup> HL C 10., 2009.1.15., 2. o.<sup>(76)</sup> A 2010. február 5-i határozatot követő naptól.



hogy az ABN AMRO Z-re háruló csoportfeladatok költsége [0 - 0,5] milliárd eurót tett ki 2008-ban, illetve [0 - 0,2] milliárd eurót 2009-ben, amit a holland állam elhanyagolhatónak minősített. A holland állam hangsúlyozta továbbá, hogy kötelezettséget vállalt ezeknek a költségeknek a fedezésére, amikor a KRM-ben részes félként felváltotta a Fortis SA/NV-t az FBN (és az ABN AMRO N) 2008. október 3-i felvásárlását követően.

- (191) A holland állam úgy érvelt, hogy amennyiben a Bizottság az A. intézkedést állami támogatásnak minősítené, akkor az értékvesztett eszközökről szóló közlemény<sup>(77)</sup> nem alkalmazandó. A holland állam szerint a védelemben részesített eszközök értékelése körül nem volt bizonytalanság, ezért ezeket nem lehetett értékvesztettnek tekinteni a közleményben alkalmazott értelmezés szerint. A holland állam fenntartotta, hogy amennyiben a Bizottság nem osztaná az álláspontját, az ABN AMRO CDS-e még akkor is megfelelné az említett közlemény általános elveinek. Ezenfelül, a holland állam úgy érvelt, hogy a hitelvédelmi instrumentum szükséges és arányos, és a minimális szinten tartja a versenytorzulást.
- (192) A holland állam kijelentette, hogy a CRI díjazása – a felszabadított tőke utáni 10 %-os megtérülés – megfelelően magas. Bizonyítékot szolgáltatott arra vonatkozóan is, hogy a veszteség 20 bázispont értékű első részlete lényegesen magasabb volt a várható veszteségnél. A holland állam fenntartotta, hogy az ABN AMRO N jelzálog-portfólióján realizált historikus veszteségek (nevezetesen [0 - 15] bázispont) és a 2010-re előrevetített veszteségek (nevezetesen [0 - 30] bázispont) megfelelő előrejelzést szolgáltattak egy sor jövőbeli várható veszteségre. A hitelminősítési jelentésekből származó piaci információk<sup>(78)</sup> szintén megerősítették, hogy az első veszteségrészlet meghaladta a várható veszteségeket. A holland állam a [...] befektetési bank dokumentumára is hivatkozott, amelyben szimulálták, hogy a holland állam készpénzforgalma miként alakulna különböző stresszforgatókönyvek szerint.
- (193) A holland állam szerint a CRI elegendő kilépési ösztönzőt is tartalmazott. A holland állam felhívta a Bizottság figyelmét a CRI-be foglalt vételi opciókra, valamint arra tényre, hogy a CRI vonzereje csökkenni fog, miután az ABN AMRO Group engedélyt kap arra, hogy a Bazel II követelmények szerint működjön. Ezen összefüggések fényében a holland állam úgy vélte, hogy az ABN AMRO N a CRI-t valószínűleg 2011 januárjában hívja le, amikor a Bazel II követelményekre történő átérés következtében várhatóan csökkenni fog a felszabadított tőke összege.
- (194) A holland állam ismertette, hogy a szétválási költségek (nevezetesen a B2. és B3. intézkedések) a KRM eredményeként keletkeztek, amelynek a holland állam *de facto* 2008. október 3-a óta részese volt. A KRM feltételei szerint az állam – az ABN AMRO N-nel ellentétben – köteles volt három részre felosztani az ABN AMRO Holdingot. A holland állam tagadta, hogy ezek a költségek előnyhöz juttatnák az ABN AMRO N-t, továbbá kijelentette, hogy kifizeti a szétválási költségeket, mivel a szétválasztás végrehajtása az állam szerződéses kötelezettsége.
- (195) Az 500 millió eurós óvatossági különbözetre vonatkozóan – ami szintén a szétválási költségek kategóriájába tartozott –, a holland állam azzal érvelt, hogy az szokásos banki gyakorlat. A bankok nem működhetnek csak a minimálisan előírt tőkével, hanem kiegészítő biztonsági különbözetre van szükségük. Egyébként a bankok – még csekély mértékű – visszaesés esetén is azonnal pénzügyi bajba kerülnének. A holland állam jelezte ugyanakkor, hogy az óvatossági különbözet összegehez való hozzájárulása valószínűleg ideiglenes lesz, és hogy hosszabb távon az ABN AMRO N-nek magának kell előteremtenie az óvatossági különbözetet a holland állam segítsége nélkül.
- (196) A B4. intézkedésre vonatkozóan a holland állam úgy érvelt, hogy az nem minősült állami támogatásnak. A holland állam úgy érvelt, hogy a két bank egyesítéséről szóló döntést már meghozta és részben végre is hajtotta, amikor felvásárolta az FBN-t. Állítását a holland állam azzal támasztotta alá, hogy arra a tényre hivatkozott, miszerint az ABN AMRO Asset Managementet már azelőtt leválasztották és integrálták a Fortis SA/NV-be, mielőtt sor került volna a 2008. október 3-i összevont ügyletekre. A holland állam szintén hangsúlyozta, hogy a Bizottság kötelezte őt egy egyesülési jogorvoslat végrehajtására a fennálló összefonódási problémák megoldása érdekében, és hogy a New HBU-val kapcsolatos egyesülési jogorvoslatot a Fortis SA/NV-től örökölte. A holland állam jelezte továbbá azt, hogy végső soron az ABN AMRO N pénzügyi eszközeinek értéke nem fog nőni, ezért megvédi azt az álláspontját, miszerint a B4. intézkedés nem minősül állami támogatásnak.
- (197) A holland állam jelezte, hogy az egyesülési költségek finanszírozásához nyújtott állami pénz (B5. intézkedés) ésszerű befektetésnek tekinthető, amely szinergiák formájában egészséges megtérüléshez vezet. A holland kormány becslése szerint ezek a szinergiák körülbelül 1,1 milliárd eurót jelentenek évente (adózás előtt), míg az előre fizetendő egyesülési költségek 1,2 milliárd euróra rúgnak (adózás után). A holland állam szerint a fúzió teljes nettó jelenértéke (figyelembe véve a szinergiákat,

<sup>(77)</sup> HL C 72., 2009.3.26., 1. o.

<sup>(78)</sup> A holland jelzáloghitelekéről szóló, 2010. február 2-i Fitch-jelentés szerint „Hollandiában a jelzálog-portfólióknak elhanyagolható veszteségeket és alacsony nemfizetési szintet tapasztaltak a többi európai ország nagy részéhez képest. Jelenleg Hollandiának van az egyik legalacsonyabb jelzálog-végrehajtási és veszteségi hányada Európában”.

az egyesülési költségeket és az egyesülési jogorvoslatot) 2,88 milliárd euro összegű pozitív egyenleget tesz ki<sup>(79)</sup>.

- (198) A holland állam szerint a Tier 2 tőke átváltása Tier 1 tőkévé (C. intézkedés) nem biztosít szelektív előnyt az FBN számára. A holland állam kijelentette, hogy az átváltás a holland állam érdekét szolgálja, mivel a 2,976 %-os átlag osztalékszilványsági kölcsönökét saját tőkévé tudja átváltani, amelynek véleménye szerint vonzó díjazása van. Erre vonatkozóan a holland állam az ABN AMRO Group 2012-re előirányzott körülbelül [...] %-os normalizált RoE-jére hivatkozott, amint az a 2009. decemberi szerkezetátalakítási tervben szerepel.
- (199) A holland állam úgy érvelt, hogy amennyiben a Bizottság állami támogatásnak minősítené a C. intézkedést, akkor ne tekintse az összes elengedett kölcsönt állami támogatásnak. Ismertette, hogy az átváltás lebontható a Tier 2 tőke névértéken történő visszafizetésére és core Tier 1 tőke juttatására (nettó készpénzmozgás nélkül). A holland állam szerint abban az időben nem várhatta el ésszerűen a Tier 2 tőke névértéken történő visszafizetését, mivel más bankok hasonló eszközeivel a névértéknél jelentősen alacsonyabb áron kereskedtek, ami tükrözte a törekeny piaci helyzetet. A holland állam jelezte, hogy a hasonló adatok alapján a [135 - 405] millió eurós leszámítás indokolt.
- (200) A holland állam jelezte, hogy a 740 millió euro kifizetése (D. intézkedés) a CSA-ból eredő kötelezettségeinek egyike. Ezenfelül, a holland állam hangsúlyozta, hogy csak a többi konzorciumi tag részére történtek kifizetések, az ABN AMRO N részére nem, így tehát az ABN AMRO N állami támogatást sem kapott.
- (201) Az E. intézkedés vonatkozásában a holland állam úgy érvelt, hogy az ABN AMRO II nem részesül a 126 preambulumbekzdésben leírt vizontgaranciából, azonban az E. intézkedés csupán olyan helyzetbe hozza az ABN AMRO II-t, hogy vizontgaranciát kell nyújtania a Deutsche Banknak. A holland állam úgy érvelt, hogy a vizontgaranciát a bank nem használhatja fel új üzlet kialakítására, ezért az nem fog versenytorzulást eredményezni.
- (202) A holland állam úgy vélte, hogy a vizontgarancia összhangban van a Bizottság feltőkésítésről szóló közleményével. A holland állam hangsúlyozta, hogy árképzését az ECB feltőkésítésről szóló ajánlásában foglaltakra alapozta.
- (203) A holland állam észrevételeket fűzött a Bizottság ama gyanújához is, hogy az FBN elsőbbségi részvényeinek tulajdonosai<sup>(80)</sup> nem vették ki megfelelően a részüket a

tehermegosztásból. A holland állam ismertette, hogy az elsőbbségi részvények befektetői 2008-ban nem kaptak osztalékot (sem készpénzben, sem növekményesen), továbbá hogy az elsőbbségi részvényekkel névérték alatt kereskednek. Hozzátette, hogy az FBN azon képessége, hogy a jövőben fix osztalékot fizessen vagy félretegyen, azon múlik, hogy az FBN-nek lesz-e elegendő IFRS szerinti nyeresége. A holland állam megjegyezte, hogy az FBN elsőbbségi részvényeit szabályozó osztalékfizetési rendelkezés ún. „dividend stopper/pusher language”-et tartalmaz<sup>(81)</sup>, és hogy az ABN AMRO Group osztalékfizetési politikája körüli bizonytalanság csökkentette a komfortérzetet, amelyet az elsőbbségi részvények befektetői számára a „dividend stopper/pusher language” jelentett.

- (204) Arra vonatkozóan, hogy a tőke visszafizetésére sor kerül-e az (átmeneti) tőkehiány megszűnése után, a holland állam úgy érvelt, hogy szándékai szerint az ABN AMRO Group osztalékfizetési politikáját úgy fogja alkalmazni, hogy az ABN AMRO Groupnak ne legyen versenytorzulást eredményező tőketöbblete<sup>(82)</sup>.
- (205) A versenytorzulás tekintetében a holland állam jelezte, hogy nem ért egyet a Bizottság azon álláspontjával, amely szerint az egyesülés eredményeként az ABN AMRO N és az FBN újra megerősödött Hollandiában, továbbá hogy ez a fejlemény indokolatlan versenytorzulás kialakulásával fenyegetett. A holland állam inkább az ellenkezőjéről volt meggyőződve, és ebben a tekintetben rámutatott arra a tényre, hogy az FBN és az ABN AMRO N szétválása az anyavállalataiktól, valamint ezt követő egyesülésük rendkívül munkaerő-igényes és azzal jár, hogy az FBN és az ABN AMRO N vezetése kevesebb időt tud fordítani a napi kereskedelmi üzletvitelre. Úgy érvelt, hogy emiatt a szétválás és az azt követő egyesülés kedvezőtlen hatással volt az FBN és az ABN AMRO N (illetve az egyesülés után az ABN AMRO Group) versenyhelyzetére.

### 5.3. A holland állam észrevételei az érdekelt felek észrevételeivel kapcsolatban

#### 5.3.1. A holland állam észrevételei a panaszos 2009. május 6-i levelével kapcsolatban

- (206) Általánosságban a holland állam hangsúlyozta, hogy véleménye szerint az FBN és az ABN AMRO N javára hozott intézkedései nem felelnek meg az állami támogatás uniós

<sup>(79)</sup> A holland állam szerint a nettó szinergiák nettó jelenértéke (nevezetesen az adózás előtti 1,1 milliárd euro értékű bruttó szinergiák évente mínusz az adózás utáni 1,2 milliárd euro összegű egyesülési költségek) 4 milliárd eurót tesz ki, míg az egyesülési jogorvoslat körülbelül 1,12 milliárd euróba kerül. Ennek eredményeként a holland állam becslése szerint az egyesülés pozitív NPV-je mintegy 2,88 milliárd euro lenne.

<sup>(80)</sup> Lásd még a 60 preambulumbekzdést.

<sup>(81)</sup> „Dividend pusher” esetén a kibocsátónak akkor kell kifizetnie az osztalékszilványsági hibridek után, ha osztalékot fizetett a törzs-részvények után a tőkeszerkezetének alárendeltségi sorrendje szerint. A „dividend stopper” megakadályozza, hogy a kibocsátó bármelyik olyan időszakban osztalékot fizessen, amikor a kibocsátó nem fizet osztalékot a hibridek tulajdonosainak.

<sup>(82)</sup> A későbbiekben az ABN AMRO Group és a holland állam megállapodott abban, hogy az ABN AMRO Group osztalékfizetési politikája 40 %-os osztalékfizetési hányadon fog alapulni a 75 preambulumbekzdésben leírtaknak megfelelően.

meghatározásának, ezért ezeknek nincs versenytorzító hatása. Úgy vélte, hogy az FBN és az ABN AMRO N piaci magatartása a megtakarítások és betétek piacán megfelelnek a kereskedelmi érdekeit védő, ésszerűen gondolkozó piaci szereplő magatartásának. A holland állam véleménye szerint az FBN és az ABN AMRO N által kínált kamatok nem torzították a versenyt. Úgy érvelt, hogy ennek következtében az uniós versenytörvény megsértésére nem került sor.

(207) A holland állam egy sor összehasonlító táblázatot mutatott be a konkrét betét- és megtakarítási termékekre ajánlott kamatokról. A holland állam tagadta, hogy az FBN és az ABN AMRO N következetesen a legmagasabb kamatokot kínálta, különösen a kisebb holland bankokhoz, például az SNS-hez, az NIBC-hez és a DSB-hez képest. A holland állam rámutatott továbbá arra, hogy Hollandiában a megtakarítási számlák után fizetett kamatok már a pénzügyi válság előtt magasak voltak, részben az agresszív árképzési politikát alkalmazó kisebb bankok magatartása miatt. A holland állam úgy vélte, hogy a pénzügyi válság ideje alatt a bankok megpróbálják megvédeni a megtakarítási ügyfélbázisukat azzal, hogy viszonylag magas kamatokot kínálnak a megtakarítási termékekre.

(208) A holland állam észrevételeket fűzött az ABN AMRO N internetes márkája, a 2008 szeptemberében a piacra bevezetett MoneYou árképzési stratégiájához is. A holland állam úgy érvelt, hogy a MoneYou egy különleges célú internetes termék, amely a költségalap és a szolgáltatásszint tekintetében jelentősen különbözik a hagyományosabb termékektől. A holland állam jelezte, hogy a MoneYou-nak működése első hat hónapjában kell kiépítenie a márkaelismertséget, ezért olyan kamatokot kell kínálnia, amelyek többsége egyenlő a hasonló internetesbank-piaci szereplők által kínáltakkal vagy azoknál kissé alacsonyabb mértékű<sup>(83)</sup>. 2009. második félévétől kezdve a MoneYou által kínált kamatok csökkentették, és a MoneYou a piac középső („mid-tier”) szegmensébe pozicionálta magát<sup>(84)</sup>. A MoneYou-ra vonatkozóan a holland állam hozzátette, hogy csak korlátozott volumenű finanszírozásra tett szert (nevezetesen [0 - 5] milliárd euróra), ami a holland megtakarítási piac teljes volumenének durván [0 - 5] %-át teszi ki. A holland állam hozzátette, hogy a Van Lanschot korábbi ügyfelei a MoneYou üzleti tevékenységének csupán kis részét reprezentálják (nevezetesen [0 - 5 000] számlát, illetve a MoneYou-nál vezetett számlák [0 - 5] %-át).

(209) A holland állam tagadta továbbá, hogy az ABN AMRO N és az FBN kizárólag a holland megtakarítási piacot használta saját maga finanszírozására. A holland állam újabb információkat nyújtott be, amelyek szerint az ABN AMRO N 2009. július 6-án 2 milliárd euro értékű fedezett kötvényt, míg az FBN 15,5 milliárd értékű, államilag

garantált adósságmegtévesztő instrumentumot bocsátott ki. A holland állam szerint a panaszos állításai helytelenek és túl koraiak voltak. Jelezte, hogy az FBN-nek csak némi időre van szüksége ahhoz, hogy elindítsa vagyonekezelési tevékenységét és államilag garantált adósságmegtévesztő instrumentumokat bocsásson ki. A holland állam jelezte továbbá, hogy a betétek és a megtakarítási termékek szintén fontosak az ügyfélkapcsolat létrehozásához, valamint ahhoz, hogy más, szélesebb körű célt szolgáljanak, mint a többi finanszírozási eszköz. Ebben a tekintetben a holland állam rámutatott arra, hogy ha egy bank elveszíti a megtakarítási és betétpiaci részesedését, akkor ez piacvesztéshez vezethet más banki termékek piacán is.

(210) A holland állam tagadta azt is, hogy a fogyasztók és a piaci szereplők az ABN AMRO N-t és az FBN-t biztonságosabb banknak érzékelték, mint a versenytársait. Hivatkozott az FBN és az ABN AMRO N minősítő cégek általi minősítésére, amely például elmaradt a Rabobank AAA minősítése mögött. A relatív CDS-különbözet hasonló történetről árulkodott. A holland állam úgy vélte továbbá, hogy az állami tulajdonos miatt az ABN AMRO N vagy az FBN nem lett biztonságosabb a fogyasztók és a piaci szereplők szemében. Ebben a tekintetben rámutatott arra, hogy korábban számos *ad hoc* állami beavatkozás megmutatta, hogy a holland állam lehetőség szerint minden magántulajdonú bank esetében beavatkozik. Következésképpen, a holland állam meg van győződve arról, hogy *de facto* nem volt észrevehető különbség a holland magántulajdonú bankok és az állami tulajdonú bankok által nyújtott biztonság között.

(211) Annak kiszámításához, hogy vajon a megtakarítási termékek piacán kínált kamatok veszteséget termeltek-e, a holland állam azzal érvelt, hogy azokat nem EURIBOR kamatlábakkal, hanem az ún. replikáló portfólió módszer („replicating portfolio methodology”) segítségével kiszámított kamatlábakkal kell összehasonlítani<sup>(85)</sup>. A holland állam elismerte, hogy ezt a módszert alkalmazva egyes termékek esetében átmenetileg negatív különbséget figyelhető meg. Ugyanakkor úgy érvelt, hogy az adott időben ez ésszerű piaci magatartásnak minősült, amely megegyezett a (magántulajdonban lévő) versenytársak magatartásával.

### 5.3.2. A holland állam észrevételei a panaszos 2009. augusztus 21-i és 28-i érveivel kapcsolatban

(212) A holland állam kijelentette, hogy a panaszosra vonatkozó, a 206 – 211 preambulumbekzdésben összefoglalt korábbi észrevételei még mindig érvényesek.

<sup>(83)</sup> A holland állam és az ABN AMRO N a 2008. szeptember 1-jei partnerlistája tartalmazza: [...].

<sup>(84)</sup> Ebbe a tekintetben a holland állam és az ABN AMRO N az SNS-re, a DSB-re és a biztosítókra, mint például az Aegonra hivatkozik.

<sup>(85)</sup> Az ún. replikáló portfólió módszer alapja egy olyan modell, amely megmutatja, hogy átlagosan mennyi ideig tartják a betéteket és a megtakarításokat a banknál. A módszertan a pénzbetétek és -kivétek historikus alakulásán alapul, és folyamatosan frissül. A módszertan alkalmazása rövid távú betéteket és megtakarításokat feltételez, amelyeket a bank egy rövid távú betétekből, de hosszabb távú befektetésekből álló virtuális portfólióba fektet. A módszer eredménye egy megtakarítási különbséget, amely nem kizárólag az EURIBOR kamatlábaktól függ, hanem hosszú távon a hosszabb távú befektetések hozamától is.

- (213) A holland állam továbbá megjegyezte, hogy a panaszos állítása, miszerint az ABN AMRO N és a FBN piaci részesedése nőtt, hibás statisztikai adatokon alapult. Az ABN AMRO N által gyűjtött betétek értékének állítólagos 21 milliárd eurós növekedésével kapcsolatban a holland állam kijelentette, hogy csak 5,1 milliárd euro származott holland lakossági megtakarításokból, a többi jórészt vállalati megtakarításokból és külföldi betétekből gyűlt össze. A holland állam adatokat is szolgáltatott, amelyek bizonyították, hogy az FBN-nél tartott betétek és megtakarítások volumenének növekedése a vállalati, és nem a lakossági és magánbanki üzletágból származik.
- (214) A holland állam megállapította, hogy a hollandiai ügyfelek a bizonytalan makrogazdasági környezet miatt több pénzt fektettek megtakarításaikba. A holland állam felhívta a figyelmet a Központi Statisztikai Hivatal (a továbbiakban: CBS) adataira, amelyek szerint 2009 első félévében a megtakarítások értéke 7,7 %-kal nőtt az előző évhez képest, ami azt mutatta, hogy az ABN AMRO N piaci részesedése inkább csökkent. Az FBN szintén bemutatott bizonyítékokat, amelyek szerint a nála elhelyezett ügyfél-megtakarítások helyzete a piaccal összhangban alakult.
- (217) A 128 preambulumbekzdés 4. táblázatában megadott (Y1) – (E) intézkedések teljesítik az első kritériumot, mivel ezeket az intézkedéseket közvetlenül holland állami forrásokból finanszírozzák.
- (218) Annak elemzésére, hogy egy intézkedés szelektív előnyt jelent-e az FBN, az ABN AMRO N vagy az egyesülés utáni ABN AMRO Group számára (második kritérium) a 220 – 278 preambulumbekzdésekben kerül sor, az egyes intézkedések külön-külön történő vizsgálatával.
- (219) Ha ebben az esetben szelektív előny figyelhető meg, akkor a harmadik és a negyedik kritérium is teljesül. Valamennyi intézkedés torzítja a versenyt, vagy azzal fenyeget, mivel az FBN-t, az ABN AMRO N-t vagy az egyesülés után az ABN AMRO Groupot előnyös helyzetbe hozza a konkurens bankokkal szemben (harmadik kritérium). Ezenfelül, az intézkedések érintik a tagállamok közötti kereskedelmet is. Az FBN, az ABN AMRO N és az egyesülés utáni ABN AMRO Group nemzetközi irányultságú bankok, amelyek tevékenységet folytatnak Hollandia területén kívül, miközben a hazai piacon is versenyeznek külföldi bankok leányvállalataival (negyedik kritérium).

### 5.3.3. A holland állam észrevételei az ABN AMRO Bank észrevételeivel kapcsolatban

- (215) A holland állam megerősítette, hogy nem nyújtott likviditási hitelt az ABN AMRO N-nek, és ezzel nagyjából igazolta az ABN AMRO Bank érveit.

### 6.1.1. A 2008. október 3-i Y1. és Y2. intézkedések

- (220) Érdemes felidézni, hogy ez a határozat csupán az FBN-nek, az ABN AMRO N-nek vagy az egyesülés utáni ABN AMRO Groupnak esetlegesen nyújtott támogatást értékeli. Az Y1. és Y2. intézkedések nyomán a Fortis Bank SA/NV-nek nyújtott esetleges támogatást a 2008. december 3-i határozatban értékelték.

## 6. ÉRTÉKELÉS

### 6.1. Támogatás megléte

- (216) A Szerződés 107. cikkének (1) bekezdése arról rendelkezik, hogy a belső piaccal összeegyeztethetetlen a tagállamok által vagy állami forrásból bármilyen formában nyújtott olyan támogatás, amely bizonyos vállalkozásoknak vagy bizonyos áruk termelésének előnyben részesítése által torzítja a versenyt, vagy azzal fenyeget, amennyiben ez érinti a tagállamok közötti kereskedelmet. Ebből következik, hogy egy állami intézkedés állami támogatásnak minősül, amennyiben teljesíti az alábbi négy (kumulatív) kritériumot:

— állami források;

— szelektív előny;

— versenytorzító hatás; és

— a tagállamok közötti kereskedelmet érintő hatás.

- (221) Amint a 2008. december 3-i határozat 52 preambulumbekzdésében<sup>(86)</sup> és ezeknek az intézkedéseknek a 2009. április 8-i határozatban történő eredeti támogatási értékelésében említésre került, a 2008. október 3-án hozott intézkedések (nevezetesen az X., Y1. és Y2. intézkedések) szétválaszthatatlanul összekapcsolódnak. A holland állam leválasztotta az FBN-t és az ABN AMRO N-t a likviditási gondokkal küzdő anyavállalataikról az FBN felvásárlásával, azonban annak érdekében, hogy teljes mértékben elszigetelje az FBN-t anyavállalata likviditási gondjaitól, a holland államnak az FBN finanszírozója szerepét is be kellett töltenie. Ebből a célból hozták az Y1. és Y2. intézkedéseket. Ezenkívül, 2008. október 3-án a holland állam átvállalta a Fortis SA/NV KRM-ben rögzített kötelezettségeit.

- (222) Amint az a 2008. december 3-i határozat (50) preambulumbekzdésében említésre került, a Bizottság nem tudja elfogadni, hogy a MEIP a 2008. október 3-i összevont ügyletek tekintetében teljesült, amelyek révén a holland állam 12,8 milliárd euro ellenében felvásárolta az FBN-t (beleértve az ABN AMRO N-t is), továbbá rendkívül nagy összeggel finanszírozta is azt. Az akkori piaci körülményeket figyelembe véve, egyetlen vevő sem lett volna képes és hajlandó ekkor összeget kínálni az FBN

<sup>(86)</sup> HL C 80., 2009.4.3., 8. o.

megmentése érdekében<sup>(87)</sup>. Ezen túlmenően, a holland állam által benyújtott további információk megerősítették, hogy 2008. október 3-án a holland állam vállalta, hogy kezeskedik a Fortis SA/NV-t a KRM-ben rögzített kötelezettségeiért. Ez a CSA-megállapodás még az eddigieknél is kevésbé elfogadhatóvá tette volna a 2008. október 3-i összevont ügyleteket egy piacgazdasági befektető számára. Megfelelő átvilágítás nélkül egyetlen befektető sem vállalta volna át Fortis SA/NV KRM szerinti kötelezettségeit, amelyek a későbbiekben nagy összegű adósságot/kötelezettséget/tartozást eredményeztek (amivel a holland állam részben már 2008. október 3-án tisztában volt).

- (223) A holland állam számára a 2008. október 3-i összevont ügyletek szükségesek voltak annak megakadályozása érdekében, hogy jelentős kedvezőtlen utóhatások jelenjenek meg a holland bankrendszerbe és gazdaságban<sup>(88)</sup>. Egy piacgazdasági befektető jellemzően nem veszi figyelembe az ilyen utóhatásokat.
- (224) A szándék a holland bankrendszer és gazdaság súlyos megroppanásának megakadályozására magyarázza azt is, hogy a holland állam miért hozta meg ilyen gyorsan a döntéseit. Egy piacgazdasági befektető sokkal több időt szánt volna arra, hogy megvizsgálja a kiegészítő tőkejuttatás esetleges szükségességét, továbbá a vállalatok pénzügyi helyzetét is részletesebben áttanulmányozta volna. Következésképpen egy piacgazdasági befektető, akinek elég ideje van egy megfelelő átvilágítás végrehajtására, jobb képet kapott volna a későbbi befektetésekről, és ezeket az információkat figyelembe vette volna az értékelésében. Mivel gyorsan kellett cselekednie Hollandia pénzügyi stabilitásának megőrzéséhez, a holland állam nem viselkedhetett úgy, mint egy piacgazdasági befektető, és nem szánhatott több időt a 2008. október 3-i összevont ügyletek, valamint a KRM-ből eredő kötelezettségek alaposabb mérlegelésére.
- (225) A Bizottság ennek megfelelően megerősíti a megállapítását, hogy a 2008. október 3-i összevont ügyletek nem voltak összhangban a MEIP-pel (erre a következtetésre már a 2008. december 3-i határozatban sor került,

amely az említett ügyleteket a Fortis Bank SA/NV számára biztosított állami támogatásnak minősítette).

- (226) Ami az előny meglétét illeti, a 2008. október 3-i együttes intézkedések lehetővé tették az FBN és az ABN AMRO N különválasztását a Fortis SA/NV-től, ezért jelentős szelektív előnyt biztosított az FBN számára, amely nagymértékben integrálódott a Fortis Bank SA/NV-be és különösen nagy mértékben támaszkodott ez utóbbitól kapott finanszírozási forrásokra. A 2009. decemberi szerkezetátalakítási tervben (lásd még a 78 preambulumbekendést)) a holland állam elismerte, hogy amennyiben nem avatkozott volna be, a Fortis SA/NV magával rántotta volna az FBN-t is. Az állami támogatási intézkedések nélkül az FBN-nek a csőd szélén álló Fortis SA/NV kötelezettségeivel szembeni kitettsége megmaradt volna, és ez számottevően akadályozta volna az FBN-t tevékenysége folytatásában. Tevékenységeinek a Fortis SA/NV-től történő elkülönítésével az FBN jórészt el tudta kerülni a szorult helyzetben lévő (pénzügyi) vállalatokra jellemző problémákat és költségeket (például a magasabb finanszírozási költségeket, rosszabb fizetési feltételeket a beszállítóktól és szerződéses felektől, a munkatársak megtartásával járó magasabb munkaerőköltségeket, a tevékenységek és a kockázattal súlyozott eszközérték csökkentését a tőkemegőrzés érdekében)<sup>(89)</sup>. Jóllehet az ABN AMRO N működési szinten különálló vállalat maradt, a holland állam hírvévesztéstől tartott amiatt, hogy a piacok az ABN AMRO N-t összefüggésbe hozhatják jövőbeli tulajdonosával, a Fortis SA/NV-vel.
- (227) Az Y1. intézkedés – a 2008. október 3-i összevont ügyletek fontos eleme – szintén jelentős előnyt jelentett az FBN számára, különösen az ügylet nagyságának és az akkori piaci körülményeknek a fényében.
- (228) A 45 milliárd euro összegű nagy likviditási hitelkeretet<sup>(90)</sup> akkor nyújtották, amikor a nagykereskedelmi piacok gyakorlatilag bezártak, különösen a nagy összegű kölcsönök és a viszonylag magas hitel/betét hányaddal rendelkező vállalatok, mint például az FBN előtt. A tényt, hogy ilyen magas összegű likvid tőke nem volt azonnal elérhető a piacon, igazolja az, hogy az FBN-nek több negyedévébe telt, mire a rövid távú likviditási hitelkeretet egyéb finanszírozási forrásokkal váltotta fel. Végül az FBN 2009 júniusában, kilenc hónappal a likviditási hitel nyújtása után fizette vissza a holland államtól kapott

<sup>(87)</sup> A holland parlamentnek címzett 2008. október 6-i közleményében a holland állam maga jelezte, hogy más lehetőségeket is mérlegelt, így például az FBN és/vagy az ABN AMRO N – vagy ezek részeinek – eladását egy megbízható vevőnek, azonban arra a következtetésre jutott, hogy tekintettel a piaci körülményekre és a rövid határidőre, ezek a lehetőségek nem megvalósíthatók és nem elégségesek az FBN és az ABN AMRO N stabilitásának megőrzéséhez.

A teljes szöveget lásd: <http://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/kredietcrisis/documenten-en-publicaties/kamerstukken/2009/03/10/staatsdeelnemingen-fortis-en-abn-amro.html>.

<sup>(88)</sup> Ezt az értékelést megerősítették a holland pénzügyminiszter megjegyzései, aki következetesen állította, hogy a holland állam elsősorban pénzügyi stabilitási okokból avatkozott közbe. A miniszter hozzátette, hogy a befektetésének visszaszerzése a holland államnak nem elsődleges célja, hanem csupán törekvése.

<sup>(89)</sup> Az adósságbefektetőknek szánt marketinganyagában az FBN megjegyezte azt is, hogy az állami tulajdon kedvező elem, „amely bizalmat nyújt a betéteseknek és a hitelezőknek”; 2009. áprilisi roadshow prezentáció, 3. oldal, felsorolás utolsó előtti pontja; 2009. júniusi roadshow prezentáció (Párizs), 3. oldal, felsorolás utolsó előtti pontja; 2009. júniusi roadshow prezentáció (Madrid), 3. oldal, felsorolás utolsó előtti pontja (valamennyi nyilvánosan elérhető a vállalat honlapján: <http://www.abnAMRO.com/en/investor-relations/latest-presentations/index.html>).

<sup>(90)</sup> Összehasonlításképp, 2008 végén az FBN teljes tőkéje 185 milliárd eurót tett ki, tehát a likviditási hitelkeret összege a mérlegfőösszeg durván 25 %-ának felelt meg.

rövid távú kölcsön teljes összegét. A refinanszírozás részben államilag garantált adósságkibocsátással történt <sup>(91)</sup>.

- (229) Ennek megfelelően azt a következtetést kell levonni, hogy az Y1. intézkedés állami támogatásnak minősül, mivel előnyt biztosított az FBN számára olyan finanszírozás formájában, amely az akkori piaci körülmények között nem volt elérhető a piacon.
- (230) Ami az Y2. intézkedést, azaz a Fortis SA/NV által nyújtott hosszú távú kölcsönök megújítását illeti, a Bizottság úgy véli, hogy az szelektív előnyt biztosít az FBN számára. A holland állam által benyújtott információk alapján a Fortis Bank SA/NV a fix kamatozású hosszú távú kölcsönök (névértékük 7,9 milliárd euro) azonnali visszafizetésére volt jogosult, mivel az FBN szintjén tulajdonosváltás történt. Az Y2. intézkedésnek köszönhetően az FBN-nek nem kellett új finanszírozási forrásokat keresnie a piacon ezeknek a hosszú távú kölcsönöknek a visszafizetéséhez. Továbbra is felhasználhatta a válság előtti kamatokkal kapott meglévő hiteleit.
- (231) Az adósságmegújítás elfogadásával a holland állam hosszú távú kölcsönt nyújtott az FBN-nek a válság előtti kamatokkal. Egy piacgazdasági befektető nem nyújtott volna ilyen kölcsönöket a válság előtti kamatokon, hanem olyan kamatokat alkudott volna ki, amelyek jobban tükrözik az akkori piaci körülményeket, különösen azért, mert jelentős összegű kölcsönökről volt szó.
- (232) Ezért az a következtetés vonható le, hogy az Y2. intézkedés az FBN-nek nyújtott állami támogatásnak minősül, ugyanis szelektív előnyt biztosít számára a válság előtti kamatokon kapott kölcsön formájában. A holland állam nem próbálta meg a visszafizetendő kölcsönök kamatait a válság utáni kamatokhoz igazítani, tehát nem tanúsított olyan magatartást, mint egy piacgazdasági befektető.
- (233) A Bizottság elegendő információt kapott ahhoz, hogy azt a következtetést vonja le, hogy az ABN AMRO N nem kapott finanszírozást az Y1. és Y2. intézkedéseken keresztül. Ennek megfelelően nem húzott hasznot ezekből az intézkedésekből.

<sup>(91)</sup> Az FBN összesen 18,8 milliárd euro értékű államilag garantált eszközt bocsátott ki.

#### Következtetések

- (234) A 2008. október 3-i összevont ügyletek tehát nincsenek összhangban a MEIP-pel, és szelektív előnyt biztosítanak az FBN számára. Ezek az intézkedések lehetővé tették az FBN számára a piacon maradási és tevékenységei folytatását anélkül, hogy anyavállalatainak nehézségei tovább rontották volna a hírnevét. Az FBN rendkívül nagy összegű finanszírozási támogatást is kapott, amely ilyen rövid határidővel nem volt elérhető a piacon. Az Y1. és Y2. intézkedések így állami támogatásnak minősülnek, míg az X. intézkedés – a 2009. április 8-i határozat 32 preambulumbekzdésében foglaltak szerint – önmagában nem tekinthető az FBN-nek nyújtott állami támogatásnak, azonban egy olyan nagyobb ügyletnek, az FBN és a Fortis Bank SA/NV szétválásának a részét képezi, amely ügylet az FBN-nek nyújtott állami támogatást tartalmazott.

#### 6.1.2. A MEIP alkalmazhatósága a 2008. október 3-i eredeti támogatás után végrehajtott intézkedésekre

- (235) A holland állam nagyszámú intézkedést hozott az FBN és az ABN AMRO N javára egy durván 18 hónapos időszak alatt. A holland állam azt kéri, hogy a MEIP-tesztet az említett intézkedésekre egyenként kell alkalmazni (és különösen az egyesüléssel összefüggő B4. és B5. intézkedésekre). Az (I) intézkedések időrendje, a (II) intézkedések közös célja és a (III) intézkedések időpontjában a vállalatok helyzete alapján azonban a Bizottság arra a következtetésre jutott, hogy ezek nem különülnek el kellően ahhoz, hogy egymástól függetlenül lehessen őket a MEIP-tesztnek alávetni. A Bizottság valamennyi intézkedést egy hosszas szerkezetátalakítási folyamat részének tekinti <sup>(92)</sup>, <sup>(93)</sup>.
- (236) E határozat 2.1 pontjában és 2.4 pontjában korábban ismertetett (I) intézkedések időrendje azt mutatja, hogy az összes intézkedés kapcsolódik egymáshoz, és azokat rövid idő alatt hozták.
- (237) Továbbá, az egyesüléssel összefüggő intézkedések egyértelműen kapcsolódnak a korábbi beavatkozásokhoz. Amikor a holland állam 2008. november 21-én – alig több mint hat héttel a 2008. október 3-i megmentési beavatkozás után – úgy döntött, hogy egyesíti az FBN-t és az ABN AMRO N-t, csak azért tehette ezt, mert éppen megmentett két vállalatot a csődtől. Más szóval, egy alternatív forgatókönyvben a 2008. október 3-i beavatkozás nélkül az egyesítés végrehajtása nem merült volna fel lehetőségként, mivel a két vállalat egyike sem létezett volna már, vagy lényegesen kisebb formában léteztek volna, ami egy sokkal kisebb és kevésbé vonzó egyesített jogalanyt eredményezett volna. Ezt a holland állam is elismeri a 2009. decemberi szerkezetátalakítási tervében (lásd a 78 preambulumbekzdésben).

<sup>(92)</sup> T-11/95 sz., BP Chemicals Ltd kontra Bizottság ügy (EBHT 1998., II-3235. o.).

<sup>(93)</sup> Lásd még az egyéb banki ügyeket, például Northern Rock, HL L 112., 2010.5.5., 38. o., valamint Bank of Ireland, JO C 40., 2011.2.9., 9. o.

- (238) Valamennyi (II) intézkedésnek az volt a közös célja, hogy maradéktalanul helyreállítsa az FBN és az ABN AMRO N életképességét. Közvetlenül a 2008. október 3-i összevont ügyletek után világossá vált, hogy a holland állam csupán stabilizálta a helyzetet, fontos működési problémák még megoldásra vártak, különösen amiatt, hogy a két jogalany levált a korábbi anyavállalatáról.
- (239) Ezen túlmenően, az egyesítés olyan intézkedés volt, amelyre az említett közös cél, azaz az életképesség maradéktalan helyreállítása elérése érdekében volt szükség. Önmagában az FBN finanszírozási helyzete gyenge volt, mivel viszonylag kevés lakossági ügyfele volt és nagymértékben függött a nagykereskedelmi finanszírozástól<sup>(94)</sup>. Az ABN AMRO N korábban fontos termékkompetenciákat veszített, valamint a nemzetközi hálózatából is egy nagy részt. Mindkét vállalat működési gondokkal küzdött, amelyek például az IT-hez, az adózáshoz és a kockázatkezeléshez kapcsolódtak, továbbá bizonytalan volt, hogy megfelelő mérettel rendelkeznek-e valamennyi olyan üzletágban, amelyben tevékenységet folytattak. A holland állam számos alternatívát megvizsgált és hamarosan úgy döntött, hogy az egyesítés, további tőkeemléssel kiegészítve, a legjobb módja az életképesség maradéktalan helyreállításához. Egy egyesítési forgatókönyvben az ABN AMRO N betétekben gazdag lakossági tevékenységei kiegyenlítették az FBN gyenge finanszírozási pozícióját, míg az FBN nagyobb méretet és nemzetközi fiókokat tudott hozni az ABN AMRO N-nek. Ezenfelül, az egyesített jogalany jobb helyzetben volt a gyakorlati nehézségek megoldása szempontjából, továbbá a kiegészítő méretgazdaságosságból is előnyt tudott kovácsolni. Az egyesítéssel el lehetett kerülni az egyes jogalanyok külön-külön történő újjáépítésének szükségességét.
- (240) Ami az egyes (III) intézkedések időpontjában a vállalatok helyzetét illeti, a Bizottság megjegyzi, hogy a vállalatok életképességének maradéktalan helyreállítása csak az összes intézkedés végrehajtása után történt meg. Egy közbelső stádiumban, például 2008. november 21-én, amikor az egyesítéssel kapcsolatos döntés megszületett, még nem voltak életképesek. Ebben a tekintetben a Bizottság kiemeli, hogy 2008. december végén, tehát az egyesülésről szóló döntés meghozatala után az a helyzet fenyegetett, hogy az FBN a DNB minimális tőkekövetelményei alá esik, mivel az ABN AMRO N kapcsán leértékelést kellett végrehajtania. Az ABN AMRO N még mindig az FBN könyveiben szerepelt egy olyan értéken, amely már nem felelt meg a valóságnak<sup>(95)</sup> az X. intézkedésben alkalmazott értékelés után, ezért a leértékelés elkerülhetetlenné vált. Az FBN tőkegondjának megoldása érdekében a holland állam 6,5 milliárd euróért megvásárolta az ABN AMRO N-t az FBN-től, és 2009 végén újabb korrekciós tőkeintézkedést hajtott végre, amikor Tier 2 tőkét váltott át Tier 1 tőkévé (lásd az említett határozat 121 preambulumbekzdésében és 52 lábjegyzetében). A holland állam [...] és [...] nyilatkozatai
- megerősítik, hogy az FBN és az ABN AMRO N még mindig jelentős, az életképességgel összefüggő gondokkal küzdött a 2008. október 3-i összevont ügyletek után<sup>(96)</sup>.
- (241) A Bizottság megállapítja továbbá, hogy a holland állam csak egy teljes körű szerkezetátalakítási tervet nyújtott be az intézkedésekről szóló döntés után, ami arra utal, hogy az életképesség maradéktalan helyreállítására csak ezt követően került sor. Az eljárás során a Bizottság ismételtén kérte egy részletes szerkezetátalakítási terv benyújtását (lásd például a 137 preambulumbekzdésben), amely elengedhetetlen annak megállapításához, hogy egy támogatásban részesített vállalat életképességének maradéktalan helyreállítása megtörtént-e.
- (242) A holland állam 2009. december 4-én nyújtotta be a 2009. decemberi szerkezetátalakítási tervet, azonban ebből az első tervből még mindig hiányoztak a szerkezetátalakításról szóló közleményben említett fontos elemek, így például a pénzügyi előirányzatok egy legrosszabb forgatókönyvhöz. A szükséges kiegészítések 2010. március 23-án érkeztek meg. A holland állam a Bizottság által a szerkezetátalakításra vonatkozó korábbi kéréseire azzal válaszolt, hogy az FBN és az ABN AMRO N egyesülése döntő szerepet játszik e vállalatok szerkezetének átalakításában. Szerinte az ABN AMRO Group átmenetileg levezénylő csapatának időre van szüksége a terv elkészítéséhez, és nem kaphatott teljes képet a csoport jövőbeli formájáról az egyesítés végrehajtása előtt.
- 6.1.3. *Előny megléte és a támogatás meglétével kapcsolatos következtetés a 2008. október 3-i összevont ügyletek után végrehajtott intézkedések esetében.*
- A 2008. december 24-i intézkedés (Z. intézkedés)
- (243) A Z. intézkedésre annak elkerülése érdekében volt szükség, hogy az FBN tőkehányadai a szabályozói minimum tőkekövetelmények alá csökkenjenek.
- (244) Az FBN tőkeproblémáját az okozta, hogy az ABN AMRO N túlértékelte a könyveiben. A(z) [...] átvilágítási jelentésében szereplő szimuláció szerint az ABN AMRO N könyv szerinti értékének lecsökkentése 6,5 milliárd

<sup>(94)</sup> 2008 végén az FBN hitel/betét hányada 237 %-on állt.

<sup>(95)</sup> Az üzlet rész még mindig 24 milliárd euro körüli összeggel szerepelt a könyvekben.

<sup>(96)</sup> Lásd például a(z) [...] észrevételeit, valamint a pénzügyminiszter által a holland parlamentnek címzett, 2009. december 19-én leveleiben tett észrevételeket: „Egy önálló forgatókönyv kevés értéktartással járna. Az FBN jó nyereségességi adatokat tudott felmutatni az elmúlt években, azonban túl kicsinek számít a hosszú távú növekedéshez és a versenyképessége megőrzéséhez. Az ABN AMRO II megfelelően nagy piaci részesedéssel rendelkezik a lakossági banki területen, azonban a szétválás óta nincsenek kereskedelmi ügyfelei.” (holland nyelvű eredeti szöveg, a Bizottság fordítása) A teljes szöveg a következő internetes linken érhető el: <http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/kamerstukken/2009/11/20/ec-remedy-en-herkapitalisatie-abn-amro-en-fortis-bank-nederland.html>.

euróra 3,8 %-os és 7,6 %-os Tier 1-, illetve ösztökehányadot eredményezne az FBN számára<sup>(97)</sup>. Más szóval, fennállt a kockázata annak, hogy az FBN a 8 %-os minimális ösztökehányadot (amelynek legfeljebb fele lehet Tier 2) előíró szabályozói minimumhányadok alá csökken A(z) [...] -jelentés szerint az ABN AMRO N eladása a holland államnak 6,5 milliárd euróért az FBN Tier 1- és ösztökehányadát 7,8 %-ra, illetve 15,7 %-ra növelte, ezzel megoldva az FBN tőkeproblémáját és lehetővé téve a vállalat számára a piacon maradását.

- (245) Az intézkedés előnyt biztosított az FBN számára olyan tőke formájában, amely nem volt elérhető a piacokon. A vállalat házon belül realizált mögöttes nyereséget sem tudott felhasználni a probléma (részének) megoldására, részben azért, mert a Madoff-féle csalás miatt 922 milliárd eurós veszteséget könyvelt el 2008-ban. Mivel az FBN azt kockáztatta, hogy a minimális tőkekövetelmények alá csökken, az intézkedés lehetővé tette a vállalat számára, hogy megfeleljen a szabályozói követelményeknek és hogy folytassa tevékenységét.
- (246) A Bizottság arra a következtetésre jutott, hogy az ABN AMRO N-nek a holland állam által történő megvásárlására nem a piaci feltételek mellett került sor az alábbiakban ismertetett okok miatt.
- (247) Az ABN AMRO N 2008. decemberi felvásárlásában érdekelt piacgazdasági befektető<sup>(98)</sup> piaci árat fizetett volna, figyelembe véve az adott időpontban fennálló piaci feltételeket. A(z) [...] -jelentésben a holland állam két értékelést adott meg: egy [5-9] milliárd euro összegű, cikluson átvívelő értékelést, amely a piacok normalizálódását feltételezte, valamint egy [4 - 6,5] milliárd euro összegű „jelenlegi piaci feltételek” melletti értékelést, amely a 2008 októberének első napjaiban

fennálló piaci feltételeken alapult<sup>(99)</sup>. Egy piacgazdasági befektető a „jelenlegi piaci feltételek” melletti értékelést használta volna kiindulási pontként.

- (248) A „jelenlegi feltételek” melletti piaci értékelés korrekciójára mindenképpen szükség lenne, hogy figyelembe lehessen venni a piaci feltételeknek a 2008. október 3-a (nevezetesen a(z) [...] értékelési jelentés időpontja) és az ABN AMRO N-nek a holland állam által történő felvásárlásáról szóló döntés időpontja közötti időszakban bekövetkezett romlást. Ebben az időszakban az Euro Stoxx 50 index 22,2 %-ot, míg az Euro Stoxx Banks index 45,3 %-ot esett.
- (249) Nem elfogadható a holland állam érvelése, miszerint nincs szükség korrekcióra tekintettel az ABN AMRO N konzervatív kockázati profiljára (nevezetesen toxikus eszközök hiánya, megfelelő finanszírozási pozíció stb.). A piaci esés széles körű volt – különösen a banki részvények körében –, ami arra utalt, hogy nem részvényjellemzőkkel van összefüggésben, hanem a gazdasági és pénzügyi feltételek romlásával, valamint a szükséges kockázati felárak ehhez társuló emelkedésével. Ezeket a körülményeket figyelembe véve, a 2008. október 3-i, a „jelenlegi piaci feltételek” mellett végzett értékelést lefelé kell kiigazítani, hogy ésszerű becslést kaphassunk az ABN AMRO N 2008. december 14-i értékéről. Az Euro Stoxx 50 index és az Euro Stoxx Banks index megfigyelt százalékos csökkenését (22,2 %, illetve 45,3 %) alkalmazva 2008 decemberére [2,2 - 3,6] milliárd euro és [3,1 - 5,1] milliárd euro közötti piaci értéket kapunk (azaz [4 - 6,5] milliárd euro mínusz 22,2 %, illetve 45,3 %) <sup>(100)</sup>.
- (250) A Bizottság elfogadja, hogy – amint azt a holland hatóságok állították – korrekciót kell végezni, hogy figyelembe lehessen venni a tény, hogy a holland állam nem készpénzzel fizetett a tranzakcióban. Az Y2. intézkedés következtében a holland államnak az FBN által kibocsátott tartozás volt a tulajdonában, majd az FBN-nek azzal fizetett az ABN AMRO N-ért, hogy a tartozás

<sup>(97)</sup> Lásd [...] átvilágítási jelentését: 2. kötet Fortis Bank Netherlands, 44. oldal, és 5. kötet a tárggyal kapcsolatos feljegyzésekről, 65. és azt követő oldalak. Mivel az FBN az ABN AMRO N-t „saját tőkére elszámolt részesedéseként” könyvelte el, a prudenciális szűrőkre vonatkozó szabályok szerint az FBN-nek le kellett vonnia az ABN AMRO N értékét a saját tőkéje összegéből, 50 %-ot a Tier 2 tőkéjéből (ha elég Tier 2 tőke állt rendelkezésre) és 50 %-ot (vagy többet, ha nincs elég Tier 2 tőke) a Tier 1 tőkéjéből. Az ABN AMRO N leértékelését a rendelkezésre álló tartalékokból kellett végrehajtani, ezzel csökkentve a Tier 1 tőkét. A leértékelés és a részesedés azonnali eladása miatt az FBN-nek a továbbiakban nem kellett prudenciális szűrőket alkalmaznia a Tier 1 és Tier 2 tőkéje saját tőkére elszámolt részesedéseire.

<sup>(98)</sup> A Bizottság megállapítja, hogy egyetlen magánbefektető sem tett ajánlatot az ABN AMRO N-ért. A Bizottság tudomására jutott, hogy az ING megvizsgálta az adatokat, de gondos mérlegelés után úgy döntött, hogy az ügylet nem felel meg a pénzügyi követelményeinek. A vállalat hangsúlyozta, hogy elsősorban a részvényeseinek tartozik felelősséggel (ami nyilvánvalóan fontos különbség a holland állammal összehasonlítva, amelynek azonban szintén figyelembe kell vennie a közérdeket). Lásd a 2008. szeptember 29-i sajtóközleményt: [http://www.ing.com/group/showdoc.jsp?docid=343126\\_EN&menopt=prml](http://www.ing.com/group/showdoc.jsp?docid=343126_EN&menopt=prml)pre.

<sup>(99)</sup> A jelenlegi piaci feltételek melletti értékelés két értékelési megközelítésen alapult: egy ár/nyereség-elemzésen és egy diszkontált osztalék megközelítésen. Mindkét értékelési megközelítés [4-6,5] milliárd eurós értékelést eredményezett (lásd a(z) [...] értékelési jelentés 7. oldalán).

<sup>(100)</sup> Semmilyen indok nincs arra, hogy az ABN AMRO N értékét az esetleges egyesülés szinergiáival csökkentjük, amelyeket a holland állam a 2008. október 3-i ügylet óta már birtokolt. A Z. intézkedés kivette az ABN AMRO N-t az FBN mérlegéből, és nem volt egyetlen más lehetséges befektető sem, aki ugyanilyen összegű szinergiákat meg tudna valósítani, illetve hajlandó lenne ezeket a szinergiákat beépíteni az ajánlati árba. A lehető legalacsonyabb felvásárlási árra törekvő piacgazdasági szereplőként tehát a holland állam nem építené be ajánlati árba ezeket a szinergiákat. Ezen túlmenően, kiegészítő érvként hangsúlyozandó, hogy az ügylet célja elsősorban az volt, hogy az FBN tőkehányadait az előírt minimumszintek felett tartásuk. Az FBN tőkepozíciója valóban igen sebezhető volt, és a vállalat nem volt olyan helyzetben, hogy maga finanszírozza a fúziót. A Z. intézkedést nem tartalmazó forgatókönyvben az FBN pénzügyi bajba került volna, és magát a fúziót, valamint az ahhoz társuló szinergiákat sem lehetett volna megvalósítani.



egy 6,5 milliárd euro névértékű részét elengedte. Mivel a más bankok által kibocsátott adóssággal akkoriban névérték alatt kereskedtek, a Bizottság elfogadja, hogy az elengedett tartozás értéke névérték alatt volt. A rendelkezésre álló piaci információk szerint a Bizottság [10 - 30] %-os, vagyis [0,65 - 1,95] milliárd euro összegű korrekciót fogadott el. Ez [4,55 - 5,85] milliárd eurós (6,5 milliárd euro mínusz [0,65 - 1,95] milliárd euro), és nem 6,5 milliárd eurós tényleges vételárát jelentene <sup>(101)</sup>.

(251) A Z. intézkedéssel nyújtott támogatás összege így a kifejtett ár és az ABN AMRO N piaci ára közötti különbség lenne, azaz a [0 - 2,75] milliárd euro ([4,55 - 5,85] milliárd euro mínusz [3,1 - 5,1] milliárd euro) és az [0,95 - 3,65] milliárd euro ([4,55 - 5,85] milliárd euro mínusz [2,2 - 3,6] milliárd euro) közötti különbség.

(252) A Bizottság nem látja megalapozottnak a holland állam azon állításait, hogy a 6,5 milliárd eurós értékelést meggyőzően erősítette meg a többi konzorciumi tag jóváhagyása és a(z) [...] jelentése. Az ABN AMRO N áron felüli megvásárlása nem érintette a többi konzorciumi tagot, ami azt jelenti, hogy az értékesítés jóváhagyása nem magának az értékelésnek a jóváhagyása volt. Semmilyen jel nem utal arra sem, hogy a konzorciumi tagok egy újabb, saját értékelést is végeztek volna. A(z) [...] levél sem támasztja alá a holland állam állítását. [...] csupán ellenőrizte a módszertant és a folyamatot, rövid jelentése nem tekinthető hiteles értékelési gyakorlatnak. A(z) [...] jelentés szintén a holland állam által az FBN-ért és az ABN AMRO N-ért 2008. október 3-án fizetett árat vette alapul. A fent említettek szerint a 2008. október 3-i ügylet nem piaci alapú tranzakció. Egy támogatást tartalmazó ügylet nem használható fel piaci ár képzéséhez.

(253) A Fortis SA/NV részvényeseinek megbízásából dolgozó szakértők jelentése szintén nem támasztja alá azt a hipotézist, hogy a holland állam nem fizetett túl magas árat. Ez a jelentés nem egy újabb értékelési gyakorlat, hanem csupán másodlagos elemzése azoknak az értékeléseknek és értékelési módszereknek, amelyeket a folyamat során alkalmaztak. Emellett, a jelentést kontextusában kell vizsgálni. A Fortis SA/NV részvényesei aggódtak, hogy túl alacsony árat kapnak a holland állam által megvásárolt eszközökért, és a jelentés elsősorban ezzel az állítással foglalkozik, vagyis azzal, hogy a holland állam túl alacsony árat fizetett. Végül azt is meg kell említeni, hogy a holland állam által hivatkozott bekezdések semmit nem mondanak külön az ABN AMRO N-ről, hanem csak a holland állam által megvásárolt eszközök teljes csomagját említik.

(254) Ennek megfelelően azt a következtetést lehet levonni, hogy a Z. intézkedés az FBN javára történő állami támogatási intézkedés, mivel tőkét juttat az FBN-nek, ezzel lehetővé téve számára a piacon maradási. A támogatás megállapított összege a [0 - 2,75] milliárd euro és [0,95 - 3,65] milliárd euro tartományban helyezkedik el.

*Az ABN AMRO Z tőkehiányának 1,7 milliárd euro értékű részét fedező A. intézkedés*

(255) A Bizottság azt a következtetést vont le, hogy a holland állam feladata volt – és nem az ABN AMRO N-é – hogy fedezze az ABN AMRO Z tőkehiányát. 2008. október 3-ától a holland államot a KRM feltételei erre kötelezték. Következésképpen, a holland állam kötelessége volt, hogy az ABN AMRO Holdingot szétválasztását végrehajtsa a KRM-ben rögzített feltételeknek megfelelően. Mivel a pénzügyi felügyelet csak azt követően engedélyezte a szétválasztási folyamat elindítását, hogy az ABN AMRO Z tőkeproblémája rendeződik, a holland államnak és a többi konzorciumi tagnak nem volt más választása, mint pótolni az ABN AMRO Z tőkehiányát.

(256) Az ABN AMRO N csupán közvetítőként járt el egy olyan konstrukcióban, amelynek célja az operatív tevékenységet nem végző ABN AMRO Z ellátása a szükséges tőkével.

(257) A Bizottság nem talált bizonyítékot az ABN AMRO N közvetett támogatására. A holland állam által benyújtott pontosítások megerősítették, hogy az ABN AMRO Z és az ABN AMRO N közötti valamennyi lényeges pénzügyi tranzakcióra a piaci feltételek mellett vagy a 2008. október 3-i állami beavatkozás előtt került sor.

(258) Amint azt a 110 preambulumbekzdés megemlíti, az ABN AMRO II és az ABN AMRO Bank szétválasztása után a CRI-t érvényben hagyták az 500 millió eurós óvatossági különbözet és az 1,2 milliárd eurót kitevő egyesülési költségek fedezésére, míg az MCS instrumentumokból származó készpénzt az ABN AMRO Z-be pumpálták. Így az ABN AMRO II és az ABN AMRO Bank szétválásának napjától (nevezetesen 2010. február 6-tól) kezdve (a CRI 2010. októberi megszűnéséig) a CRI az ABN AMRO II-nek juttatott állami támogatást képezett, és az MCS-ből származó 1,7 milliárd euro, aminek hozamát az ABN AMRO Z-re ruházták, ugyanazon a napon megszűnt mint az ABN AMRO N-nek/ABN AMRO II számára biztosított támogatás. Ezek a módosítások tehát nem a támogatás mértékét, hanem csak a támogatás nyújtásához használt instrumentumokat és annak időtartamát változtatták meg. A forma említett

<sup>(101)</sup> Számos bank jelentős kedvezménnyel vásárolta vissza a saját alárendelt tartozását a jelenlegi pénzügyi válság ideje alatt (ún. „kötelezettségkezelés”), és így a kedvezménnyel arányos core Tier 1 tőkét tudott előteremteni.

módosításával kapcsolatosan nem merülnek fel olyan kérdések, amelyeket e határozat hátralévőben figyelembe kellene venni.

- (259) Ennek megfelelően levonható a következtetés, hogy az A. intézkedés nem minősül állami támogatásnak. A KRM értelmében a Fortis SA/NV jogutódaként a holland államra hárult a kötelezettség, hogy az ABN AMRO Z tőkehiányát rendezze. Az intézkedés ezért nem jelent az ABN AMRO N számára biztosított szelektív előnyt, és nem mentesíti azon költségek alól, amelyeket rendes körülmények között viselt volna.

*Az ABN AMRO Z 500 millió eurós tőkehiányát biztosító B1. intézkedés*

- (260) Mivel a CRI nem volt elegendő az ABN AMRO Z tőkehiányának fedezésére, a holland államnak további támogatást kellett végrehajtania az MCS-en keresztül. Az A. intézkedés vonatkozásában megadott indoklás a B1. intézkedésre is vonatkozik.
- (261) Ennek megfelelően levonható az a következtetés, hogy a B1. intézkedés nem minősül állami támogatásnak, mivel az ABN AMRO Z tőkehiányának finanszírozása a holland állam KRM szerinti kötelezettsége volt, és nem biztosított szelektív előnyt az ABN AMRO N számára.

*B2. és B3. intézkedések: Feltőkésítés a szétválási költségek finanszírozásához*

- (262) Az 1,08 milliárd euro teljes összeg (nevezetesen a B2. és B3. intézkedés együttesen) magába foglalja a 480 milliárd eurót kitevő általános szétválási költségeket, a money market desk létrehozásával kapcsolatos 90 millió eurós költséget, valamint az 500 millió euro összegű óvatossági puffert. Fontos különbséget tenni az 500 millió eurós óvatossági puffer és az 580 millió euro összegű egyéb szétválási költségek között.
- (263) Az egyéb szétválási költségek tekintetében a Bizottság elfogadja, hogy a KRM arra kötelezte a holland államot, hogy az ABN AMRO Holding három részre történő felosztására törekedjen a KRM-ben foglalt irányelveknek megfelelően. Más szóval, a szétválási költségek a holland államot mint a Fortis SA/NV jogutódját terhelő szerződéses kötelezettségből eredtek. Nettó értéken az ABN AMRO N-nek nem lesz jobb a tőkepozíciója a szóban forgó intézkedés miatt, mivel a holland állam által jutott tőkét azonnal felemészítik a szétválási költségek.

- (264) Ez az indoklás azonban nem állja meg a helyét az 500 millió eurós óvatossági különbözet esetében, mivel az államnak nem volt szerződéses kötelezettsége ennek biztosítása. Ha a holland állam nem nyújtotta volna ezt a segítséget, az ABN AMRO N még rosszabb pénzügyi helyzetbe került volna, és például kénytelen lett volna csökkenteni az RWA-t a felszabadított tőkében. Más szóval, a óvatossági különbözet szelektív előny, amely

jávitotta az ABN AMRO N versenyhelyzetét ahhoz a forgatókönyvhöz képest, amelyben az intézkedést nem hajtották volna végre.

- (265) Ennek megfelelően levonható a következtetés, hogy miközben az általános szétválási költségek nem jelennek meg állami támogatást, az 500 millió eurós prudential margin (nevezetesen a B3. intézkedés része) annak minősül. Kiegészítő tőkét biztosít az ABN AMRO N számára, így szelektív előnyt jelent.

*B4. intézkedés: Feltőkésítés a New HBU értékesítésével összefüggő tőkehiány fedezésére és B5. intézkedés: Feltőkésítés az egyesülési költségek fedezésére*

- (266) A Bizottság megállapítja, hogy nem volt szerződéses kötelezettség vagy gazdasági kényszer az FBN és az ABN AMRO N egyesítésére, amikor a holland állam felvásárolta ezeket a vállalatokat. Az ABN AMRO N vagyonkezelő üzletágát korábban valóban integrálták a Fortis Bank SA/NV-be, azonban ez az üzletág nem nélkülözhetetlen a bankok számára, mivel sok más bank kihelelyezi a vagyonkezelési termékeit erre szakosodott külső szolgáltatókhoz. Maga a holland állam volt az, aki 2008. november 21-én úgy döntött, hogy egyesíti az ABN AMRO N-t és az FBN-t, mivel a két bank számára önálló stratégiaként ezt a lehetőséget részesítette előnyben az egyéb szerkezetátalakítási alternatívákkal, nevezetesen egyik vagy mindkét vállalat, illetve főbb leányvállalataik eladásával szemben.
- (267) Az FBN és az ABN AMRO N nem tudták maguk kifizetni az előre fizetendő egyesülési költségeket. A Bizottság megállapítja, hogy a holland állam a nyilvánosság előtt védte meg az egyesítést, kijelentve, hogy „a két bank együtt erősebb, mint külön-külön”<sup>(102)</sup>. Az egyesülésnek valóban nagy előnyöket kell eredményeznie szinergiák (a becslések szerint évente 1,1 milliárd euro adózás előtt) és erősebb versenyhelyzet (például nagyobb piaci részesedés, jobb finanszírozási alap stb.) formájában.
- (268) Az egyesülés előnyeinek kihasználásához az FBN-nek és az ABN AMRO N-nek különféle költségeket kellett viselnie (nevezetesen az egyesülési jogorvoslattal kapcsolatos költségeket, egyesülési költségeket). A holland állam feltőkésítés útján fizette meg ezeket a költségeket (akkor, amikor még nehezen lehetett tőkét szerezni), miközben az FBN és az ABN AMRO N élvezte ennek összes előnyét. Ez tehát egyértelmű előnyt jelent az FBN és az ABN AMRO N számára.

<sup>(102)</sup> „A két bank együtt erősebb, mint külön-külön. Olyan tulajdonságai vannak, amelyek jól kiegészítik egymást. Az ABN AMRO-nak jó lakossági és kkv-knak nyújtott szolgáltatásai, a Fortisnak pedig kiváló belkereskedelmi tulajdonságai vannak. Mivel a Fortis SA/NV eltűnt, mindkét banknak új befektetéseket kellett végrehajtania. Ezeket a befektetéseket jobb egyszer végrehajtani, mint kétszer.” (holland nyelvű eredeti szöveg, a Bizottság fordítása) (forrás: „Vragen over de ingeslagen richting voor de bedrijven en de besluitvorming daartoe, het beloningsbeleid en de toekomstige rol van de Staat in deze bedrijven”, a holland állam által a 2008. november 21-én az FBN és az ABN AMRO N egyesítéséről szóló döntést ismertető sajtóközlemény).

(269) A holland állam szerint az egyesülésnek pozitív nettó jelenértéke van<sup>(103)</sup>. Ugyanakkor, amint azt a 235 – 242 preambulumbekendésekben részletesen ismertetésre került, a B4. és B5. intézkedések más állami támogatási intézkedések folyamatai, és egy nagyobb szerkezetátalakítási terv részét képezik, ezért a MEIP nem vonatkozik rájuk.

(270) Ennek megfelelően levonható a következtetés, hogy a B4. és B5. intézkedések 300 millió euro, illetve 1,2 milliárd euro értékű állami támogatást jelentenek. Szелеktív előnyt biztosítanak az FBN és az ABN AMRO N számára azzal, hogy tőkéhez juttatják őket.

*C. intézkedés: az FBN feltőkésítése*

(271) A C. intézkedés tőkét juttat az FBN-nek, ami lehetővé tette számára, hogy megfeleljen a pénzügyi felügyelet által meghatározott szabályozói minimumkövetelményeknek. Ha a holland állam nem váltotta volna át a Tier 2 tőkét Tier 1 tőkév, az FBN-nek meg kellett volna szüntetnie működését vagy egyéb megoldásokat kellett volna keresnie, például csökkentenie kellett volna az RWA-t, hogy Tier 1 tőkét szabadíthasson fel. Az intézkedésnek köszönhetően végül az FBN-nek több tőkéje lett és erősebb versenyhelyzetbe került, mint a „támogatás nélküli” forgatókönyvben.

(272) A holland állam 1,35 milliárd euro névértékű Tier 2 adósságmegttesítő instrumentumot váltott át ugyanilyen összegű Tier 1 tőkév. Ez az átváltás ugyanolyan készpénzforgalomhoz vezet, mint abban a forgatókönyvben, amelyben az FBN névértéken vásárolta vissza az állam tulajdonában álló Tier 2 instrumentumokat, amit ugyanilyen összegű tőkeemel,és követett. A 250 preambulumbekendéshez hasonló módon a Bizottság elfogadta, hogy a holland állam által elengedett adósságmegttesítő instrumentumok piaci értéke a névérték alatt van. Figyelembe véve a konkurens bankok által a hasonló eszközök esetében alkalmazott leszámítolást, a [135 - 405] millió eurós (vagyis [10 - 30] %-os) leszámítolás indokolt. Más szóval, az FBN közvetetten [135 - 405] millió euróval többet fizetett a holland államnak azzal, hogy hallgatólagosan névértéken vásárolta vissza az instrumentumokat. A támogatás összege ennek megfelelően [0,945 - 1,215] milliárd, és nem 1,35 milliárd euro lenne.

(273) A holland állam állítása, miszerint az intézkedés összhangban van a MEIP-pel, nem fogadható el. Az intézkedés egyéb olyan intézkedések folyamata, amelyeknek az állami támogatás hírnévrontást okozott – a 235 – 242 preambulumbekendésben leírtaknak megfelelően –, ezért tehát a MEIP nem vonatkozik rá.

(274) Ennek megfelelően levonható a következtetés, hogy a C. intézkedés [0,945 - 1,215] milliárd euro összegű állami támogatásnak minősül, mivel többlettőke formájában előnyt biztosít az FBN számára.

<sup>(103)</sup> A holland Számvevőszék jelentése bizonyos megjegyzéseket fűzött az állam által végzett számításokhoz (lásd a következő webes hivatkozást: [http://www.rekenkamer.nl/Actueel/Onderzoeksrapporten/Bronnen/2009/12/Verkoop\\_onderdelen\\_ABN\\_AMRO\\_als\\_EC\\_remedy/Rapport\\_Verkoop\\_onderdelen\\_ABN\\_AMRO\\_als\\_EC\\_remedy](http://www.rekenkamer.nl/Actueel/Onderzoeksrapporten/Bronnen/2009/12/Verkoop_onderdelen_ABN_AMRO_als_EC_remedy/Rapport_Verkoop_onderdelen_ABN_AMRO_als_EC_remedy)).

*D. intézkedés: Készpénzkifizetések más konzorciumi tagoknak*

(275) Ami a többi konzorciumi tag részére történő kifizetéseket illeti, a Bizottság arra a következtetésre jutott, hogy ezek a kifizetések valóban a CSA-ból eredő kötelezettségek részét képezik. A konzorciumi tagok korábban arra számítottak, hogy bizonyos váratlan problémák fognak jelentkezni a szétválás folyamata során, és a KRM tartalmazza az ilyen problémák rendezésére használatos eljárásokat. A Bizottság nem talált bizonyítékot arra, hogy a holland állam által a többi konzorciumi tag részére teljesített kifizetések nettó eszközöknek az ABN AMRO N-re történő további átruházásához vagy a vállalat számára biztosított bármilyen más előnyhöz vezettek.

(276) Ennek megfelelően levonható a következtetés, hogy a D. intézkedés nem minősül állami támogatásnak, mivel az nem az ABN AMRO N, hanem az állam KRM-ben rögzített kötelezettsége volt. Az intézkedés nem járt szelektív előnnyel az ABN AMRO N számára.

*E. intézkedés: Adósságra adott állami garancia a keresztkötelezettségek rendezéséhez*

(277) A Bizottság arra a következtetésre jutott, hogy a keresztkötelezettségek jórészt az ABN AMRO N és anyavállalata, az ABN AMRO (ma RBS NV) szétválásának konkrét körülményeivel függnek össze. A holland cégtörvény szerint a New HBU vevőjeként a Deutsche Bank marad továbbra is felelős az ABN AMRO Bank tartozásaiért, amennyiben ez utóbbi nem teljesíti a kötelezettségeit. A Deutsche Bank ezért kártalanítást szeretne azért a kockázatot, amelyet az ABN AMRO Bank felé vállal. Ha az ABN AMRO N-t nem választották volna le az ABN AMRO Bankról, ezek a keresztkötelezettségek nem jöttek volna létre a New HBU és az ABN AMRO Bank között. A holland állam ezért garanciát nyújt egy olyan keresztkötelezettségre, amely kizárólag az ABN AMRO N különválása miatt keletkezett, és nem nyújt garanciát a New HBU és az ABN AMRO N közötti keresztkötelezettségre.

(278) Ennek megfelelően levonható a következtetés, hogy el lehet fogadni, hogy az E. intézkedés nem képez állami támogatást, mivel az ABN AMRO N leválasztása az ABN AMRO Bankról a holland állam KRM-ben rögzített kötelezettsége.

*6.1.4. Az állami támogatás mértékének meghatározása*

(279) Az ABN AMRO Groupnak (vagyis az egyesülés előtt az FBN-nek és az ABN AMRO N-nek) előnye származott a feltőkésítési támogatásból, amelynek értéke 4,2 milliárd és 5,45 milliárd euro között van. Ez az összeg 2,75 – 3,5 %-nak felel meg az ABN AMRO Group kockázattal súlyozott eszközértékével összehasonlítva.

- (280) A Bizottság megállapítja, hogy az FBN egy rendkívül nagy összegű likviditási támogatást is kapott mind relatív, mind abszolút értelemben.

## 5. táblázat

**Állami támogatás: A feltőkésítési támogatás és likviditási támogatás összefoglaló táblázata***Feltőkésítési támogatás*

(valamennyi összeg milliárd euróban)	Állami támogatás min. összege	Állami támogatás max. összege	Az FBN-ABN AMRO N egyesített jogalany RWA-ja	RWA min. %-a	RWA max. %-a
Z. intézkedés: A holland állam felvásárolja az AA-t az FBN-től	[0 - 2,75]	[0,95 - 3,65]	162,6 <sup>(1)</sup>	[0 - 1,7] %	[0,6 - 2,25] %
B3. intézkedés: Szétválasztási költségek (óvatossági különbözet)	0,5	0,5	149,5 <sup>(2)</sup>	0,33 %	0,33 %
B4. intézkedés: A HBU eladásával összefüggő tőkehiány	0,3	0,3	149,5	0,20 %	0,20 %
B5. intézkedés: Egyesítési költségek	1,2	1,2	149,5	0,80 %	0,80 %
C. intézkedés: Tier 2 ==> Tier 1 átváltás	[0,945 - 1,215]	[0,945 - 1,215]	149,5	[0,63 - 0,82]%	[0,63 - 0,82] %
<b>Feltőkésítési támogatás összesen</b>	<b>4,2</b>	<b>5,45</b>		<b>2,75 %</b>	<b>3,5 %</b>

*Finanszírozási/likviditási támogatás*

Y1. intézkedés: Rövid távú likviditási hitelkeret	45				
Y2. intézkedés: Hosszú távú kölcsönök	7,9				
A holland garanciaprogram keretében garantált új adósságmegtévesztő instrumentum kibocsátása	18,8				
<b>Finanszírozási/likviditási támogatás összesen</b>	71,7 (vagy kettős elszámoláshoz korrigálva 52,9) <sup>(3)</sup>				

<sup>(1)</sup> A két jogalany (nevezetesen az FBN és az ABN AMRO N) egyesített RWA-ja 2008 végén.

<sup>(2)</sup> A két jogalany (nevezetesen az FBN és az ABN AMRO N) egyesített RWA-ja 2009 végén.

<sup>(3)</sup> Az államilag garantált tartozást a 45 milliárd eurós rövid távú hitelkeretből lehívott összegek visszafizetésére használták fel. Más szóval, az említett két intézkedés nem egy időben került végrehajtásra, hanem egyik követte a másikat. A kettős elszámoláshoz szükséges korrekció figyelembe veszi ezt.

**6.2. A különböző támogatási intézkedések összeegyeztethetősége**

- (281) A Szerződés 107. cikke (3) bekezdésének b) pontja felhatalmazza a Bizottságot, hogy a belső piaccal összeegyeztethetőnek nyilvánítson egy támogatást, ha annak célja „egy tagállam gazdaságában bekövetkezett komoly zavar megszüntetése”. A holland gazdaság vonatkozásában a komoly zavar kockázatát megerősítették a holland állam által a pénzügyi válság leküzdésére hozott intézkedések – mint például a garanciaprogram – különféle bizottsági jóváhagyásaiban.

- (282) Ebben a tekintetben ugyanakkor fontos kiemelni, hogy az Elsőfokú Bíróság hangsúlyozta, hogy a Szerződés 107. cikke (3) bekezdésének b) pontját megszorítóan kell alkalmazni úgy<sup>(104)</sup>, hogy a gazdasági zavar a tagállam teljes területét érintse, és ne csupán regionális méretű legyen. A Bizottság megjegyzi, hogy az ABN AMRO N és az FBN vezető hollandiai bankok, amelyek országos fiókhálózattal, valamint a holland lakossági és kkv-*knak* nyújtott banki szolgáltatások piacának széles szegmenseiben magas piaci pozícióval rendelkeznek. Figyelembe véve a pénzügyi és gazdasági világválságból való kilábalást körülvevő különféle bizonytalanságokat, ezeknek a bankoknak a megszűnése komoly zavart idézne elő a holland gazdaságban, ezért a holland kormány által nyújtott támogatás értékelhető a Szerződés 107. cikke (3) bekezdésének b) pontja szerint.
- (283) A Bizottság további részleteket határozott meg a konkrét intézkedések összeegyeztethetőségére vonatkozóan a bankokról szóló közleményében, a feltőkésítésről szóló közleményében és az értékvesztett eszközökről szóló közleményében, illetve a szükséges szerkezetátalakítás tekintetében a szerkezetátalakításról szóló közleményében.
- (284) Az egyes intézkedéseket külön-külön kell megvizsgálni a Bizottság vonatkozó közleményével szemben. A tőkeátvételi eszköz nem terjed ki az értékvesztett eszközökre, és *de facto* egy feltőkésítési intézkedést kiváltó intézkedésnek minősül. Az értékvesztett eszközökről szóló bizottsági közlemény mögött álló általános elveknek ugyanakkor érvényesnek kell lennie a tőkeátvételi eszköz esetében is, hogy összhangban legyen a belső piaccal. Az azonos versenyfeltételek fenntartása érdekében a Bizottságnak ellenőriznie kellett, hogy a CRI-t nem használják-e arra, hogy a portfólión várható veszteségeket az államra hárítsák. Az A. intézkedésnek megfelelő kilépési ösztönzőket is kell tartalmaznia, és abban az esetben, ha a gazdasági helyzet romlana, az ABN AMRO N-nek bizonyos veszteségeket egy vertikális szeleten keresztül kell elkönyvelnie. A likviditási intézkedéseket (Y1. és Y2. intézkedéseket) a bankokról szóló közleményben foglaltakhoz, míg a feltőkésítési intézkedéseket (konkrétabban a Z., B4. és B5. intézkedéseket, valamint a B3. és C. intézkedések részét képező, 500 millió eurós óvatossági különbözetet) a feltőkésítésről szóló közleményben foglaltakhoz képest kell megítélni.
- 6.2.1. Az Y1. és Y2. intézkedések összeegyeztethetősége a bankokról szóló közlemény értelmében
- (285) A bankokról szóló közleményben foglaltaknak való megfelelés érdekében az Y1. és Y2. intézkedéseknek jól célzottaknak, arányosaknak, valamint olyannak kell lennie, hogy el lehessen kerülni az indokolatlan versenytorzulást.
- (286) A Bizottság megismétli a 2009. április 8-i határozat (51) preambulumbekkezdésében szereplő következtetést, miszerint az FBN és a likviditási gondokkal küszködő anyavállalata, a Fortis SA/NV közötti összes kapcsolat megszüntetésére irányuló intézkedésre azért volt szükség, hogy az FBN-t meg lehessen óvni anyavállalata akkori akut nehézségeitől. Ennek megfelelően az intézkedések jól célzottaknak minősülnek ahhoz, hogy az FBN megmentését meg lehessen valósítani.
- (287) Az Y1. és Y2. intézkedéseknek szintén arányosnak kell lennie, és feleslegesen nem torzíthatják a versenyt. Ebben a tekintetben a Bizottságnak kedvező véleménye van a holland állam által kidolgozott árképzési rendszerre, amelynek az volt a célja, hogy a garanciaprogrammal azonos versenyfeltételeket teremtsen (lásd a 169 preambulumbekkezdést). A garanciaprogramokat illetően a Bizottság következetesen arra kérte a tagállamokat, hogy legalább 50 bázispont értékű felárat számoljanak fel a három hónapnál hosszabb (de legfeljebb 12 hónapos) garanciáért. A Bizottság megállapította, hogy a holland állam nem kért következetesen EURIBOR + 50 bázispont értékű felárat a három hónapnál hosszabb kölcsönökért. A Bizottság ezért csak azzal a feltétellel tudja az Y1. intézkedést összeegyeztethetőnek nyilvánítani a belső piaccal, ha 18,2 millió euro összegű korrekciós kifizetéssel biztosítják, hogy a három hónapnál hosszabb lejáratú kölcsönökért ténylegesen EURIBOR + 50 bázispont értékű díjat fizetnek. A Bizottság kedvezően ítéli meg, hogy 2009 júniusáig valamennyi likviditási hitelt visszafizették és megszüntették.
- (288) Az Y2. intézkedés vonatkozásában a Bizottság megállapítja, hogy mivel a holland állam nem módosította a hitelek kamatát és lejáratát, az FBN viszonylag olcsón jutott hitelhez, aminek versenytorzító hatása lehetett. A Bizottság ezért csak abban az esetben nyilváníthatja az intézkedést összeegyeztethetőnek a bankokról szóló közleménnyel, ha e határozatban a későbbiekben meghatározott feltételek, konkrétabban a versenytorzulást csökkentő intézkedés megfelelően bevezetésre kerülnek.
- 6.2.2. A Z., B3. (nevezetesen 500 millió euro), B4., B5 és C. intézkedések összeegyeztethetősége a feltőkésítésről szóló közlemény szerint
- (289) A Bizottság azt a következtetést vonta le, hogy az érintett intézkedéseket egy valós szükséglet kielégítése érdekében vezették be, és azok feltétlenül szükségesek voltak az érintett vállalatok életképességének maradéktalan helyreállításához.
- (290) A díjazást illetően a Bizottság megállapította, hogy az állam már az FBN törzsrészevényeinek 100 %-át (és közvetetten az ABN AMRO N 100 %-át) birtokolja. Valamennyi említett intézkedés elengedhetetlen volt ahhoz, hogy ennek az üzletrésznek az értékét meg lehessen őrizni.
- (291) Az ABN AMRO Group körülbelül [...] %-os RoE-t fog elérni 2013-ban, ami arra utal, hogy az állami beavatkozásoknak köszönhetően egy életképes és nyereséges vállalat jött létre.

<sup>(104)</sup> Lásd a T-132/96. és T-143/96. sz., *Freistaat Sachsen and Volkswagen AG kontra Bizottság* egyesített ügyekben hozott ítélet (EBHT 1999., II-3663. o.) 167. pontját.

(292) Az ABN AMRO Group valamennyi rendelkezésre álló értékelése jóval meghaladja a Z., B3., B4., B5. és C. intézkedésekben biztosított támogatás összegét (nevezetesen 4,2 milliárd euro és 5,45 milliárd euro közötti összeget). Az állam tehát megfelelő ellentételezést fog kapni az ABN AMRO N-nek és az FBN-nek nyújtott támogatásért<sup>(105)</sup>.

(293) Tekintettel a fentiekre, a Bizottság arra a következtetésre jutott, hogy a Z., B3., B4., B5. és C. intézkedések összegegyeztetetők a feltőkésítésről szóló közleménnyel, ha az e határozat későbbi részében megadott feltételek bevezetésére megfelelően sor kerül.

*6.2.3. A tőkeátvételi eszköz összegegyeztetetősége az értékvesztett eszközökről szóló közleményben meghatározott elvekkel*

(294) A Bizottság tudomásul veszi, hogy a holland állam által bevezetett tőkeátvételi eszköz különbözik az egyéb esetekben értékelt hagyományos értékvesztett intézkedésektől. Míg az értékvesztett eszközökről szóló többi intézkedésnek az volt a célja, hogy a bankokat megsza- badítsa az értékvesztett eszközöktől, a CRI által védett portfólió egy hagyományos holland jelzálog-portfólió, amelynek teljesítményétől sem az ABN AMRO N, sem a külső szakértők nem várták, hogy jelentős mértékben romlani fog.

(295) A Bizottság megállapítja, hogy az ABN AMRO N hagyományos feltőkésítése nem volt megfelelő a holland állam számára, mivel a vállalat az adott időpontban nem volt különálló jogalany, és a holland állam nem lett volna olyan helyzetben, hogy elkülönítse a tőke-hozzájárulását, ami hátrányos következményekkel járt volna különösen a kényszerhelyzeti forgatókönyvekben. Ezen túlmenően, magán tőkeátvételi eszközök bevonására nem volt lehetőség tekintettel az ügylet nagyságára, valamint az ABN AMRO Bank NV, az ABN AMRO N anyavállalata és az ABN AMRO Z szétválasztásával kapcsolatos összetett tényezőkre.

(296) Tekintettel ezekre a konkrét körülményekre, a Bizottság elfogadja, hogy a CRI a hagyományos tőkeemelés alternatívája, és nem a toxikus eszközök elleni védelem, ezért szükséges és megfelelően célzott intézkedés az ABN AMRO Z konkrét tőkeproblémájának megoldásához.

(297) Annak ellenére, hogy az intézkedés elsősorban egy feltőkésítést kiváltó intézkedés, összhangban kell lennie az egyéb tőkeátvételi programokkal, hogy meg lehessen védeni a belső piacot a 284 preambulumbekzdésben foglaltaknak megfelelően.

(298) A Bizottság arra a következtetésre jutott, hogy a holland állam elegendő bizonyítékot szolgáltatott arra, hogy az értékelésnek megfelelően az ABN AMRO N vagy jogutóda viselni fogja a várható veszteségeket. A piaci adatok (különösen a hitelminősítési jelentések), a historikus adatok és az ABN AMRO N által a közelmúltban

szolgáltatott bizonyítékok azt mutatják, hogy az évi 20 bázispontos első veszteségrészletnek elegendőnek kell lennie a várható veszteségek fedezésére.

(299) Az ABN AMRO N által fizetett díjazás összege nem alacsonyabb az értékvesztett eszközökről szóló közleményben és a feltőkésítésről szóló közleményben kértnél. A díjazás magába foglalja, hogy az ABN AMRO N 10 %-ot fizet az RWA csökkenésének eredményeként az ügyletben átvitt tőke után. Ez a díj kedvező a feltőkésítésről szóló közlemény (27) pontjában meghatározott minimális díjakhoz képest. Figyelembe véve a viszonylag magas összegű díjazást, az 5 %-os vertikális szelet és a visszakövetelési mechanizmusok úgy tekinthetők, hogy összhangban vannak az értékvesztett eszközökről szóló közlemény (24) pontjával és 15 lábjegyzetével.

(300) Az A. intézkedés megfelelő kilépési ösztönzőket is tartalmaz. A 107 preambulumbekzdésben ismertetett vételi opciók arra utalnak, hogy az ABN AMRO N (ma ABN AMRO Group) könnyen meg tudja szüntetni az intézkedést. Ezen túlmenően, az árképzés biztosítja, hogy az idő múlásával az intézkedés egyre inkább drágul. A szerződéses feltételek arra utalnak, hogy az árazás nem lesz kiigazítva, amikor az ABN AMRO Group elkezdte kiszámítani a Bazel II szerinti tőkekövetelményeket. A kiigazítás elmaradása csökkenteni fogja az intézkedés tőkeátvételi hatását, miközben a kezességvállalási díj nem fog csökkenni. Ezenfelül, az első veszteségrészlet a portfólió eredeti értékének százalékában van kiszámítva, így a kintlévő portfólió (vagyis a többek között a visszafizetésekkel korrigált eredeti portfólió) százalékában megadott első veszteségrészlet összege az idő múlásával fokozatosan emelkedni fog.

(301) Tekintettel a CRI jellemzőire, a 2009. decemberi szerkezetátalakítási tervre, valamint az e határozat 2.3. fejezetében ismertetett módosított 2010. novemberi szerkezetátalakítási tervre, a Bizottság az A. intézkedést összegegyeztetetőknek tartja az értékvesztett eszközökről szóló közlemény általános elveivel, valamint a belső piac 284 preambulumbekzdésben ismertetett elveivel.

(302) Az a tény, hogy az ABN AMRO lehívta a CRI-t nem sokkal azután, hogy bevezette a Bazel II követelményeket, utólagosan megerősíti a (294) – (301) preambulumbekzdésekben végzett elemzést.

**6.3. A támogatás, a 2009. decemberi szerkezetátalakítási terv és a módosított 2010. novemberi szerkezetátalakítási terv értékelése a szerkezetátalakításról szóló közlemény szerint**

(303) Figyelembe véve a támogatás előző bekezdésekben ismertetett összegét és célját, valamint különösen azt a tény, hogy a feltőkésítési támogatás meghaladja az RWA 2 %-át, a Bizottság úgy véli, hogy mélyreható szerkezetátalakításra van szükség a szerkezetátalakításról szóló közlemény (4) pontjának megfelelően.

<sup>(105)</sup> Az említett értékelés nem vonja maga után azt, hogy az állam ellentételezést fog kapni a 2008. október 3-án az FBN és az ABN AMRO N felvásárlásáért fizetett összegekért is, amelyeket e határozat nem támogatásként vesz figyelembe.

## 6.3.1. Életképesség

- (304) Egy szerkezetátalakítási tervnek bizonyítania kell, hogy a bank stratégiája koherens koncepción alapul, továbbá meg kell mutatnia, hogy a bank állami támogatás igénybevétele nélkül állította helyre hosszú távú életképességét.
- (305) Amint azt a Bizottság a 2010. február 5-i határozatban megállapította, az FBN és az ABN AMRO N üzleti modellje nem támaszkodott túlzott kockázatvállalásra és nem fenntartható hitelezési gyakorlatokra. Az anyavállalataiktól való különválás következtében azonban a két jogalany sebezhető és felkészületlen maradt bizonyos kulcsfontosságú területeken. Anyavállalata feldarabolása után az ABN AMRO N nem igazán jutott el a nagyobb vállalatokhoz, megszűnt a nemzetközi hálózata, és híján volt egy sor termék- és IT-képességnek. Az FBN-t szintén súlyosan érintette az anyavállalatától való elszakadás, finanszírozása pedig erősen függött a nagykereskedelmi piacoktól. Az ABN AMRO Group 2009. decemberi szerkezetátalakítási terve (valamint a módosított 2010. novemberi szerkezetátalakítási terve) azt mutatja, hogy az ABN AMRO N és az FBN egyesülés jelentősen csökkent a két vállalatot külön-külön jellemző gyengeségeket. Az FBN és az ABN AMRO N egyesítése segített az említett problémák némelyikének enyhítésében. Az ABN AMRO N nagy lakossági és magánbanki üzletága nagyszámú betéttel rendelkezett, ami az egyesített csoport finanszírozási profiljának javulását eredményezte. Az FBN megoldotta az ABN AMRO N nemzetközi hálózattal kapcsolatos problémájának egy részét, és a két csoport együtt jobban tudta rendezni például az IT-vel kapcsolatos nehézségeket (nevezetesen, nem kellett külön-külön újrápíteniük egy IT-platfomot és egyéb támogatási eszközöket).
- (306) A pénzügyi előrejelzések szerint a szerkezetátalakítási időszak végén az egyesített vállalatnak képesnek kell lennie fedezni a költségeit és körülbelül [...] %-os megfelelő sajáttőke-arányos nyereséget kell tudnia elérni. A vállalat még stresszforgatókönyv szerint is nyereséges marad, miközben tőkemegfelelési mutatói a szabályozói minimális küszöbértékek felett maradnak. A vállalat tőkepufferje tehát látszólag kellően magas ahhoz – az állam többszöri beavatkozása után –, hogy átvészelve a jövőbeli kedvezőtlen körülményeket anélkül, hogy újra az államhoz fordulna.
- (307) A 2008. második félévi és a 2009. első félévi adatai azt mutatták, hogy a megfelelően magas nettó kamatbevétel elérése kulcsfontosságú egy maradéktalanul életképes vállalat létrehozásához. Ennek megfelelően a 2009. decemberi szerkezetátalakítási terv és a módosított 2010. novemberi szerkezetátalakítási terv csak azzal a feltétellel nyilvánítható összegegyeztethetőnek a szerkezetátalakításról szóló közleményben az életképességre vonatkozóan előírt követelményekkel, ha az ABN AMRO Group arra törekszik, hogy realizálja 2010. novemberi szerkezetátalakítási tervben meghatározott, módosított nettó kamatbevételeket. Az ABN AMRO

Groupnak rendszeresen – legalább negyedévente – jelentést kell benyújtania a Bizottsághoz a fejleményekről. Amennyiben az ABN AMRO Group eltéréseket állapít meg az említett előrejelzésekhez képest, azonnal korrekciós lépéseket kell tennie.

- (308) A szerkezetátalakítási tervnek előirányzatokat kell tartalmaznia a szükséges lebontásban, továbbá a szerkezetátalakításhoz meg kell szüntetni azokat a tevékenységeket, amelyek strukturális szempontból középtávon veszteségesek maradnának<sup>(106)</sup>. A 2010. február 5-i határozat (120) preambulumbekzdésében a Bizottság kétségbe vonta, hogy a Prime Fund Solutions divízió – amely 2008-ban a Madoff-üggyel összefüggő jelentős veszteségről számolt be – életképességgel kapcsolatos problémáit megfelelően kezelték. Azzal, hogy a PFS-t eladták a Credit Suisse-nek (lásd még a 74 preambulumbekzdésben), ez a kérdés megoldódott. A divízió szintű részletes előirányzatok azt mutatják, hogy valamennyi divízió pozitívan járul hozzá az eredményekhez alapesetben és stresszhelyzetben egyaránt. A Bizottság ezért levonhatja a következtetést, hogy nincs más olyan divízió, amelynek strukturális nyereségségi problémái lennének, és – e következtetés fényében – nincs szükség további értékesítésekre a vállalat életképességének javításához.

## 6.3.2. Tehermegosztás/szükséges minimális szint

- (309) A szerkezetátalakítási tervből egyértelműen ki kell derülnie annak, hogy a támogatás a szükséges minimális szintre korlátozódott. A szerkezetátalakítással összefüggő költségeket nem csak az államnak, hanem a lehető legnagyobb mértékben a bankba befektető feleknek is viselnie kell. Más szóval, a banknak és tőketulajdonosainak a lehető legnagyobb mértékben, saját erőforrásaikkal hozzá kell járulniuk a szerkezetátalakításhoz. A szerkezetátalakítási támogatásnak az életképesség helyreállításához szükséges költségek fedezésére kell korlátozódnia. Ennek megfelelően a vállalkozásoknak nem szabad olyan mértékben állami forrásokat juttatni, hogy a szerkezetátalakítási folyamathoz nem kapcsolódó, piactorzító tevékenységeket, például felvásárlásokat finanszírozzanak<sup>(107)</sup>.
- (310) A szerkezetátalakításról szóló közlemény ismételt felhívja a figyelmet arra, hogy felvásárlási tilalomra van szükség annak érdekében, hogy a támogatásokat a szükséges minimális szintre lehessen korlátozni. A szerkezetátalakítási szóló közlemény (23) pontja kifejezetten megemlíti, hogy „a vállalkozásoknak nem szabad olyan

<sup>(106)</sup> Lásd még a szerkezetátalakításról szóló közlemény (12) pontját.

<sup>(107)</sup> Lásd T-17/03. sz., Schmitz-Gotha Fahrzeugwerke GmbH kontra Bizottság ügy (EBHT 2006., II-1139. o.).

mértékben állami forrásokat juttatni, hogy a szerkezetátalakítási folyamathoz nem kapcsolódó, piactorzító tevékenységeket finanszírozhasanak. Nem finanszírozható állami támogatásból pl. más vállalkozásban történő részsedésvásárlás vagy új beruházás, kivéve, ha ez a vállalkozás életképességének helyreállításához szükséges”.

(311) A szerkezetátalakításról szóló közlemény felvásárlási tilalmat is kapcsol a verseny torzulásához. A (39) és (40) pontban a közlemény kimondja, hogy „az állami támogatás nem használható a közpénzekből folyósított támogatásban nem részesülő versenytársak károsítására”, valamint hogy „a bankok nem fordíthatják az állami támogatást versenytársak felvásárlására. Ez az előírás legalább három évig alkalmazandó, de a támogatás mértékétől, vonatkozásától és időtartamától függően meghosszabbítható a szerkezetátalakítási időszak egészére”.

(312) A szerkezetátalakításról szóló közlemény (40) pontjával összhangban a támogatás azzal a feltétellel nyilvánítható összegegyeztethetőnek, hogy az ABN AMRO Group szigorúan betartja a felvásárlási tilalmat<sup>(108)</sup> az e határozat dátumát követő három éven keresztül. A felvásárlási tilalom időtartamát meg kell hosszabbítani, ha a holland államnak három év elteltével is 50 %-nál nagyobb részsedése lesz az ABN AMRO Groupban. A felvásárlási tilalom időtartama azonban nem haladhatja meg az öt évet. Noha a támogatás egy részét már visszafizették, egyes intézkedésekhez (különösen a Z. és a C. intézkedésekhez) kapcsolódó támogatásokat a bank nem tud visszafizetni a juttatásuk formája miatt (azaz amiatt, hogy ezek nem hibrid adósságmegtévesztő instrumentumok). Az állami tulajdon megszűnése támpontot jelent annak az időpontnak a becsléséhez, amikor a támogatásból származó előny megszűnik.

(313) A Bizottság megállapítja, hogy a 2009. decemberi szerkezetátalakítási terv (kiegészülve a 2010. március 23-i legrosszabb forgatókönyv szerinti pénzügyi előirányzatokkal) már utalt arra, hogy az ABN AMRO Group életképes vállalkozás lett, amelynek tisztességes saját-tőke-arányos nyereséget kell realizálnia, sőt elvárható tőle, hogy még rosszabb gazdasági körülmények között is tisztességes nyereséget érjen el. A módosított 2010. novemberi szerkezetátalakítási terv megerősítette ezt az elemzést. Az életképesség helyreállítása nem a felvásárlásoktól függ. A felvásárlási tilalom ezért nem akadályozza az életképesség helyreállítását.

<sup>(108)</sup> Ha a bankok rossz hitelekkel szembesülnek a hitelportfóliójukban, akkor az ilyen hitelek szerkezetátalakításához néha olyan megoldásokra van szükség, mint például az adósság átváltása saját tőkévé. Ezek a helyzetek szokásos banki gyakorlatnak minősülnek, és nem vonatkozik rájuk a felvásárlási tilalom.

(314) A Bizottság véleménye szerint a szerkezetátalakításról szóló közlemény (26) pontja értelmében elkerülhetetlen a hibrid eszközök utáni osztalékfizetés és a hibrid eszközök vételére vonatkozó tilalom<sup>(109)</sup>. A szerkezetátalakítási kontextusban a saját pénzeszközök teljes összegét csökkentő intézkedések nem összegegyeztetethetők a tehermegosztásra és a szükséges minimális mértékre vonatkozó követelmény célkitűzésével.

(315) A szerkezetátalakításról szóló közlemény (26) pontja szerint „a bankok nem használhatják az állami támogatást a saját pénzeszközök (tőke és alárendelt kölcsön) ellentételezésére, ha ezek a tevékenységek nem termelnek elegendő nyereséget”. Az ABN AMRO Group 2009. decemberi szerkezetátalakítási tervének (és a módosított 2010. novemberi szerkezetátalakítási tervnek) részletes értékelése nyomán a Bizottság azt a következtetést vonja le, hogy körülbelül két éven belül az ABN AMRO Groupnak helyre kell állítania az életképességét, amit körülbelül [...] %-os elfogadható RoE-vel kell bizonyítania 2012-ben, illetve 2013-ban. Ezt figyelembe véve, a hibrid eszközök osztalékszervevényeinek és a hibrid eszközök vásárlásának két évig tartó tilalma<sup>(110)</sup> látszólag megfelelő tehermegosztást biztosít a vállalat tőketulajdonosi részéről<sup>(111)</sup>. A támogatás tehát csak azzal a feltétellel tekinthető összegegyeztethetőnek, ha a határozat operatív részének 8. cikkében részletesen leírt, a hibrid eszközök osztalékszervevényeire és vételére vonatkozó

<sup>(109)</sup> A Bizottság egyetlen kivételt fogadott el. Az FBN hibrid instrumentumainak egyikét az ún. FCC-instrumentumot (FCC instrumentum: 87,5 millió euro, 6,25 % nem kumulatív, szavazati jogot nem biztosító örökös A. osztályú I. sorozatú elsőbbségi részvény, amelyet a Fortis Capital Company Ltd bocsátott ki) akkor bocsátották ki, amikor a Fortis SA/NV még egyetlen integrált csoport volt, és a kibocsátási tájékoztató egyértelműen kikötötte, hogy az instrumentumok osztalékszervevényeit is a Fortis SA/NV (új néven Ageas) által fizetett osztalékok keletkeztetik. Miután a pénzügyi felügyelet tudomást szerzett erről a helyzetről, azt a következtetést vonta le, hogy az FBN elveszítette a döntéshozatali képességét az instrumentumokhoz kapcsolódó osztalékszervevények fizetéséről, és ezért az instrumentum a továbbiakban nem minősül Tier 1 tőkének. A pénzügyi felügyelet azzal érvelt, hogy az ABN AMRO Group – amelynek osztalékszervevényeit az egyesülés után az FCC-instrumentum elhagyta, tehát *de facto* az ABN AMRO Group az adott instrumentum osztalékszervevényeivel kapcsolatos döntéshozatali képességét is elvesztette – egy másik Tier 1 tőkeeszköze sem minősül a továbbiakban Tier 1-nek. A Tier 1 tőke esetleges elvesztéséből eredő, életképességgel kapcsolatos érveket, valamint a szétválás konkrét körülményeit figyelembe véve a Bizottság elfogadja, hogy az FCC-instrumentum mentesüljön a hibrid eszközök vételére vonatkozó tilalom alól.

<sup>(110)</sup> Gyakorlati okokból a Bizottság elfogadja, hogy a hibrid eszközök osztalékszervevényeire és vételére vonatkozó tilalom időszaka 2011. március 10-én (azaz az utolsó kényszerített osztalékszervevény után) kezdődjön és 2013. március 10-ével bezárólag érjen véget.

<sup>(111)</sup> A Bizottság tisztában van azzal, hogy az ABN AMRO Group által az államnak – kizárólagos tulajdonosának – fizetett osztalékok hibrid osztalékszervevényeket keletkeztethetnek. A Bizottság szeretné elkerülni azt a helyzetet, amelyben az ABN AMRO Group csekély mértékű osztalékot fizet az államnak azért, hogy megkerülje a hibrid osztalékszervevényre vonatkozó tilalmat. A Bizottság nem ellenzi nagy összegű, legalább 100 millió euro osztalék kifizetését az állam részére még úgy sem, hogy ennek bizonyos következményei a hibrid osztalékszervevényekre, ugyanis a nagy mértékű osztalék az életképesség helyreállítását sejteti, valamint ellenőrzés alatt tartja az esetleges többlettőkét is, ami segít a verseny indokolatlan torzulásának korlátozásában.



kétéves tilalom bevezetésére kerül. Ennek a tilalomnak az FBNH elsőbbségi részvényeire is vonatkoznia kell annak érdekében, hogy a Bizottság által a 2010. február 5-i határozat (130) preambulumbekzdésében kifejezett kétely megszűnhessen.

- (316) Más esetekben a tehermegosztásra vonatkozó intézkedésekre azért is szükség van, hogy biztosítani lehessen, a megmentett bankok kellő felelősséget viselnek múltbeli magatartásuk következményeiért, és így megfelelő ösztönzőket teremtenek saját és mások jövőbeli magatartásához. Ez a tényező nem annyira lényeges ebben az esetben, mivel a vállalat problémái jórészt a korábbi anyavállalathoz, a Fortis SA/NV-hez kapcsolódtak (lásd a 6.3.3 „A versenytorzulást korlátozó intézkedések” pontban). Ennek megfelelően az is elfogadható, hogy a tehermegosztás szempontjából nincsenek kiemelkedő értékesítések a PFS és az Intertrust eladásán kívül, amely vállalatok együttesen a teljes működési bevétel [...] %-át, illetve az RWA [...] %-át biztosították.

### 6.3.3. A versenytorzulást korlátozó intézkedések

- (317) A versenytorzulás korlátozásához szükséges intézkedések tekintetében a szóban forgó eset néhány atipikus sajátos mutatót mutat.
- (318) A szerkezetátalakításról szóló közlemény (28) pontja megjelöli a versenytorzulásnak azt a típusát, amely akkor fordulhat elő, ha az egész rendszerre kiterjedő válság idején állami támogatást nyújtanak a pénzügyi stabilitás támogatás érdekében: „Ha a bankok termékeik és szolgáltatásaik teljesítménye tekintetében versenyben állnak egymással, a túlzott kockázatot vállalók, illetve fenntarthatatlan üzleti modell alkalmazók végezetül csökkenő piaci részesedéssel szembesülnek, és esetleg ki kell lépniük a piacról, míg a hatékonyabb versenytársak részesedése növekszik, vagy új belépőként jelennek meg az érintett piacon. Az állami támogatás eredményeképpen fennmarad a túlzott kockázatvállalás és fenntarthatatlan üzleti modellek okozta versenytorzulás, mivel a támogatás mesterségesen fenntartja a kedvezményezettek piaci hatalmát. Ily módon erkölcsi kockázatot jelent a kedvezményezettek számára, és gyengíti a támogatásban nem részesülőök versenyzési, befektetési és innovációs kedvét”.
- (319) Amint azt a 2008. december 3-i határozat részletezi, a Fortis SA/NV és a Fortis Bank SA/NV nehézségei a túlzott kockázatvállalásból következtek: (i) A Fortis Bank SA/NV nagy összegeket fektetett be strukturált hitelekbe, és (ii) a Fortis SA/NV úgy döntött, hogy rendkívül magas áron felvásárolja az ABN AMRO N-t. Az ilyen bankoknak nyújtott támogatás engedélyezéséhez a Bizottság a kedvezményezett piaci jelenlétének jelentős csökkenését írja elő. Ebben a tekintetben a Bizottság megállapítja, hogy a Fortis SA/NV-t négy részre osztották fel: a belgiumi és a nemzetközi biztosítási eszközök még mindig a tőzsdén jegyzett Fortis SA/NV részét képezi (amelyet a Fortis SA/NV összeomlása után átkereszteltek Ageasra); a Fortis Bank SA/NV-t és a BGL-t felvásárolta a

BNP Paribas; a holland állam felvásárolta az FBN-t (beleértve az ABN AMRO N-t is); és a holland állam felvásárolta a hollandiai biztosítási tevékenységeket is<sup>(112)</sup>. Más szóval, a Fortis SA/NV-t kisebb egységekre osztották fel, és magát a Fortis Bank SA/NV-t két részre választották szét<sup>(113)</sup>.

- (320) A Bizottság megállapítja, hogy az FBN és az ABN AMRO N javára hozott, ebben a határozatban vizsgált intézkedéseknek sajátos jellemzőik vannak, és ezek különböznek a szerkezetátalakítás egyéb olyan eseteitől, amelyekkel a jelenlegi válság ideje alatt foglalkoznia kellett, beleértve a Fortis Bank SA/NV és a Fortis SA/NV esetét is. Ebben az esetben az FBN-nek és az ABN AMRO N-nek elsősorban nem azért van szüksége állami támogatásra, mert hibás vállalatirányítási döntéseket hoztak. Az állami támogatás szükségessége nem a befektetéseikben vagy hitelezési politikájukban felhalmozódott túlzott kockázatvállalásból vagy fenntarthatatlan árpoltika alkalmazásából erednek. Hasonlóképpen, a Fortis SA/NV és a Fortis Bank SA/NV nehézségeit nem a lakossági, magánbanki vagy kereskedelmi banki tevékenységekben alkalmazott kockázatos hitelezés vagy árképzési politika okozta, mert ezek pont hogy nyereségesek voltak. Következésképpen, a Bizottság úgy véli, hogy az FBN-nek és az ABN AMRO N-nek nyújtott támogatás sokkal kevésbé versenytorzító hatású, mint a túlzott kockázatvállalást felhalmozó pénzintézetek számára jóváhagyott támogatás. Ennek megfelelően a Bizottság úgy véli, hogy további értékesítésekre nincs szükség.
- (321) Ugyanakkor biztosítani kell, hogy az FBN és az ABN AMRO N az állami támogatást nem a versenytársak kárára, például fenntarthatatlan árpoltika bevezetésére vagy más pénzintézetek felvásárlására használja. Ha ez történe, akkor a támogatás „gyengítené a támogatásban nem részesülőök versenyzési, befektetési és innovációs kedvét”, valamint aláásná „a határokon átnyúló tevékenységek folytatását célzó ösztönzőket” azzal, hogy elriasztja a vállalatokat a holland piacra való belépéstől.
- (322) Az állami támogatás tehát csak abban az esetben nyilvánítható összeegyeztethetőnek, ha olyan megfelelő intézkedéseket léptetnek életbe, amelyek biztosítják, hogy az állami támogatást nem használják olyan versenytársak kárára, akik közül némelyek nem kaptak hasonló állami támogatást. Az állami támogatást kapó bankok és a támogatásban nem részesülő bankok között azonos versenyfeltételeket kell fenntartani. Meg kell akadályozni továbbá azt is, hogy az állami támogatás gyengítse a

<sup>(112)</sup> A két utóbbi vállalkozást külön jogalanyként irányítják, és a holland állam 2008 novemberében bejelentette, hogy nem fogja egyesíteni őket.

<sup>(113)</sup> 2008. december 3-i és 2009. május 12-i határozataiban a Bizottság ennek alapján, illetve egyéb kötelezettségvállalásokat figyelembe véve megállapította, hogy megfelelő intézkedéseket hoztak a Fortis SA/NV-nek és a Fortis Bank SA/NV-nek nyújtott támogatás által előidézett versenytorzulás korlátozására.

támogatásban nem részesülők versenyzési, befektetési és innovációs kedvét, valamint azt, hogy olyan belépési korlátok jöjjenek létre, amelyek alááshatják a határokon átnyúló tevékenységek folytatását.

- (323) A szerkezetátalakításról szóló közlemény rendelkezik arról, hogy az ilyen korlátozások jellege és formája a támogatás összegétől, a támogatásnyújtás feltételeitől és körülményeitől, valamint annak a piacnak vagy azoknak a piacoknak a sajátosságaitól függ, amelyen vagy amelyeken a kedvezményezett bank a tevékenységét fogja végezni. A támogatás összegét a 6.1.3 „A támogatás mértékének meghatározása” pont tartalmazza. A támogatásnyújtás sajátos feltételeinek és körülményeinek részletes tárgyalása e szakasz elején olvasható. A szerkezetátalakításról szóló közlemény (32) pontjában említetteknek megfelelően szerepet játszik a bank mérete és az adott piacon vagy piacokon betöltött viszonylagos jelentősége. Ha az átalakított szerkezetű banknak korlátozott a megmaradt piaci jelenléte, akkor kevésbé valószínű, hogy további intézkedésekre van szükség. Ennek megfelelően a támogatás összegegyeztethetővé nyilvánításának feltételei elsősorban a lakossági és magánbanki tevékenységekhez kapcsolódnak, mivel a New HBU értékesítésével a vállalat már lényegesen csökkentette a jelenlétét a kereskedelmi banki tevékenységek piacán.
- (324) A támogatás abban az esetben nyilvánítható a szerkezetátalakításról szóló közleménnyel összegegyeztethetőnek, ha az ABN AMRO Group végrehajtja a (325) – (329) pontokban leírt intézkedéseket.
- (325) A lakossági és a magánbanki szolgáltatások területén a támogatás azzal a feltétellel nyilvánítható összegegyeztethetőnek, ha az ABN AMRO Group nem lesz árdiktáló helyzetben a szabványosított megtakarítási és jelzálogtermékek területén. A szerkezetátalakítási terv (44) pontjával összhangban, az ABN AMRO Group nem kínálhat olyan árfeltételeket, amelyekkel a támogatásban nem részesülők versenytársai nem biztosíthatnak.
- (326) Mivel előfordulhat, hogy az árdiktálás tilalma kevésbé eredményes a sok nem szabványosított terméket kínáló szegmensekben, mint például Hollandiában a magánbanki szolgáltatásokban, ahol konkrét panaszt nyújtottak be, a szerkezetátalakításról szóló közlemény (44) pontjának megfelelően egy további feltételre van szükség a támogatás összegegyeztethetővé nyilvánításához. Az ABN AMRO Group kötelessége törekedni arra, hogy a 2010. november 8-án a Bizottságnak bemutatott nettó kamatbevételeket elérje. Az ABN AMRO Groupnak ezért haladéktalanul megfelelő lépéseket kell tennie, miután megállapítja, hogy az előirányzott tervet alulteljesíti, különösen abban az esetben, ha ez utóbbi alacsony kamatkülönbségek miatt következik be.
- (327) Mivel a magánbanki szolgáltatások területén nehéz az árdiktálási tilalmat alkalmazni és betartását ellenőrizni, egyéb megfelelő jogorvoslatokat, például a szerkezetátalakításról szóló közlemény (44) pontjában ismertetett, a piacra lépésnek kedvező intézkedéseket kell bevezetni a hatékony verseny biztosítása érdekében. Ebben a tekintetben a támogatás összegegyeztethetővé nyilvánításának szükséges feltétele azt, hogy az ABN AMRO Group bevezessen egy átlépést megkönnyítő intézkedést. Konkrétan, az ABN AMRO Groupnak fedeznie kell a Private Banking NL-nél számlát tartó saját ügyfeleinek adminisztratív, átutalási és tranzakciós költségeit, amelyek annak közvetlen következményeként jelentkeznek, hogy a magánbanki szolgáltatási viszony megszűnt, és a portfóliókat átadták<sup>(114)</sup>. Ezt az intézkedést két egymást követő hónapig kell alkalmazni, amely időszaknak mielőbb el kell kezdődnie, és legkésőbb a határozat napjától számított egy éven belül be kell fejeződnie. Amint a kétéves időszak elkezdődik, a bank egyértelmű módon tájékoztatja valamennyi magánbanki ügyfelét a nekik felkínált lehetőségéről. Az ABN AMRO Groupnak szintén bizonyítékot kell benyújtania a Bizottsághoz arról, hogy az ügyfelek átadására a szokásos eljárásoknak megfelelően, a folyamat késése nélkül kerül sor.
- (328) Ha az indokolatlan versenytorzulást korlátozó intézkedések, különösen a lakossági és magánbanki szolgáltatásokra vonatkozó konkrét intézkedések helyesen kerülnek bevezetésre, akkor azok megfelelő választ jelentenek a panaszos által felvetett kérdésekre is. Ezeknek a kérdéseknek a vizsgálatkor a Bizottság megállapította, hogy az ABN AMRO néhány terméket átmenetileg veszteséggel áraz be, azonban ennek az árképzési politikának az alkalmazására likviditási problémákkal küzdő környezetben került sor, amikor is minden bank agresszívan versenyzett a megtakarításokért, és eközben a MoneYou elindításának sajátos körülményei is fennálltak (a MoneYou elindítását a Fortis SA/NV összeomlása előtt döntötték el).
- (329) A szerkezetátalakításról szóló közlemény (44) pontja megemlíti azt is, hogy a pénzügyi ajánlataikkal kapcsolatos marketing tevékenységeik során a bankok nem hivatkozhatnak az állami támogatásra mint versenyelőnyre. Ennek megfelelően a támogatás összegegyeztethetővé nyilvánításának feltétele, hogy az ABN AMRO Group három évig nem használ állami támogatásból származó pénzügyi eszközöket marketingkampányaiban és a befektetőkkel való kommunikáció során. E a tilalmak időtartamát legfeljebb öt évre meg kell hosszabbítani, amennyiben a holland állam legalább 50 %-os részesedést tulajdonol.

<sup>(114)</sup> Az ABN AMRO Groupnak nem kötelessége fedezni az ügyfelet érintő egyéb pénzügyi következményeket, így például a (korai) törlesztéssel vagy az ügyfél pozícióinak, jelzáloghiteleinek, megtakarítási betéteinek, értékpapírokhoz fűződő jogainak vagy vagyoniának lezárásával összefüggő költségeket és károkat, a más pénzügyi intézetre háruló költségeket és/vagy az új pozíciók kialakításával és/vagy új szerződések megkötésével kapcsolatosan az ügyfelet terhelő költségeket, valamint az ügyfél által bármilyen termék vagy szolgáltatás igénybevételének megszüntetéséhez kapcsolódó egyéb pénzügyi következményeket.

(330) Az indokolatlan versenytorzulás tekintetében a Bizottság kedvezőnek tartja a PFS és az Intertrust értékesítését. A PFS eladása csökkenti a vállalat vonzerejét az intézményi befektetők szemében, míg az Intertrust többek között olyan szolgáltatásokat nyújtott, amelyek erősebbé tehetik a magánbanki üzletágat. Ennek eredményeként az eladás megkönnyítheti a versenytársak számára versenypozíciójuk javítását az ABN AMRO Mees Piersonnal szemben. A Bizottság továbbá úgy véli, hogy a támogatás egy részének visszafizetése hozzájárul a versenytorzulás korlátozásához. A Bizottság kedvezően vélekedik a (75 preambulumbekkezdésben leírt osztalékfizetési politikáról is.

#### 6.3.4. Következtetések

(331) Ha tehát a 6.2 és 6.3. szakaszban ismertetett valamennyi feltételt helyesen hajtják végre, akkor a 2010. novemberi szerkezetátalakítási tervvel módosított 2009. decemberi szerkezetátalakítási terv kellő bizonyítékot nyújt arra vonatkozóan, hogy az ABN AMRO Group hosszú távú életképességének helyreállítása megtörtént. A 2010. novemberi szerkezetátalakítási tervvel módosított 2009. decemberi szerkezetátalakítási terv biztosítja a kellő tehermegosztást, valamint megfelelő intézkedéseket tartalmaz az indokolatlan versenytorzulás korlátozásához. Ennek megfelelően a Bizottság feltételesen kijelentheti, hogy a 2010. novemberi szerkezetátalakítási tervvel módosított 2009. decemberi szerkezetátalakítási terv összhangban van a szerkezetátalakításról szóló közleménnyel.

### 7. KÖVETKEZTETÉSEK

A Bizottság megállapítja, hogy Hollandia jogszerűtlenül, a Szerződés 108. cikke (3) bekezdését megszegve vezette be a 6.1.3 „Az állami támogatás mértékének meghatározása” szakaszban felsorolt állami támogatásokat. Az említett támogatás azonban összeegyeztethetőnek tekinthető, ha a 6.2 és 6.3. szakaszban meghatározott és e határozat operatív részében részletesen leírt feltételek bevezetésre kerülnek.

A Bizottság megjegyzi, hogy a holland állam kivételesen elfogadta, hogy e határozat szövegét csak angol nyelven kapja meg.

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

#### 1. cikk

A Hollandia által az ABN AMRO Group számára nyújtott állami támogatás összeegyeztethető a belső piaccal, amennyiben megfelel a 3 – 9. cikkeken meghatározott feltételeknek.

Az állami támogatás nyújtására az alábbiak szerint került sor:

— 4,2 milliárd euro és 5,45 milliárd euro közötti összegű feltőkésítési támogatás az FBN és az ABN AMRO N részére, valamint

— 71,7 milliárd összegű likviditási támogatás.

#### 2. cikk

E határozat alkalmazásában a következő fogalom meghatározások alkalmazandók:

- a) „ABN AMRO Group”: az ABN AMRO Group és a közvetlenül vagy közvetve a kizárólagos tulajdonában álló leányvállalatok, beleértve a vállalkozások összefonódásáról szóló 2004. január 20-i 139/2004 tanácsi rendelet (a továbbiakban: összefonódás-ellenőrzési rendelet) <sup>(115)</sup> értelmében az ABN AMRO Group kizárólagos ellenőrzése alatt álló vállalkozásokat is.
- b) „első helyen”: a legkedvezőbb árat ajánlani.
- c) „lakossági ügyfele”: valamennyi egyéni ügyfél (a vállalati ügyfelekkel szemben).
- d) „szabványosított lakossági megtakarítási és betéti termékek”: valamennyi szabványosított lakossági és betéti termék, amelyek mennyisége bármely időpontban az ABN AMRO Group termékmennyiségének legalább 85 %-át teszi ki a lakossági megtakarítások és betétek piacán.
- e) „szabványosított jelzáloghitel-termékek”: valamennyi szabványosított lakossági és betéti termék, amelyek mennyisége bármely időpontban az ABN AMRO Group termékmennyiségének legalább 85 %-át teszi ki a jelzáloghitelek piacán.
- f) „Private Banking NL” a Private Banking üzleti egység összes ügyfele, kivéve a Private Banking International ügyfeleit <sup>(116)</sup>

#### 3. cikk

1. A Bizottság előzetes engedélye nélkül az ABN AMRO Group nem lehet az első helyen a lakossági ügyfeleknek nyújtott szabványosított lakossági megtakarítási és betéti termékek tekintetében azon [...] pénzüintézetek között, amelyek a volumen szempontjából a legnagyobb piaci részesedéssel rendelkeznek a hollandiai lakossági megtakarítási piac bármely alábbi szegmensében:

- megtakarítási számlák;
- 1 éves fix lejáratú betétek;
- 2 éves fix lejáratú betétek;
- 3 éves fix lejáratú betétek;
- 4 éves fix lejáratú betétek; valamint
- 5 éves fix lejáratú betétek.

Az első albekezdésben foglaltak ellenére, amennyiben három pénzüintézet együttesen első helyen áll azon [...] pénzüintézetek között, amelyek a legnagyobb piaci részesedéssel rendelkeznek a hollandiai lakossági megtakarítási és betéti piac valamely szegmensében, akkor az ABN AMRO Group az említett három pénzüintézet által kínált árral azonos árat kínálhat a szabványosított termékek tekintetében a megfelelő szegmensben.

<sup>(115)</sup> HL L 24., 2004.1.29., 1. o.

<sup>(116)</sup> Ez a 2009. decemberi szerkezetátalakítási tervben alkalmazott, szegmensek szerinti lebontásra vonatkozik (lásd a 79 preambulumbekkezdést).

2. A Bizottság előzetes engedélye nélkül az ABN AMRO Group nem állhat az első helyen semmilyen szabványosított jelzáloghitel-típus vonatkozásában azon [...] pénzüintézetek között, amelyek a legnagyobb piaci részesedéssel rendelkeznek a hollandiai lakossági jelzáloghitel-piacon.

Az első albekezdésben foglaltak ellenére, amennyiben három pénzüintézet együttesen első helyen áll azon [...] pénzüintézetek között, amelyek a legnagyobb piaci részesedéssel rendelkeznek a hollandiai lakossági jelzáloghitel-piacon, akkor az ABN AMRO Group az említett három pénzüintézet által kínált árral azonos árat kínálhat a megfelelő szabványosított jelzáloghitel-típus tekintetében.

3. Az (1) és (2) bekezdések betartásának biztosítása érdekében az ABN AMRO Group rendszeresen, legalább hetente ellenőrzi azon [...] többi pénzüintézet által kínált feltételeket – amennyiben ezek nyilvánosan elérhetők –, amelyek a volumen szempontjából a legnagyobb piaci részesedéssel rendelkeznek az adott megtakarítási piacon Hollandiában. Amennyiben az említett [...] többi pénzüintézet bármelyikének adatai nyilvánosan nem érhetők el, akkor azok helyébe a piaci részesedési sorrendben a következő legnagyobb pénzüintézetek adatai lépnek.

Amint az ABN AMRO Group észreveszi, hogy bármely terméke esetében kedvezőbb árat kínál az e cikk (1) és (2) bekezdése alapján általa kínálható árnál, akkor haladéktalanul tájékoztatja a Bizottságot. Azonnal kiigazítja a termékek árát, és a lehető leghamarabb végrehajtja az árkiigazítást.

A lakossági megtakarítási és betéti termékek tekintetében az ABN AMRO Group a kiigazítást legkésőbb tíz munkanappal azt a napot követően hajtja végre, amikor észrevette az adott feltétel megváltozását. Abban az esetben azonban, ha a változás olyan termékeket érint, amelyek ára csak a hónap végén módosítható, és kevesebb mint tíz munkanap van a változás észlelésének napja és a hónap vége között, akkor az ABN AMRO Group a következő hónap végétől kezdve az első adandó alkalommal hajtja végre a kiigazítást.

A jelzáloghitelek tekintetében az ABN AMRO Group a kiigazítást tíz munkanapon belül végrehajtja azt a napot követően, amikor észrevette a feltétel megváltozását, és a kiigazítást a feltételtől való eltérés észlelésének napjától számított tizenöt munkanapon belül végre kell hajtani.

4. Az (1) és (2) bekezdésben meghatározott feltétel e határozat dátumától számított három évig van érvényben. Az ABN AMRO Group e feltételnek való megfelelésről negyedévente, a negyedéves pénzügyi eredményeinek közzétételétől számított két héten belül jelentést nyújt be a Bizottsághoz.

#### 4. cikk

1. Az ABN AMRO Group minden erőfeszítést megtesz annak érdekében, hogy a 2010. novemberi szerkezetátalakítási

tervvel módosított 2009. decemberi szerkezetátalakítási tervben a Bizottsághoz benyújtott előirányzatokat (beleértve a nettó kamatbevételeket) teljesítse. A 2010. novemberi előirányzatokat az ABN AMRO Group konszolidált szintjén kell teljesíteni.

Az ABN AMRO Group negyedévente jelentést nyújt be a Bizottsághoz, amelyben megadja az előirányzatok lebontását és a tényleges adatokat (beleértve a nettó kamatbevételeket is) a 2009. decemberi szerkezetátalakítási tervben és a 2010. novemberi szerkezetátalakítási tervben meghatározott négy szegmens szintjén: nevezetesen Retail Banking, Private Banking NL, Private Banking International, Commercial & Merchant Banking.

Az ABN AMRO Group indoklás tartalmazó kérelmet nyújt be a Bizottsághoz, amelyben kéri annak engedélyezését, hogy előirányzatait (beleértve a nettó kamatbevételeket is) módosíthassa tekintettel a külső fejleményekre.

2. Az ABN AMRO Group a nettó kamatbevételekre vonatkozó előirányzatokat mennyiségek és kamatkülönbözetek szerint lebontva, konszolidált szinten, valamint a magánbanki tevékenységek szintjén adja meg.

Az ABN AMRO Group negyedévente, legkésőbb a negyedéves pénzügyi adatainak közzétételét követő két héten belül jelentést nyújt be a Bizottsághoz, amelyben megadja, hogy a konszolidált szinten elért nettó kamatbevételek megfelelnek-e az (1) bekezdésben említett előirányzatoknak. A jelentés tartalmazza az előirányzott kamatkülönbözetek és a tényleges kamatkülönbözetek összehasonlítását is konszolidált szinten, valamint a magánbanki tevékenységek szintjén.

Amennyiben a konszolidált szinten elért nettó kamatbevételek nem felelnek meg az említett előirányzatoknak, az ABN AMRO Group az említett jelentésben ismerteti az azok elérése érdekében tett intézkedéseket.

3. Az (1) és (2) bekezdésben meghatározott kötelezettségek e határozat dátumától számított három évig vannak érvényben.

#### 5. cikk

1. Az nem vásárol [0-7] %-os részesedést egyetlen vállalkozásban sem.

2. Az (1) bekezdéstől eltérően, az ABN AMRO Group számára megengedett a felvásárlás, ha e határozat dátumától számított három év alatt az általa az összes ilyen felvásárlásért fizetett bruttó halmozott vételár teljes összege (kivéve az ilyen felvásárlásokkal összefüggő tartozás átvállalását vagy átruházását) kevesebb mint [0-600] millió euro.

Az (1) bekezdésben meghatározott tilalom nem vonatkozik az ABN AMRO Group magántőke-felvásárlásokra, ha ezek beleillemnek a vállalat üzleti tervébe és beleférnek a „magántőke” üzletágának a 2010. október 5-én a Bizottsághoz benyújtott tervezett költségvetésébe.

Az (1) bekezdésben meghatározott tilalom szintén nem vonatkozik az ABN AMRO Group „energia, áruk és szállítás” üzletága által a szokásos finanszírozási üzletágának támogatására szerzett [...] tőkerészesedésekre, ha ezek beleillenek a vállalat üzleti tervébe és beleférnek az említett üzletágnak a 2010. január 10-én a Bizottsághoz benyújtott tervezett költségvetésébe.

Az ABN AMRO Group negyedévente, a negyedéves pénzügyi eredményei közzétételétől számított két héten belül jelentést nyújt be a Bizottsághoz. A jelentés felsorolja a „magántőke” és az „energia, áruk és szállítás” üzletágak által ténylegesen végrehajtott felvásárlásokat. A jelentés emellett részletes információkat nyújt az ABN AMRO Group egyéb olyan felvásárlásairól, amelyek az első albekezdés alapján megengedettek számára.

3. Az (1) bekezdésben meghatározott tilalom e határozat dátumától számítva legalább három évig vagy addig a napig érvényes, amikor Hollandia részesedése az ABN AMRO Groupban 50 % alá esik, attól függően, hogy melyik következik be később. Az említett tilalom legkésőbb e határozat dátumától számított öt év múlva érvényét veszti.

Abban az esetben, ha az (1) bekezdésben meghatározott tilalom e határozat dátumától számítva három évnél hosszabb ideig marad érvényben, akkor a (2) bekezdés 1. albekezdése szerint alkalmazandó bruttó halmozott vételár teljes összege évente [0-200] millió euróval növelendő.

#### 6. cikk

Az ABN AMRO Group nem reklámozza azt a tényt, hogy állami tulajdonban van, és nem hivatkozik az államtól kapott semmilyen támogatásra a meglévő vagy a lehetséges ügyfeleivel folytatott kommunikációban legalább három évig e határozat dátumától kezdődően vagy addig a napig, amikor Hollandia részesedése az ABN AMRO Groupban a részvények 50 %-a alá esik, attól függően, hogy melyik következik be később. Az említett tilalom legkésőbb e határozat dátumától számított öt év múlva érvényét veszti.

A tilalom ellenére az ABN AMRO Group hivatkozhat arra a tényre, hogy állami tulajdonban van vagy az államtól kapott bármilyen egyéb támogatásra, amennyiben az ilyen hivatkozást hatályos jogszabályi vagy szabályozói rendelkezések előírják.

#### 7. cikk

1. Az ABN AMRO Group felajánlja a Private Banking NL ügyfeleinek a lehetőséget, hogy megszüntessék az ABN AMRO Grouppal fenntartott magánbanki szolgáltatási viszonyukat és befektetési portfóliójukat más bankokhoz vigyék. Ez az ajánlat két egymást követő hónapig érvényes (a továbbiakban: vonatkozó időszak).

A vonatkozó időszak e határozat dátuma után a lehető leghamarabb, legkésőbb e határozat dátumától számított egy év

múlva elkezdődik, hogy – szükség esetén – ésszerű időszakot lehessen biztosítani az előkészületekre. Az ABN AMRO Group jóváhagyás céljából benyújtja a Bizottsághoz a vonatkozó időszak kezdőnapját, legalább négy héttel azelőtt, hogy a vonatkozó időszak a tervek szerint elkezdődik.

2. Az ABN AMRO Group legkésőbb a vonatkozó időszak első napján a Private Banking NL-nél számlát tartó valamennyi ügyfelével egyértelműen közli az ajánlat (1) bekezdésben leírt feltételeit. Az ABN AMRO Group által az ügyfeleinek küldött tájékoztatást először a Bizottság részére kell eljuttatni legalább négy héttel azelőtt, hogy azt elküldi az ügyfeleinek.

3. Az ABN AMRO Group a szokásos eljárások alkalmazásával, a lehető legalacsonyabb költséggel elősegíti a magánbanki szolgáltatási viszony lezárását, amennyiben ezt az ügyfelek kéri. Ha az ügyfél úgy dönt, hogy pozícióját és/vagy (kapcsolódó) értékpapírokhoz fűződő jogait átutalja, és ha ez az átutalás a fogadó bank szemszögéből is lehetséges, az ABN AMRO elősegíti az átutalást. Az ügyfeleket tájékoztatni kell arról, hogy lehetőségük van a pozícióik átutalására a felszámolás helyett, továbbá a két lehetőség költségeiről is.

Az ABN AMRO Group állja a saját adminisztratív, átutalási és tranzakciós költségeit, amelyek a magánbanki szolgáltatási viszony megszüntetésének és a portfóliók átutalásának közvetlen következményeként keletkeznek<sup>(17)</sup>.

Az ABN AMRO Group nem kötelezhető arra, hogy az ügyfelet érintő egyéb pénzügyi következményeket viselje.

#### 8. cikk

Az ABN AMRO Group nem fizethet osztalékszelvényt olyan core Tier 1, Tier-1 és Tier-2 tőkeeszközök után (beleértve a hibrid tőkeeszközöket és elsőbbségi részvényeket), amelyeket e határozat dátuma előtt bocsátottak ki, és nem érvényesíthet semmilyen vételi opciós jogot az ilyen tőkeinstrumentumokkal kapcsolatban 2013. március 10-ig bezárólag, hacsak erre törvény nem kötelezi.

Az ABN AMRO Group kibocsáthat új tőkeinstrumentumokat e határozat dátuma után vagy osztalékszelvényt fizethet az ilyen új tőkeinstrumentumok után, kivéve abban az esetben, ha az ilyen kibocsátások vagy osztalékfizetések olyan kötelezettséggel járnak, hogy a saját meglévő tőkeinstrumentumok után osztalékszelvényt kell fizetni.

Az első albekezdéstől eltérően, az ABN AMRO Group lehívhat FCC-instrumentumokat (nevezetesen a Fortis Capital Company Ltd által kibocsátott, 87,5 millió euro értékű, 6,25 %-os nem halmozódó, szavazati jogot nem biztosító örökös A. osztályú I. sorozatú elsőbbségi részvényeket).

<sup>(17)</sup> Az ABN AMRO Group által a Bizottsággal 2010. november 18-án közölt számszerű példákkal összhangban.

2013. március 10-ével bezárólag az ABN AMRO Group kizárólag abban az esetben fizethet osztalékot a törzsrésztvényei után, ha az osztalék összege meghaladja a 100 millió eurót <sup>(118)</sup>.

*9. cikk*

Legkésőbb 2011. június 30-ig az ABN AMRO Group kiigazított kamatot fizet Hollandiának a Bizottság által a holland államnak küldött, 2010. június 24-én kelt elektronikus levélben meghatározott kölcsönök után. A kamattal kiigazított összegek 18 152 722 eurót tesznek ki.

*10. cikk*

E határozat bejelentésétől számított két hónapon belül Hollandia tájékoztatja a Bizottságot azokról az intézkedésekről, amelyeket az e határozatban foglaltaknak való megfelelés érdekében tett.

*11. cikk*

E határozat címzettje a Holland Királyság.

Kelt Brüsszelben, 2011. április 5-én.

a Bizottság részéről  
Joaquín ALMUNIA  
alelnök

---

<sup>(118)</sup> Éves szinten, nevezetesen közbenső osztalék és végső osztalék.